

001.

Inhoud

Inhoud	1
De grondslag	
Missie	3
Voorwoord	7
Inleiding	9
De voornemens	
Programmabeleid Radio 2004-2008	13
- Programmabeleid Radio 1.....	14
- Programmabeleid Radio 2.....	15
- Programmabeleid 3FM.....	16
- Programmabeleid Radio 4.....	17
- Programmabeleid 747AM.....	18
- Overige onderwerpen.....	19
Programmabeleid Televisie 2004-2008	21
- Programmabeleid Nederland 1.....	23
- Programmabeleid Nederland 2.....	24
- Programmabeleid Nederland 3.....	25
- Programmabeleid Z@ppelin.....	27
Beleid Internet & Technologie 2004-2008	29
- Internet.....	29
- Technologische innovatie.....	31
Financieel beleid 2004-2008	33
Verantwoordingsbeleid 2004-2008	43
- Formele verantwoording.....	43
- Financiële verantwoording.....	44
- Publieke verantwoording.....	44
- Diversiteit.....	45
Samenwerking	47
- Internationale samenwerking.....	47
- Samenwerking met de Wereldomroep.....	47
- Samenwerking met de regionale en lokale omroep.....	48
- Samenwerkingsproject 'Waterland'.....	49
- Samenwerking met de NICAM.....	49

002.

De terugblik

Programmatisch verslag Radio 2002	51
- Radio 1	51
- Radio 2	52
- 3FM	52
- Radio 4	53
- 747AM	53
- Frequentiebeleid	54
Programmatisch verslag Televisie 2002	55
- Het aanbod van de Publieke Omroep	55
- Drama	55
- Film	56
- Documentaires	57
- Programmavoorschriften	57
- Het publiek van de Publieke Omroep	58
- Positie Nederland 1, 2, 3 en Z@ppelin	59
- Diversiteit publiek	59
- Waardering	60
- Imago	61
- Terugblik op de programmatische actiepunten van Nederland 1, 2, 3 en Z@ppelin	61
- Evaluatie netprofilering	66
- Programmaversterking en FOR	68
Programmatisch verslag Internet 2002	69
Financieel verslag 2002	73

Bijlagen

COLOFON

<i>Samenstelling en redactie:</i>	Publieke Omroep
<i>Coördinatie en productie:</i>	Communicatie Publieke Omroep
<i>Ontwerp:</i>	Dietwee communicatie en vormgeving, Utrecht
<i>Lay-out:</i>	fwcd concept&design, 's-Hertogenbosch, Hans Rutten
<i>Druk:</i>	Omroepdrukkerij

003.

Missie

De Publieke Omroep is van en voor iedereen en bindt de Nederlandse samenleving met programma's die informeren, inspireren en amuseren.

Aan bovenstaande "paraplu"-missie van de Publieke Omroep dragen omroepverenigingen, organisaties op religieuze en geestelijke grondslag en andere instellingen bij, veelal met een eigen missie die beschouwd kan worden als één van de kleuren in het totale palet van de Publieke Omroep.

AVRO

De AVRO is een onafhankelijke private media-organisatie, die als omroepvereniging een bijdrage levert aan een pluri-form publiek bestel.

De AVRO staat voor een verdraagzame samenleving, gebaseerd op vrije meningsvorming en persoonlijke verantwoordelijkheid.

De AVRO wil de samenhang in de maatschappij bevorderen door over essentiële onderwerpen een open en kritische dialoog te stimuleren.

De AVRO presenteert uitdagende, inspirerende en opinie-vormende, multimediale producten en diensten, die toegankelijk zijn voor een breed publiek en gericht op gemeenschappen met gedeelde interesses.

BNN

BNN heeft als belangrijkste voorwaarde bij de invulling van de programmering dat haar uitingen op radio, televisie en internet zich moeten onderscheiden van het bestaande aanbod. BNN moet het publiek verrassen, prikkelen en confronteren. In al haar uitingen staat BNN voor de volgende waarden: jong, brutaal, verfrissend, toegankelijk, confronterend, humoristisch, eigenzinnig en met 'lust for life'.

Alle radio-, televisie- en internetformats worden langs de meetlat van deze waarden gelegd.

BNN hanteert als kerndoelgroep de leeftijdscategorie 15 tot 35 jaar. Tegelijkertijd laat BNN zich door deze grenzen niet beperken daar jong zijn niet per definitie aan een leeftijds-limiet gebonden is. Het gaat er om hoe mensen in het leven staan en door welke waarden zij zich aangesproken voelen. Verder tracht BNN voor het merendeel van haar uitingen vol te kunnen houden dat je vergelijkbare uitingen niet terug

moet kunnen zien bij concurrerende mediapartijen.

BNN is opgericht in de overtuiging dat er op de marktplaats genaamd 'het publieke omroepbestel', naast volwassenen ook jongeren aanwezig moeten zijn. Jongeren die niet gebonden zijn aan een godsdienstige of levensbeschouwelijke achtergrond, maar die elkaar steeds vinden in steeds wisselende levensstijlen. Jongeren horen in het publieke bestel aanwezig te zijn in de inhoud van de programmering, maar ook als makers en uiteraard ontvangers van programma's.

BOS

De Boeddhistische Omroep Stichting heeft ten doel:

1. Het aanbieden van het boeddhistische gedachtegoed aan de Nederlandse samenleving door middel van televisie-, radio- en internetprogramma's
2. Het uitoefenen van een brugfunctie zowel binnen het boeddhisme, als tussen het boeddhisme en niet-boeddhisten en hun organisaties.

Educom

De educatieve omroepinstelling Educom biedt een breed en samenhangend educatief programma-aanbod van hoge kwaliteit via de publieke zenders en andere media, op een zodanige wijze dat bij de gebruikers een proces van zelfstandig denken, handelen en reflecteren tot stand komt. Met zijn programma-aanbod speelt hij in op de educatieve behoeften en interesses van de bevolking in al haar schakeringen, en draagt hij bij aan het maatschappelijk functioneren van individuen en groepen.

Het programma van Educom, bepaald door de programma-raad, wordt verzorgd door de beide in Educom samenwerkende organisaties Teleac/NOT en RVU.

EO

De EO is een omroepvereniging binnen het publieke bestel die mensen wil bereiken met het Evangelie van Jezus Christus en daarin dicht bij God en dicht bij mensen wil zijn. Zij gebruikt daarvoor televisie, radio, nieuwe media, bladen, activiteiten en andere passende middelen. Zij is een beweging van christenen die over kerkmuren heen hun eenheid vinden in Jezus Christus en elkaar toerusten voor hun werk in de wereld.

004.

Human

In onze radio- en televisie-uitzendingen beogen wij zoveel mogelijk mensen behulpzaam te zijn bij hun oriëntatie op de samenleving. Wij doen dat door – vanuit een christelijke inspiratie – aandacht te schenken aan belangrijke vraagstukken in politiek, samenleving en cultuur. De ontwikkelingen van het humanistisch gedachtegoed en van de meest relevante humanistische activiteiten volgen wij op de voet; kritisch, geïnteresseerd en alert.

IKON

De IKON is een publieke omroep die namens negen participerende kerkgenootschappen midden in de samenleving staat. De IKON produceert vanuit oecumenisch perspectief blikverruimende programma's op radio, televisie en via internet met als doel mensen te inspireren.

Kernachtig luidt de slogan van de IKON:

IKON: scherp en zinnig.

KRO

De KRO is een maatschappelijke mediaonderneming, geïnspireerd door de katholieke traditie en verbonden met de katholieke gemeenschap. Zijn missie draagt hij uit via radio, televisie, internet, print en evenementen, bij voorkeur crossmediaal. Om zijn missie en ambitie beter te richten heeft de KRO drie thema's benoemd die in interactie met de vereniging en de burger worden vormgegeven: spiritualiteit, zorg(zame samenleving) en educatie.

NCRV

De NCRV is een mediaorganisatie die vanuit protestants-christelijke inspiratie haar media gebruikt om in de samenleving de bij die inspiratie behorende kernwaarden liefde, respect en vertrouwen uit te dragen. Zij richt zich met name op de domeinen levensbeschouwing, welzijn, natuur en recht. De NCRV wil daarbij een constructieve en herkenbare partner zijn binnen het Nederlandse publieke omroepbestel. Zij verzorgt een breed en kwalitatief hoogstaand aanbod van programma's, waarmee zij bijdraagt aan de doelstellingen van de Publieke Omroep in het algemeen, en in het bijzonder de doelstellingen van Nederland 1.

NIK Media

Omdat de joodse cultuur zoveel méér omvat dan de 'gekende' joodse thema's zoals het Palestijns-Israëliësch conflict of de Holocaust, zoekt NIK Media naar een andere invulling. De programma's van NIK Media (zowel radio als televisie brengen voornamelijk documentaires) bestrijken het brede scala van muziek, kunst, human interest, religie, historie.

NMO

De Nederlandse Moslim Omroep brengt voor de ca. 800.000 in Nederland levende moslims programma's met een islamitische invalshoek. De NMO zorgt in zijn uitzendingen voor een programma-aanbod waarin rekening wordt gehouden met het uitgangspunt van ruimte voor eigenheid en de ontmoeting tussen culturen. In de programmering accentueert de NMO de pedagogische, sociale, educatieve, culturele, religieuze en emancipatorische aspecten van de islam.

NOS

De NOS stelt zich ten doel om voor alle beschikbare platforms toonaangevende, journalistieke en breed toegankelijke programma's te maken op het gebied van nieuws, sport en (inter)nationale evenementen.

NPS

De taken zijn vertaald in de volgende missies van de NPS:

- De NPS is als erfopvolger van de NOS op de terreinen cultuur, informatie, jeugd en minderheden de hoeder van vertrouwde kwaliteit in de Publieke Omroep.
- De NPS maakt hoogwaardige programma's voor kinderen en jeugdigen, waarbij creativiteit en kwaliteit voorop staan en de jeugdige kijker en luisteraar serieus genomen wordt.
- De NPS wil met haar programma's nadrukkelijk bijdragen aan de verbetering van de verhoudingen tussen minder- en meerderheden en aan de integratie van de migranten in onze maatschappij.
- De NPS wil herkend worden als onafhankelijk, creatief, speels, gedegen en betrouwbaar, als een omroep met kwaliteit en lef. Het spanningsveld tussen die begrippen werkt stimulerend.

005.

- De NPS is een publieke omroep en werkt daarom voor de hele samenleving. De NPS besteedt daarnaast veel aandacht aan specifieke publieksgroepen uit het grote publiek.
- De NPS besteedt veel aandacht aan nieuw talent, heeft oog voor nieuwe ontwikkelingen, initieert en maakt daarvoor tijdig plaats in de programmering en in de organisatie.
- De NPS is een open organisatie, altijd bereid om reken-schap af te leggen van haar beleid.

OHM

Organisatie Hindoe Media maakt op hindoeïstische grondslag radio- en televisieprogramma's en een site op internet.

Met nieuwe, eigentijdse programmavormen wil OHM de toegankelijkheid voor autochtone en jonge Hindoe-kijkers en -luisteraars vergroten, tot de voor hen vaak nieuwe filosofische inzichten op het gebied van o.a. yoga, meditatie en de Hindoe-religie, -cultuur en -filosofie. Het decor van dit alles moet zoveel mogelijk onze multiculturele samenleving zijn.

RKK

RKK is de zendtijd van het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap in Nederland. De communicatiemogelijkheden op radio, televisie en internet worden gebruikt voor actuele informatie vanuit katholiek perspectief, liturgische vieringen, godsdienstige educatie, spiritualiteit, cultuur en service. Het samenhangend gebruik van de diverse media wordt verder uitgebouwd. Het aanbod is gericht op de grote, pluriforme groep katholieken en op andere christenen en het staat open voor anderen. Het moet een vernieuwende en verdiepende bijdrage leveren aan de eigen gemeenschap en aan de samenleving als geheel. Voor de verzorging van de zendtijd wordt gebruik gemaakt van de diensten van de KRO.

TROS

TROS profileert zich als een Nederlandse omroep die in zijn programma's op eigentijdse en spraakmakende wijze duidelijk wil maken dat zij staat voor de elementaire waarden en vrijheden van de individuele burger. Het gaat daarbij om: burgerlijk fatsoen, familiaal, nationaal gevoel, gezelligheid,

betrouwbaarheid, constructief in houding en meningsvorming. TROS heeft de ambitie om in elke programmacategorie een groot publiek te bereiken en houdt rekening met grote verschillen in leeftijd en opleidingsniveau van kijkers en luisteraars: toegankelijkheid staat voorop.

TROS is bovendien de omroep van de populaire cultuur.

VARA

De VARA wil vanuit haar onafhankelijke, progressieve identiteit:

- een zo groot mogelijk publiek informeren over wat er in Nederland en in de wereld gaande is. Zij doet dat op journalistieke, maar wel maatschappelijk betrokken wijze;
- een zo groot mogelijk publiek laten kennismaken van en informeren over zaken op het terrein van kunst en cultuur. Omwille van optimaal publieksbereik krijgen culturele onderwerpen zo mogelijk aandacht binnen 'bredere' programmaformules;
- verstrooiing bieden aan grote groepen kijkers, met onderscheidende amusementsprogramma's die niet uitsluitend ontspannend zijn, maar tevens (impliciet) tot reflectie aanzetten of in aanpak en/of vormgeving grensverleggend zijn.

VPRO

De VPRO wil een toekomstgerichte, verkennende omroep zijn die:

- ondogmatisch en onbevangen zoekt naar de diepere achtergrond van maatschappelijke ontwikkelingen;
- kijkers, luisteraars en gebruikers van internet, jong en oud, benadert als mondige burgers die in staat zijn tot zelfstandige oordeelsvorming;
- bijzondere aandacht schenkt aan situaties waarin mensen belemmerd worden in hun mogelijkheden en hun mondigheid;
- bij voorrang aandacht schenkt aan vernieuwing op cultureel, sociaal, politiek en levensbeschouwelijk terrein;

De VPRO wil vanuit deze uitgangspunten een bijdrage leveren aan de taakopdracht van het totaal van de Publieke Omroep om een pluriform en volledig programma-aanbod te verzorgen dat voldoet aan de eisen die de wet daaraan stelt.

006.

Zendtijd voor Kerken

Zendtijd voor Kerken wil voor wat betreft radio en televisie:

- in het 'kerkelijke' uur op zondag - Nederland 1, 11.00 tot 12.00 uur; 747AM, 17.02 tot 18.00 uur - kerkdiensten uitzenden en zo een sterke bijdragen leveren aan het pluriforme karakter van de Publieke Omroep;
- investeren in een zo eigentijds mogelijke en bij het medium passende sfeer en vormgeving van kerkdiensten;
- nadrukkelijk proberen met de uitzendingen mensen te bereiken voor wie kerk en geloof niet meer vanzelfsprekend zijn, ook in de leeftijd van 35 tot 49 jaar.

Via internet wil ZvK op de eigen site attenderen op komende rtv-uitzendingen; een makkelijk te raadplegen archief opbouwen van reeds uitgezonden materiaal en bezoekers van de site gelegenheid geven tot discussie en reactie. ZvK levert een bijdrage aan de gezamenlijke 'vertical' *levensbeschouwing.nl*.

007.

Voorwoord

Nauwelijks aangetreden als nieuwe Raad van Bestuur zijn wij geconfronteerd met de grootste bezuiniging uit de geschiedenis van de Publieke Omroep. Een bezuiniging die we moeten accepteren in het licht van de huidige economische omstandigheden, maar die de Publieke Omroep diep raakt in zijn bedrijfsvoering. Het staat nu al vast dat er de komende jaren een groot aantal arbeidsplaatsen verloren zal gaan onder zowel eigen personeel, free-lance personeel als bij toeleveringsbedrijven. Dat is voor de hele Publieke Omroep, maar zeker voor hen die het treft, een bittere pil. Wij zijn ons dan ook zeer bewust van de grote gevolgen die dit heeft voor individuele werknemers al of niet in dienst van de Publieke Omroep. Onze inspanningen zijn er op gericht dit proces voor iedereen zo zorgvuldig en verantwoord mogelijk te laten verlopen.

De Publieke Omroep neemt zijn verantwoordelijkheid voor een totale besparing in 2004 van ca. 40 miljoen euro. Op basis van het in het afgelopen jaar door McKinsey uitgevoerde onderzoek en de door de omroepen zelf gesignaleerde kansen, hebben alle omroepen zich hiertoe voor het komende jaar gecommitteerd aan substantiële en gespecificeerde besparingen. Tegelijkertijd is ook de noodzaak van programmaversterking nogmaals onderkend. Door de bezuinigingen komt deze mogelijk onder druk te staan. Voor alles willen we echter voorkomen dat het publiek de dupe wordt van de financiële problemen. Wij proberen om door verschuivingen in het budget ons schema te versterken, maar kunnen op dit moment nog niet overzien in hoeverre dit ook kan worden gerealiseerd. Een en ander hangt ook af van de beslissingen van het kabinet inzake de verdeling van de totale taakstelling 2004-2007 die oploopt tot € 80 miljoen (in oud geld: f 176.000.000).

De Publieke Omroep heeft dit jaar een zelfevaluatie uitgevoerd ten behoeve van de visitatiecommissie die in april 2004 zal rapporteren. In deze evaluatie is een strategisch programma opgesteld dat op korte en middellange termijn moet leiden tot concrete acties en aanpassingen in de organisatie en werkwijze van de Publieke Omroep.

Voor de actiepunten die in het teken staan van efficiency, samenwerking en programmaversterking, zijn acht werkgroepen opgericht die voor het einde van 2003 zullen rapporteren.

Het gaat daarbij concreet om de volgende aandachtspunten: vermindering van indirecte kosten van omroepen, versterking van de televisiestrategie en netprogrammering, vernieuwing van de radiostrategie en zenderprofilering, verbetering van planning en inkoop productiefaciliteiten, herijking van de internetstrategie, bedrijfsmatige opzet van gezamenlijke diensten, versterking van beloning- en contractbeleid en samenwerking op netniveau. De uitkomsten van de werkgroepen zijn niet alleen van belang voor het invullen van de taakstelling maar ook en vooral mede bepalend voor de mogelijkheden voor het realiseren van onze ambities op het gebied van programmering en publieksbereik.

Het komende jaar wordt zeker geen gemakkelijk jaar voor de Publieke Omroep. Wij willen niettemin proberen om deze periode aan te grijpen om niet alleen te bezuinigen maar ook de uitvoering van onze publieke taak verder te versterken. Tegelijkertijd willen we ons pluriforme karakter sterker benadrukken.

Raad van Bestuur Publieke Omroep

Harm Bruins Slot, voorzitter

Ruurd Bierman

Cees Vis

008.

009.

Inleiding

Een publieke omroep; toegankelijk, veelkleurig, onafhankelijk van markt en overheid, bevestigend, maar ook prikkelend en confronterend, met een breed aanbod van informatie, cultuur, educatie en amusement. Als hij er nog niet was zou hij uitgevonden moeten worden, juist nu!

De Publieke Omroep heeft, net als de hele publieke sector, lange tijd onder druk gestaan. Aan het einde van de twintigste eeuw stonden liberalisering en privatisering hoog op de politieke agenda. Waarom zou de samenleving bepaalde diensten collectief organiseren, als de markt het goedkoper en efficiënter kan? Waarom een publieke omroep als er een overvloedig aanbod aan commerciële televisie en radio is? Geluiden die lang hebben geklonken, maar die de laatste tijd zwakker worden. Het overdreven geloof in de onbegrensde mogelijkheden van de markt is tanende. Het wordt duidelijk dat belangen van burgers geschaad worden als bepaalde diensten geheel aan de markt worden overgelaten. Dat goede smaak wordt aangetast door de eenzijdige gerichtheid van de markt op de wensen van de massa. Want burgers zijn niet alleen of op de eerste plaats consumenten. Zeker niet als het gaat om omroep, een medium dat zo belangrijk is voor de democratie. Juist hier moet er een onafhankelijk domein zijn, los van economische krachten, waarin vrije ruimte is voor ideeën en beeldvorming.

De Publieke Omroep in Nederland creëert zo'n vrije ruimte van beelden en ideeën, voor iedereen en niet alleen voor economisch interessante doelgroepen. In de individualistische en gefragmenteerde moderne samenleving streven we ernaar om mensen aan te spreken op hun gemeenschapszin. Een podium voor verschillende stromingen, identiteiten en gezichten, opgebouwd uit de omroepinstellingen die deel uitmaken van het geheel.

Veranderingen

De komende jaren staan voor ons in het teken van beweging en verandering. Dat is op zichzelf niets nieuws. Iedere organisatie met een publieke taak en functie is gehouden zich continu te vernieuwen. Wat de huidige situatie doet verschillen van die van voorgaande jaren is dat dit proces momenteel gevoed wordt door uiteenlopende actoren en omstandigheden. In 2003 is er een nieuwe Raad van Bestuur benoemd, met nieuwe plannen en ambities. Ook is begin

2003 de visitatiecommissie van start gegaan die in april 2004 haar oordeel over onze prestaties zal geven. Tegelijkertijd voerde het onderzoeksbureau McKinsey in opdracht van het ministerie van OCW en de Raad van Bestuur een onderzoek uit naar de mogelijkheden van efficiencyverbeteringen binnen de Publieke Omroep. Een onderzoek dat extra betekenis kreeg door de ingrijpende bezuinigingen die het nieuwe kabinet aan de Publieke Omroep heeft opgelegd.

De bezuinigingen grijpen diep in onze organisatie en bedrijfsvoering in, en hebben grote consequenties, niet in de laatste plaats voor de werkgelegenheid binnen de Publieke Omroep. Dat betekent, los van de pijnlijke gevolgen voor individuele medewerkers, tevens het risico dat de kwaliteit van de programmering in gevaar komt. We stellen alles in het werk om dit te vermijden. Meer nog, we achten het noodzakelijk om ons vizier op de toekomst gericht houden en ruimte te creëren voor nieuw beleid. Dat betekent dat we proberen de kortingen op ons budget niet ten koste te laten gaan van onze strategische prioriteiten. In dat licht is door ons een aantal projecten geïnventariseerd dat met voorrang moet worden opgepakt. Deze projecten moeten leiden tot een aantal concrete acties en aanpassingen in onze organisatie en werkwijze. Een aantal werk- en projectgroepen is inmiddels al van start gegaan. Het resultaat van hun opdracht zal waar mogelijk komend jaar al tot aanscherping van onze ambities en doelen leiden. Niet uitgesloten kan echter worden dat de uitkomst is dat deze naar beneden moeten worden bijgesteld. Hieronder worden enkele belangrijke strategische prioriteiten kort omschreven.

Prioriteiten

Er worden hoge eisen aan ons gesteld, zowel door onszelf als door de overheid en politiek. Eisen van uiteenlopende aard en niet zelden ook tegenstrijdig. Zo willen we herkenbaar en toegankelijk zijn voor ons publiek. Met de profilering van de netten en zenders en met een horizontale programmering komen we tegemoet aan die behoefte. Tegelijkertijd merken we dat daardoor de ruimte voor experiment en vernieuwing in het gedrang kan komen.

Een brede programmering gericht op een groot publiek veronderstelt een meer vraaggerichte aanpak, terwijl veel onderdelen van ons bestel zich nu juist onderscheiden door

010.

een eigenzinnige, aanbodgerichte benadering, los van publieksverwachtingen.

We vinden het belangrijk om een substantieel aantal uren Nederlandstalig drama te maken. Maar we moeten daarbij onder ogen zien dat dit ten koste kan gaan van andere programma's: een uur drama kost immers het veelvoud van het gemiddelde televisie-uur.

Het vinden van een juiste balans tussen vaak tegenstrijdige doelen en belangen is inherent aan het werk van iedere publieke omroep. Maar zeker is dat we, hoe graag we dat ook zouden willen, niet alles kunnen doen. Steeds duidelijker dringt zich de eis op om prioriteiten te stellen en - soms pijnlijke - keuzes te maken, met name nu wij geconfronteerd zijn met een ongekend grote bezuiniging.

Van iedereen, voor iedereen

Wij willen de hele samenleving bedienen en niemand uitsluiten. Dat lukt goed voor de meeste bevolkingscategorieën. De Publieke Omroep is populair bij kinderen jonger dan 12 jaar en bij kijkers en luisteraars ouder dan 50 jaar, ruim eenderde van onze bevolking. Tegelijkertijd constateren we dat we bepaalde groepen niet goed bereiken: jongeren, laag opgeleiden en allochtonen. De herkenbaarheid laat te wensen over; programma's sluiten onvoldoende aan op hun belevingswereld. Velen voelen zich meer aangehouden tot de amuserende en laagdrempelige commerciële netten en zenders, of tot die uit de landen van herkomst. Het zet de programmamakers en programmeurs voor een wezenlijk dilemma: kunnen we programma's maken die aanslaan bij de afhakers en die toch voldoen aan de kwaliteitseisen die bij een publieke omroep horen? We hebben hierop geen pasklaar antwoord. Bij het zoeken naar oplossingen hebben we wel het grote voordeel van ons bestel, dat ruimte biedt voor omroepen die ieder vanuit een eigen identiteit werken en daarbij tegengestelde keuzes maken. Zo is er een omroep die zich specialiseert in het bereiken van jongeren en zijn er omroepen die zich toeleggen op het maken van toegankelijke programma's voor grote groepen. En omroepen die borg staan voor programma's die meer inspanning van de kijker en luisteraar vergen. Een combinatie van deze kwaliteiten biedt de basis voor een aansprekende programmamix die past bij de Publieke Omroep.

Doelmatig en transparant

De kritiek op de publieke sector in het algemeen spitste zich het afgelopen decennium toe op de ondoorgroondelijke beleidssystemen, de oplopende kosten, onvoldoende controle op de kwaliteit van de uitvoering en een gebrekkige toedeling van verantwoordelijkheden. Van publieke instellingen wordt een veel grotere doelmatigheid en transparantie vereist. Zeer terecht geldt dit ook voor de Publieke Omroep. Ook wij kijken kritisch naar onze bedrijfsvoering en naar kostenefficiëntie. Het wordt steeds belangrijker om onszelf voortdurend de maat te nemen en om dat concreet en realistisch te doen. De komende jaren willen we ons verplichten tot het aanbrengen van zichtbare verbeteringen in onze organisatie en transparantie.

Eenheid en pluriformiteit

Door de herziene Mediawet van september 2000 hebben omroepen de kans gekregen om zich te concentreren op die programma's waar zij sterk in zijn en die bij de kern van hun identiteit liggen. Een verdere aanscherping van concurrentie op culturele identiteit vinden we een belangrijke ontwikkeling naar de toekomst. De onderlinge verschillen in maatschappelijke en politieke visies moeten nog duidelijker zichtbaar en hoorbaar worden. Tegelijkertijd willen we efficiënter samenwerken op die terreinen waar identiteit minder een rol speelt, zowel op facilitair als op programmatisch gebied. Aan de basis van dit alles staat een gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid voor het geheel en de delen. Deze moet worden vertaald in een heldere en werkbare besturing van de netten en zenders die recht doet aan ieders rol binnen het bestel. Voor radio en internet zijn we daar inmiddels aardig in geslaagd. Voor televisie hebben we eind vorig jaar een stap in de goede richting gezet, maar volgt nog een niet eenvoudig proces van nadere afspraken en uitwerking. Concreet gaat het erom dat de sturing van het eindproduct en de inrichting van het programmeringsproces moeten worden verbeterd. Het komende jaar willen we de fundamenten van een nieuwe systematiek daarvoor vastleggen.

Meerjarenbegroting

Deze Meerjarenbegroting is opgesteld op een moment dat een gedetailleerd beeld van de aard en omvang van bezuinigingen nog niet voorhanden is. Dat neemt niet weg dat

011.

het grootste deel van het te bereiken pakket aan bezuinigingen al in het eerste jaar van de onderhavige planperiode zijn beslag krijgt. Wij concentreren onze Meerjarenbegroting daarom met name op het eerstkomende jaar, i.c. 2004.

Dat geldt vooral voor de financiële paragraaf. Voor wat betreft onze ambities en beleidsvoornemens houden we rekening met tussentijdse bijstellingen naar boven of naar beneden, die voortvloeien uit de werkzaamheden van de werk- en projectgroepen.

Uitgangspunt is verder dat geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen ambities van het landelijke publiek bestel als geheel en die van de afzonderlijke delen. In deze Meerjarenbegroting is daarom uitsluitend sprake van gezamenlijke ambities op het niveau van netten, zenders en internet.

Tot slot

Wij hebben een spannend jaar voor de boeg. Allereerst zullen de bezuinigingen een belangrijk stempel drukken. Daarnaast rondt de visitatiecommissie haar werkzaamheden af en komt in april met haar eindoordeel. Komend jaar moeten er ten slotte ook belangrijke stappen worden gezet bij een aantal van onze strategische projecten. Het komt erop aan dat wij onze organisatie zodanig positioneren dat wij de tweede helft van de concessieperiode met vertrouwen tegemoet kunnen zien. Onveranderd belangrijk blijven onze ambities en waarden. Het brede publiek dat we willen bereiken met een ruime aandacht voor niches. Onze gerichtheid op pluriformiteit, kwaliteit en onafhankelijkheid. Het zijn de elementen die ook weer ten grondslag liggen aan de voorliggende Meerjarenbegroting.

012.

013.

Programmabeleid Radio 2004-2008

Na een periode waarin het medium radio steeds meer dreigde te marginaliseren onder invloed van de almaar toenemende betekenis van televisie, heeft het de afgelopen jaren bijna geruisloos een nieuwe en stabiele positie veroverd in het medialandschap. Wij hebben dan ook veel vertrouwen in de toekomst van radio als massamedium en willen onze maatschappelijke taak op dit platform ten volle blijven waarmaken. Wel beseffen we dat het radio-aanbod enorm is toegenomen, waardoor een heldere profilering van onze zenders nog belangrijker wordt dan voorheen. Tevens moeten we ons er rekenschap van geven dat radio relatief vaak als secundair medium wordt gebruikt, naast andere activiteiten.

De Publieke Omroep stelt zich ten doel om met zijn vijf radiostations en de Concertzender een groot en gevarieerd publiek te bedienen. Met de keuze voor onderstaande zenderprofielen speelt de Publieke Omroep in op de twee belangrijkste luistermotieven: muziek en informatie. Bovendien wordt rekening gehouden met de omstandigheid dat de voorkeur voor zendertypen sterk samenhangt met leeftijd. De gekozen combinatie aan zenderprofielen stelt de Publieke Omroep in staat om zeer verschillende publieksgroepen te bedienen. Publieke omroepinstellingen elders in Europa hebben hun radiozenders op dezelfde dan wel nageoeg dezelfde wijze geprofileerd.

Radio 1 en 747AM verzorgen een compleet aanbod aan nieuws en achtergronden. Beide zenders zijn in 2001 opnieuw ingericht, zodanig dat ze elkaar beter aanvullen. Bepaalde programmagenres worden nadrukkelijk en met extra middelen gestimuleerd.

Radio 2 is er voor de luisteraars die kiezen voor én muziek én informatie. Het station neemt een middenpositie in tussen de informatieve zenders enerzijds en 3FM en Radio 4 anderzijds.

3FM en Radio 4 hebben tot taak een gevarieerd en onderscheidend aanbod aan popmuziek resp. klassieke muziek te verzorgen, aangevuld met informatie daarover.

De Concertzender is een neventaak van de Publieke Omroep. De Concertzender staat voor bijzondere en serieuze muziek. Naast klassieke muziek besteedt het station uitvoerig aandacht aan nieuwe muziek, jazz en wereldmuziek.

Een omroepbrede werkgroep komt dit najaar met een visie op de radiostrategie van de Publieke Omroep, waarbij ook naar besparingsmogelijkheden bij de publieke radio gezocht wordt. Met name Radio 4 (en zijn samenwerking met de Concertzender en het Muziekcentrum voor de Omroep) en 747AM zijn onderwerp van onderzoek.

Uitgangspunten

Met deze overwegingen in het achterhoofd hebben wij in juni 2003 geëvalueerd in hoeverre onze radiozenders nog het juiste profiel hebben en de juiste bevolkingsgroepen bereiken. Dit gebeurde aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- Wij streven naar herkenbare, eenduidige en consistente zenderprofielen en houden goed rekening met de verwachtingen van het publiek.
- Dubbelingen in het aanbod worden zoveel mogelijk voorkomen. Mede in dat kader streven we naar een grotere mate van specialisatie.
- Wij willen tieners en allochtone bevolkingsgroepen beter bereiken, met name via 3FM.

Bereikdoelen

De situatie op de luistermarkt wordt momenteel door meer onzekerheden gekenmerkt dan gebruikelijk. Dat heeft vooral te maken met de zero base-operatie. Door de herverkaveling van FM-frequenties laat de ontvangst van de publieke radiozenders - met name Radio 1 - in grote delen van het land ernstig te wensen over met alle schadelijke effecten voor de beluistering van die zenders van dien. Daarop was ook al de komst van meer commerciële radiostations - met name de nieuwkomers op de FM-band - van negatieve invloed.

Wij hebben de factoren om de positie van onze radiozenders te versterken slechts voor een deel in eigen hand.

In afwijking van ons algemeen streven naar 'afrekenbare' doelstellingen, houden wij om deze reden bij het luistertijdaandeel dat wij met de vijf zenders gezamenlijk nastreven een bandbreedte aan, en wel van 31 procent tot 34 procent. Wordt de toezegging door de overheid nagekomen dat het distributieprobleem van de publieke radiozenders op korte termijn zal zijn opgelost - en afgezien van onverhoopte aardverschuivingen in de beluistering - dan stellen wij ons een luistertijdaandeel van 34 procent ten doel.

In het verlengde van het luistertijdaandeel streven we naar

014.

een weekbereik, dat zich afhankelijk van bovengenoemde omstandigheden beweegt in een bandbreedte tussen 52 procent en 55 procent.

Financieel kader radio

De financiële middelen voor het maken van radioprogramma's bestaan uit het reguliere radiobudget van omroepinstellingen, programmaversterking, bijdragen uit het Fonds Omroepreserve (FOR) en eigen bijdragen van de omroepen. In 2004 bedraagt het reguliere radiobudget € 79,6 mln. Dat is minder dan in 2003 toen het budget nog € 82,9 mln. beliep. Een en ander is een gevolg van eerder genoemde korting op de Rijksomroepbijdrage.

Programmaversterking

Van het reguliere radiobudget van de omroepverenigingen en de NPS wordt 10 procent ingezet als programmaversterkingsbudget. Van dit programmaversterkingsbudget (omvang: € 5,4 mln) wordt in 2004 globaal éénderde ingezet voor gezamenlijke projecten die onder verantwoordelijkheid van de zendercoördinatoren tot stand komen (o.a. themaweek en festivals). Dat percentage is vergelijkbaar met twee jaar geleden, ondanks het feit dat de kosten van de artistiek leider Levende Muziek en diens staf (zie Radio 4 / MCO) in het programmaversterkingsbudget zijn opgenomen.

Fonds Omroepreserve (FOR)

Voor radio is tot en met 2005 binnen het FOR een bedrag van € 2,5 mln. afgezonderd. Dit bedrag wordt ingezet voor het verder ontwikkelen van de zenderprofielen en het versterken van bepaalde programmacategorieën. In 2004 worden middelen aan het Fonds onttrokken voor o.a. de financiering van de 'verklankte' nieuwsbulletins op Radio 1 en de jongerenjournaals op 3FM. De FOR-middelen worden verder met name ingezet voor radiopromotie (zie aldaar) en vormgeving.

Programmabeleid Radio 1

Radio 1 is een toegankelijke zender voor een groot publiek. Radio 1 is in alle opzichten een journalistieke, actuele zender, met als eerste prioriteit nieuws, sport en de daarbij horende achtergronden. De zender is ook een graadmeter voor het maatschappelijke debat en een verkenner van nieuwe maatschappelijke trends.

Uitgangspunten

- Radio 1 wil zijn positie als 'de eerste en de beste' vasthouden en versterken door de kwaliteit van de zender te verbeteren, de programmering aan te passen en de nieuwsfunctie te versterken.
- Het 'verjongen' van de zender is een blijvend punt van aandacht.
- De zender moet openstaan voor de buitenwereld. Kernbegrippen zijn: minder afstandelijk, minder aanbodgericht en meer service.
- De externe pluriformiteit van ons bestel is een belangrijke toegevoegde waarde voor een journalistieke zender als Radio 1.

Actiepunten

- De muziekkeuze en vormgeving worden aangepast met het oog op de nagestreefde verjonging.
- Er komen minder stemmen op de zender.
- Radio is een intiem medium. De wijze waarop presentatoren zich tegenover hun luisteraars opstellen, de 'tone of voice', is zeer bepalend voor de relatie met het luisterpubliek. Het ligt in de bedoeling om presentatoren actiever te betrekken bij de ontwikkeling van de cultuur en het 'geluid' van Radio 1. Tegelijkertijd zal de zendercoördinator nadrukkelijker gebruik maken van zijn bevoegdheid om de voorgenomen keuze van presentatoren en hun vervangers te toetsen aan het zenderprofiel.
- Ten behoeve van de versterking van het profiel van de zender wordt de radiodocumentaire aan het begin van de nacht vervangen door een live achtergrondprogramma. Dit sluit beter aan op *Met het Oog op Morgen*.
- Onderzocht wordt hoe de integratie van het nieuws in de Radio 1-programmering verder kan worden verbeterd.

015.

- De infrastructuur van Radio 1 wordt zodanig verbeterd dat hij beter toegesneden is op de verzorging van breaking news.

Bereikdoelen

Ook onder veranderende omstandigheden moet Radio 1 de komende jaren een luistertijdaandeel van 8,6 procent halen en een bereik van 25 procent. Voorwaarde is wel dat het distributieprobleem waarmee de zender te kampen heeft op korte termijn wordt opgelost. Mocht dat niet het geval zijn, dan moet in het uiterste geval rekening worden gehouden met een daling van het luistertijdaandeel tot 8 procent. In de leeftijdscategorie 40 tot en met 49 jaar haalde Radio 1 in 2002 een luistertijdaandeel van 5,7 procent. Afhankelijk van eerdergenoemde voorwaarde moet dit in 2004 stijgen tot 7 procent.

Programmaversterking

De wijze waarop de programmaversterkingsmiddelen op Radio 1 worden ingezet, verschilt in 2004 niet of nauwelijks van voorgaande jaren.

- Prioriteit blijft liggen bij het versterken van de volgende journalistieke deelterreinen: 'research', 'buitenland' en 'economie'. In totaliteit gaat het hier om een bedrag van € 640.000
- Ook voor de verjonging van de zender worden er opnieuw middelen (€ 120.000) ingezet uit het programmaversterkingsbudget.
- Voor veel luisteraars is 9.00 uur een belangrijk schakelmoment. Aan het 'Interview' (op werkdagen tussen 9.00 en 10.00 uur) zal een kwaliteitsimpuls worden gegeven (meer research, meer vormvariatie). Daarvoor wordt een bedrag van € 138.000 uit de programmaversterkingsmiddelen beschikbaar gesteld.
- Voor de 'verklankte bulletins' is nog geen structurele financiering gevonden. Hiervoor moet door de Werkgroep Radio een oplossing worden gevonden. In 2004 zal nogmaals voor een bedrag van € 227.000 een onttrekking plaatsvinden aan het FOR.

Programmabeleid Radio 2

Radio 2 is de full-service muziekzender die de hele dag aanstaat. Met hits uit de jaren '60, '70 en '80, maar ook met muziek van nu en het 'betere' Nederlandstalige repertoire. Radio 2 staat midden in de ontwikkelingen van de lichte Nederlandstalige muziek. Cabaret en kleinkunst zijn niet weg te denken uit de programmering.

Uitgangspunten

- De huidige koers en programmering worden gecontinueerd. Over een mogelijke aanpassing van de muzieksamenstelling wordt nog in de zenderredactie gesproken.

Actiepunten

- Enkele kleine programmatische aanpassingen moeten ervoor zorgen dat de zender 'fris' blijft klinken.
- In 2004 introduceert Radio 2 nieuwe gezamenlijke themadagen, naast de bestaande themaweken. Dit om nog meer het 'zendergevoel' bij de luisteraar over te brengen en om nog meer onderscheidend te zijn.
- De muzieksamenstelling ondergaat verdere professionalisering, in het kader van een zo groot mogelijke herkenbaarheid en muzikaal onderscheid.

Bereikdoelen

Radio 2 streeft voor 2004 een luistertijdaandeel van tussen de 10,5 procent en 11,5 procent na. Wat weekbereik betreft, is sprake van een doelstelling van 23 procent.

Programmaversterking

Voor alle drie de actiepunten wordt een gedeelte van het programmaversterkingsbudget aangewend. Voor themaweken zal een bedrag van € 250.000 worden toegekend. Het versterkingsbudget zal ook worden ingezet voor het ontwikkelen van nieuwe programma's en programmaonderdelen (€ 230.000), waarvan de helft ten laste zal worden gebracht van het FOR. Verder zullen programmaversterkingsmiddelen worden gebruikt voor het uitzenden van liveconcerten (€ 200.000) en de nachtprogrammering (€ 115.000).

016.

Programmabeleid 3FM

3FM is en blijft een publieke popzender die zich nadrukkelijk onderscheidt van andere aanbieders. Niet alleen op muzikaal gebied, maar ook wat betreft het gesproken woord, acties, nieuws en informatie. In 2003 is besloten dat 3FM meer dan voorheen een jonger publiek wil gaan bereiken. Daartoe slaat 3FM een wat andere weg in wat betreft muziekkeuze en *tone of voice*, onder het motto '3FM, serious radio'.

Uitgangspunten

- 3FM biedt een podium voor nieuwe muziek en nieuwe artiesten. Het draait de muziek die zich nog moet bewijzen en door de commerciële zenders vermeden wordt. Ook Nederlandse popmuziek krijgt op 3FM bijzondere aandacht.
- De actieve beleving van popmuziek is een belangrijk onderscheidend element in de programmering van 3FM. Dit komt tot uitdrukking door uitzending van popfestivals en structurele aandacht voor het clubcircuit.
- DJ's op 3FM informeren het publiek over - en maken het enthousiast voor - de muziek die ze draaien. Ze zijn goed op de hoogte van actuele maatschappelijke ontwikkelingen en de interesses van hun (jonge) publiek.
- 3FM brengt - geïntegreerd in de vormgeving van het station - op de doelgroep toegespitste nieuwsbulletins.

Actiepunten

- 3FM programmeert meer R&B en dance. Deze muziek is bijzonder geliefd bij de (allochtone) jongeren waar 3FM zich meer op wil richten.
- Er wordt meer aandacht geschonken aan verschillende muzikale substromingen. De zendtijd op de late avond is daartoe verticaal in plaats van horizontaal ingedeeld. Dit wordt ondersteund door een verbeterde programmavigatie.
- De programmering op werkdagen wordt vernieuwd met jonge talenten.
- De programmering van het weekeinde wordt ten behoeve van de beoogde doelgroep ingrijpend veranderd. BNN en TROS zullen hiertoe veel van de huidige programma's vervangen.

Bereikdoelen

3FM streeft voor 2004 een luistertijdaandeel van tussen de 9 procent en 10 procent na en een weekbereik van 23 procent.

Programmaversterking

- Het speerpunt blijft bij live concerten, themaweken en festivals liggen. 3FM is en blijft dé festivalzender. Om de sterke positie op dit gebied te behouden, zal hiertoe in 2004 wederom een bedrag van € 360.000 uit het programmaversterkingsbudget worden aangewend.
- Verder zijn middelen toegewezen (€ 230.000) aan een opleidingsprogramma voor presentatoren.
- Het 3FM-nieuws is van unieke, toegevoegde waarde gebleken. De bespelers van 3FM steunen unaniem ons voornemen om de jongerenjournals voort te zetten. Ook in 2004 zal ten laste van het FOR een bedrag van € 318.000 worden vrijgemaakt voor de verzorging van dat nieuws. Voor de jaren na 2004 wordt nog door de Werkgroep Radio naar een structurele financieringsbron gezocht.

017.

Programmabeleid Radio 4

Radio 4 bestrijkt de hele breedte van het klassieke repertoire in de vorm van samengestelde muziekprogramma's, concertregistraties, documentaires en programma's over muzikale actualiteiten en nieuwe cd's.

Uitgangspunten

- Radio 4 is er voor alle liefhebbers van klassieke muziek in de breedste zin. Daarbij hoort ook wereldmuziek en jazz. Maar gelijktijdig is Radio 4 ook een zender voor een breed luisterpubliek. De uitdaging waarvoor de Publieke Omroep staat is om deze twee uitgangspunten te verbinden.
- Radio 4 dient zowel representatief te zijn voor wat er in het muziekleven gebeurt, als initiërend op het gebied van Nederlandse en nieuwe muziek. Compositieopdrachten en eigen muziekproducties (omroepseries) maken daar deel van uit.
- Het verzorgen van het laatste muzieknieuws en achtergronden daarbij hoort ook tot de taak van Radio 4.
- Steeds terugkerende discussies gaan vooral over de toon (presentatie) en de omvang van het gesproken woord op de zender. De Publieke Omroep streeft naar een brede klassieke muziekzender voor een breder publiek. Dit brengt onvermijdelijk een aanpassing van de muzieksamenstelling met zich mee en noopt tevens tot sterke verbetering van toon, aard en omvang van het gesproken woord op de zender.

Actiepunten

De inrichting van Radio 4 vormt een belangrijk onderdeel van de opdracht die aan eerdergenoemde radiowerkgroep is verstrekt. Deze werkgroep komt in het najaar met aanbevelingen over het profiel en de programmering van de zender. Daarbij worden de samenwerking met het Muziekcentrum van de Omroep en de Concertzender betrokken, alsmede het profiel van zowel Radio 4 als de Concertzender. Daarnaast zullen (aard, toon en omvang van) het gesproken woord en het muziekaanbod onderwerp van studie en nadere besluitvorming zijn. Bij de omroepen bestaat brede steun voor het positioneren van Radio 4 als brede klassieke muziekzender.

Bereikdoelen

Radio 4 heeft op dit moment een luistertijdaandeel van ca. 1,6 procent. Op termijn wordt gestreefd naar uitbreiding tot 2,5 procent. De eerste resultaten moeten al in 2004 zichtbaar worden. Het bereik van Radio 4 ligt verhoudingsgewijs op een hoger niveau, namelijk op 6 procent. Ook het bereik zou moeten toenemen, en wel naar 8 à 9 procent.

Programmaversterking

De programmaversterkingsmiddelen worden op Radio 4 zoals gebruikelijk voor een belangrijk deel ingezet om de productie van concertseries te ondersteunen. In 2004 is hiervoor een bedrag beschikbaar van ruim € 850.000. Dit bedrag is ook bestemd voor festivals (o.a. Gergiev Festival en Festival Oude Muziek), uitvoeringen van de Nederlandse Opera en de Reisopera, de bekende zomeravondconcerten en registraties van orkest- en kamermuziek alsmede kooruitvoeringen die op een groot aantal locaties in ons land worden opgenomen. Verder worden de kosten van de artistiek leider en de staf voor de levende muziekproducties (€ 250.000) uit de programmaversterkingsmiddelen bekostigd. Zie hierna ook onder het Muziekcentrum van de Omroep.

Concertzender

De Concertzender is de tweede zender voor klassieke muziek van de Publieke Omroep. De Concertzender biedt een brede programmering met veel aandacht voor jazz, historische opnamen, wereldmuziek en concertopnamen van (nog) onbekende musici.

Uitgangspunten

De Concertzender en Radio 4 werken samen en stemmen de zendschema's zodanig af op elkaar dat zij in principe niet dezelfde doelgroep luisteraars op hetzelfde moment aanspreken.

Actiepunten

De omroepbrede werkgroep komt dit najaar met een standpunt over de toekomstige profilering van de twee klassieke muziekzenders. Mede daarop zullen wij nadere besluitvorming daarover baseren.

Muziekcentrum van de Omroep (MCO)

Het Muziekcentrum van de Omroep omvat vier orkesten en het Groot Omroepkoor, het grootste professionele koor in ons land.

Uitgangspunten

Het MCO is een uitermate belangrijk instrument om de onderscheidende taak van Radio 4 te kunnen waarmaken. Door het van landelijke orkesten afwijkende repertoire spelen de omroeporkesten een geheel eigen rol in het Nederlandse muziekleven. De MCO-ensembles en het Groot Omroepkoor zijn prominente bespelers van podia in Utrecht (Vredenburg) en Amsterdam (Concertgebouw).

Actiepunten

Met de aanstelling van de artistiek leider van de Levende Muziekproducties medio 2003 is een belangrijke stap gezet in de richting van een meer samenhangend programma-aanbod. De artistiek leider is binnen de kaders van een goedgekeurd Meerjarenbeleidsplan 'Levende Muziek' eindverantwoordelijk voor de omroepproducties met het MCO. De artistiek leider heeft verder een mede-beoordelingsbevoegdheid voor de aan te kopen concertproducties voor radio-uitzendingen. De artistiek leider is qualitate qua artistiek directeur van het MCO. Na twee jaar zal de uitvoering van het plan 'Taak en werkwijze MCO-ensembles / Radio 4' geëvalueerd worden.

De samenwerking tussen het MCO en de Publieke Omroep is ook een onderdeel van het onderzoek naar het wijzigen van de radiostrategie en de besparingsmogelijkheden die in dat kader mogelijk zijn. Onderzocht zal worden welke MCO-capaciteit de komende jaren nodig is om het beleid op Radio 4 met betrekking tot levende muziekproducties gestalte te geven.

Programmabeleid 747AM

747AM startte in april 2001 als de opvolger van Radio 5. 747AM moet zich verhouden tot Radio 1 als de bijlage tot de krant. De onderwerpen liggen dicht bij de beleving van de luisteraar. Cultuur en maatschappelijke thema's komen volop aan de orde. In het programmaschema staat twee keer per dag het Radio 1-Journaal.

Uitgangspunten

De luisterdichtheid van 747AM is ondanks alle inspanningen van programmamakers en andere direct-betrokkenen niet of nauwelijks toegenomen. Het is - mede gezien de financiële situatie waarin de Publieke Omroep verkeert - nodig om de kosten van 747AM en het aantal luisteraars meer met elkaar in evenwicht te brengen, met behoud van de functie van de zender voor verschillende groepen in de samenleving.

747AM wil een zender zijn die zich spiegelt aan de ontwikkelingen en dilemma's van deze tijd, met oog voor de brede belangstelling van het publiek als het gaat om maatschappelijke thema's en onderwerpen op het niveau van de samenleving (en specifieke groepen daarbinnen) en op het niveau van het individu.

In aard en condities is 747AM een niche-zender, bestemd voor de aandachtige luisteraar, de liefhebber. Maar ook met deze 'beperking' heeft de zender alleen bestaansrecht op langere termijn als een jonger publiek (40+) gewonnen wordt. In zijn thematiek moet de zender meer aansluiting zoeken bij de moderne leefstijl. 747AM is ook de zender voor educatieve en religieuze programma's en programma's voor doelgroepen.

Actiepunten

Over de precieze invulling van de zender komt de eerder genoemde werkgroep in het najaar met een standpunt. Dan volgt ook meer duidelijkheid over de inzet van de programmaversterkingsmiddelen.

Wel is nu reeds duidelijk dat de NPS zijn programma-aanbod voor etnische minderheden gaat vernieuwen. De vraag staat centraal of er programmaconcepten zijn te ontwikkelen waarmee een relatief jongere groep migranten wordt

019.

bereikt. Daarbij staan ook de inhoud en omvang van het programmapakket 'eigen taaluitzendingen' ter discussie.

Bereikdoelen

Met 747AM streeft de landelijke Publieke Omroep naar een luistertijdaandeel van 1,5 procent en een weekbereik van 7 procent.

Overige onderwerpen

Nieuw beleid / nieuwe zenders

Binnen de extra middelen ter versterking van de programmering (in de volksmond betiteld als 'Karel V-middelen'; zie voor nadere toelichting het hoofdstuk Financieel Beleid) is geld gereserveerd voor nieuw beleid. In dat kader moet o.a. gedacht worden aan het bedienen van publieksgroepen die de Publieke Omroep op dit moment onvoldoende weet te bereiken. Eén van de mogelijkheden daartoe is het uitzenden van speciaal op hen gerichte programma's via 'alternatieve' platforms, bijvoorbeeld DAB in combinatie met kabelverspreiding. Bij de programmatische invulling daarvan hebben alternatieve popmuziek, programma's die voor urbane jongeren (met allochtonen) interessant zijn en tenslotte (muziek)programma's die zich richten op een ouder publiek, hoge prioriteit.

Promotie

In een omgeving van een toenemend zenderaanbod (bij gelijkblijvende vraag) neemt het belang van promotie voor de radiozenders toe. De promotie van de radiozenders wordt voor een deel bekostigd uit het FOR (€ 1,5 mln.). Daarnaast dragen de omroepen een bedrag van € 0,8 mln. bij aan de promotie van de radiozenders van de landelijke publieke omroep. Daarmee is in totaal een bedrag van € 2,3 mln. beschikbaar voor het opzetten en onderhouden van campagnes die tot doel hebben de aandacht van het publiek op de radiozenders van de landelijke Publieke Omroep te vestigen. De campagnes worden voor een niet onbelangrijk deel in de vorm van promotiespots in vrije Ster-ruimte uitgezonden. Het gebruik van vrije Ster-ruimte heeft als nadeel dat radiopromotiespots komen te vervallen op het moment dat betalende partijen recht op deze zendtijd kunnen doen gelden. Dat is momenteel zeer regelmatig het geval, waardoor de campagnes voor de vijf radiozenders ernstig aan effect inboeten. Naar een oplossing van dit probleem wordt in overleg met betrokken partijen inmiddels gezocht. Met de keus om opnieuw een extra bedrag aan het FOR te onttrekken voor radiopromotie, wordt het eerder op dit punt ingezette beleid bestendigd.

020.

021.

Programmabeleid Televisie 2004-2008

Televisie is letterlijk en figuurlijk het meest gezichtsbepalende en spraakmakende medium van deze tijd. Het functioneert als bindmiddel in een samenleving die wordt gekenmerkt door groeiend individualisme. Het afgelopen jaar heeft wederom laten zien welke centrale positie de Publieke Omroep inneemt in Nederland. Bij de vele nationale en internationale gebeurtenissen als het huwelijk van de Kroonprins, de moord op Fortuyn, de verkiezingen, de Olympische Spelen en de begrafenis van prins Claus, werd massaal overgeschakeld naar de publieke netten. Maar de Publieke Omroep wil ook in minder hectische tijden een factor van betekenis zijn voor het Nederlandse publiek. Om die reden is het televisiebeleid met ingang van het najaar van 2000 drastisch omgebogen en is gekozen voor geprofileerde netten. Volgens afspraak zijn de inhoudelijke effecten en de organisatorische veranderingen rond de netprofilering in het najaar van 2002 aan een grondige evaluatie onderworpen.

De evaluatie van enkele seizoenen netprofilering heeft ons interessante en bruikbare inzichten opgeleverd. Met de nieuwe inrichting van onze televisiezenders hebben wij een stap in de goede richting gezet. De netprofilering sorteert zeker effect op het gebied van het bereiken en binden van de kijkers en de herkenbaarheid en het imago van de netten is verbeterd. Tegelijkertijd constateren wij dat het seizoen dat achter ons ligt moeizaam is geweest. Om de opgaande lijn van de eerste seizoenen netprofilering door te trekken moeten het programma-aanbod en de programmering van nieuwe impulsen worden voorzien. De programmaschema's van de netten zullen nog homogener moeten worden en het programma-aanbod zal beter afgestemd moeten worden op de vastgestelde profielen van de netten. De werkwijze die wij in het najaar 2002 gezamenlijk hebben gekozen voor het inrichten en organiseren van onze netprofilering wierp echter, zo leerde de evaluatie, te veel belemmeringen op voor een optimale uitvoering van onze plannen. Er is daarom door alle partijen in het bestel veel energie gestoken in het verbeteren van deze situatie, uitmondend in de volgende uitgangs- en actiepunten voor het programmabeleid televisie in de komende jaren:

- De herkenbaarheid van de netten wordt verder uitgebouwd door een sterker eigen gezicht van Nederland 1, 2 en 3 die ieder specifieke delen van het publiek bedienen.

- Er wordt minder netoverschrijdend geprogrammeerd. Omroepen werken meer samen op de thuisnetten en dragen daarvoor een grotere verantwoordelijkheid. Uitzondering hierop is de structurele netoverschrijding door respectievelijk de AVRO en de EO, die per september 2004 formeel van net wisselen maar die beide op hun 'oude thuisnetten' nog een substantieel deel van hun programmering behouden.
- De programmamix blijft in grote lijnen ongewijzigd. Wel wordt minder non-fictie uitgezonden ten behoeve van een iets hoger percentage drama; het publieke karakter van de programmering blijft gewaarborgd.
- Omroepen gaan efficiënter samenwerken door waar mogelijk te besparen op programmakosten, faciliteiten en inkoop.
- De te realiseren bezuinigingen worden deels geherinvesteerd in versterking van de programmering van Nederland 1, 2 en 3 en Z@ppelin.
- Er wordt een actieplan ontwikkeld teneinde 'witte vlekken' in ons publiek, als jongeren, allochtonen en kijkers die nu vrijwel uitsluitend zijn gericht op commerciële stations, meer aan de Publieke Omroep te binden.

Actiepunten

- AVRO en EO wisselen per 1 september 2005 Nederland van thuisnet. Deze switch vindt vanaf september 2004 gefaseerd plaats via een geleidelijke overgang. Netoverschrijdend programmeren blijft ook na deze wisseling in beperkte mate mogelijk. Er rust een inspanningsverplichting op de bespelers van Nederland 1 en 2 om het mogelijk te maken dat op termijn ook de nieuwe thuisnetbespelers participeren in de actualiteiten op het eigen net..
- In het winterseizoen 2003/2004 wordt op Nederland 1, 2 en 3 een nieuwe netstyling geïntroduceerd. Deze benadrukt het eigen gezicht van elk van de zenders, maar bevestigt tegelijkertijd dat de drie zenders tot het publieke domein behoren.

Bereik

Met een bereik van circa 85 procent van alle Nederlanders wordt niet alleen een breed en algemeen publiek bereikt, maar heeft de Publieke Omroep eveneens contact met specifieke groepen in de bevolking. Voor een Publieke

022.

Omroep die middenin de samenleving wil staan is contact met het publiek essentieel en daarom handhaven wij onze doelstelling van minimaal 85 procent (week)bereik. Ook voor jongeren van 13 tot en met 24 jaar blijven wij streven naar een weekbereik van 75 procent.

Het doel van de activiteiten van de Publieke Omroep is niet primair een procent kijktijdaandeel meer of minder.

Wel willen wij onze waarde- en betekenisvolle programma's onder de aandacht van zoveel mogelijk mensen brengen. Dit voornemen wordt uitgedrukt in een doelstelling van 40 procent kijktijdaandeel, ofwel van iedere 100 minuten die de Nederlander televisie kijkt worden er 40 besteed bij de Publieke Omroep.

Voor Nederland 1 (12 procent), Nederland 2 (18 procent) en Nederland 3 (10 procent) zijn subdoelstellingen geformuleerd. Wat betreft Z@ppelin is het streven om de huidige positie - kijktijdaandeel van circa 22 procent onder kinderen van 3 tot en met 12 jaar - minimaal te handhaven.

Programmaversterking

Bij het ontwikkelen en opstellen van de genre- en programmaschema's voor 2004 is net als in de afgelopen jaren gebruik gemaakt van de middelen uit Programmaversterking en het Fonds Omroep Reserve, met als hoofddoel het vervolmaken van de netprofielen en het stimuleren van programmatische vernieuwing. De Programmaversterking wordt in 2004 ingezet om onder meer de volgende genres van een impuls te voorzien:

Programmaversterking 2004

<i>Genre</i>	<i>Bedrag</i>
Non-fictie	€ 10,1 mln
Fictie	€ 5,6 mln
Amusement	€ 8,6 mln
Jeugd	€ 1,4 mln

In de afgelopen jaren zijn de middelen uit het FOR vooral ingezet om de programmavernieuwing een extra impuls te geven en verschuivingen in de programmamix te realiseren.

Vanuit het FOR krijgen de volgende genres in 2004 een bijdrage:

FOR 2004

<i>Genre</i>	<i>Bedrag</i>
Non-fictie	€ 1,0 mln
Fictie	€ 3,6 mln
Muziek & Dans	€ 0,6 mln
Maatschappelijk documentaire	€ 0,2 mln
Jeugd	€ 0,3 mln

In het FOR is aanmerkelijk minder beschikbaar dan in voorgaande jaren. Om onze ambities te kunnen realiseren - zowel een gevarieerd, hoogwaardig aanbod als het bedienen van diverse (ook moeilijk te bereiken) publieksgroepen - is het van belang om te blijven investeren in de versterking van onze programmering en profielen. In het bezuinigingsproces zullen dan ook middelen worden vrijgemaakt die dit mogelijk maken.

Programmabeleid Nederland 1

Het profiel van Nederland 1 is geformuleerd als verdiepend, vertrouwd en mensgericht. Nederland 1 richt zich op kijkers die hechten aan bestaande waarden en normen en die geïnteresseerd zijn in levensbeschouwelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.

Naast de KRO en de NCRV krijgt de EO Nederland 1 als thuisnet. Dat versterkt het profiel, waardoor de zender zich nog duidelijker zal onderscheiden van alle andere televisienetten. De AVRO zal een substantieel deel van de programmering op Nederland 1 voor zijn rekening blijven nemen en ook de TROS zal een bijdrage leveren. De andere vaste bespelers van Nederland 1 zijn Teleac/NOT, RKK, OHM, NMO, Omrop Fryslân, NIK, BOS, IKON, HUMAN en ZVK.

Nederland 1 blijft de komende jaren een belangrijke rol spelen in het maatschappelijk debat, zeker waar het gaat om de herijking van waarden en normen. Nederland 1 is een ideaal podium om alert in te spelen op actuele discussies en bij te dragen aan de publieke meningsvorming.

Voor zowel discussie als meningsvorming is essentieel dat deze gebaseerd zijn op kennis en inzicht; Nederland 1 geeft om die reden ruim baan aan educatieve programma's.

De toon en de onderwerpkeuze op Nederland 1 worden op dit moment soms als zwaar en somber ervaren. Er wordt daarom gestreefd naar verluchting. Nederland 1 kiest expliciet ook voor brede, aantrekkelijke en onderhoudende programma's gericht op een groot kijkerspubliek.

Zo ontstaat een goede context voor de verdiepende en profilerende programma's die de zender kenmerken.

Uitgangspunten programmabeleid Nederland 1

- De opbouw van de programmering concentreert zich rond het nieuwsuur - met het Journaal en actualiteiten - in het hart van de avond. Aansluitend hieraan staan programma's voor een breder publiek en later op de avond is er ruimte voor verdieping.
- Het levensbeschouwelijk karakter van het net krijgt een duidelijker gezicht door de introductie van een horizontale balk rond 22.30 uur.
- Nederland 1 brengt een gevarieerde programmamix. In het tijdvak 18.00-24.00 uur bedraagt de hoeveelheid non-fictie, exclusief nieuws en actualiteiten, niet meer

dan 50 procent.

- Het aanbod van Nederland 1 wordt luchtiger, met name door de ontwikkeling van nieuwe informatieve en amuserende formats.
- Er wordt - in de zomermaanden - een consequenter herhalingsbeleid gevoerd en meer aangekochte fictie ingezet.

Actiepunten programmabeleid Nederland 1

- De vooravond wordt versterkt door de introductie van een nieuw serviceprogramma van de KRO en een verandering in de opbouw van het schema. *Get the Picture* (EO) verhuist naar 18.30 uur, gevolgd door in een dagelijkse frequentie *Man Bijt Hond* (NCRV) en de introductie van een human interest balk om 19.30 uur (AVRO, EO).
- De aantrekkingskracht van de programmering tijdens prime time wordt bestendig, onder meer door het uitbreiden van bestaande titels en het ontwikkelen van nieuwe formats.
- Om 22.30 uur is er een horizontale balk toegespitst op levensbeschouwing en zingeving, met daarin programma's van de EO, KRO, NCRV, IKON en RKK.
- De documentaire krijgt een horizontale en herkenbare plaats in het schema. Van zondag tot en met vrijdag worden om elf uur documentaires uitgezonden door - ieder op basis van hun specialisatie - de AVRO, EO, KRO, NCRV, IKON, HUMAN en Teleac/NOT.
- Het aanbod fictie wordt vanaf 2005 uitgebreid met een langlopende Nederlandse dramaserie met minimaal 26 afleveringen per jaar, geproduceerd door de KRO en de NCRV samen.

Programmaversterking

Voor Nederland 1 worden de Programmaversterkingsgelden in de periode september 2003 tot en met december 2004 vooral ingezet om de geformuleerde actiepunten te realiseren. Ter versterking van de vooravond worden hieruit de volgende programma's (gedeeltelijk) gefinancierd: *Ingang Oost*, *Intensive Care*, *De Verbouwing*, de ontwikkeling van een nieuw spel (onder andere *Dwarf*) en een nieuw licht informatief vooravondmagazine. Het op sterkte houden van de programmering op prime time komt tot uiting in de besteding van versterkingsgeld aan extra afleveringen van *Andermans veren*, *Het Familiediner*, de detectives, *Toen was geluk heel*

gewoon, Tuti Famili, Villa Felderhof en *De Rijdende rechter*. De FOR-gelden worden op Nederland 1 vooral ingezet om de productie van Nederlands drama te bevorderen. Mede dankzij FOR-geld komen de komende periode de volgende series tot stand: *Wet & waan, Missie Warmoesstraat, De Tweeling* en een nieuwe Nederlandse comedy van de KRO. Verder wordt uit de FOR de ontwikkeling van nieuwe prime time titels gestimuleerd, zoals het populair-wetenschappelijke amusementsprogramma *Hoe? Zo!* van Teleac/NOT.

Bereik

Nederland 1 wil wekelijks minimaal 65 procent van de Nederlandse bevolking bereiken. Met de aanscherping van het profiel is de doelstelling van 13 procent niet langer realistisch, deze is daarom met ingang van het najaar 2003 vastgesteld op 12 procent. De bespelers van Nederland 1 hanteren daarbij zelf de volgende te bereiken kijktijd-aandelen als doelstelling:

- KRO: 15%
- NCRV: 13%
- EO: 8% (inspanningsverplichting voor 8,5%)
- Voor IKON en Teleac/NOT wordt per programma een streefcijfer bepaald.

Programmabeleid Nederland 2

Nederland 2 is het publieke televisienet dat toegankelijk is voor een breed publiek. Alle programmagenres zijn vertegenwoordigd in het aanbod van Nederland 2. Het genre sport vervult een bij uitstek brede publieke taak, en vervult in de programmering van Nederland 2 dan ook een dragende en maatschappelijk niet te onderschatten rol. Het net is open, sportief, gezellig, familiaal, heeft jeugdige elan en is journalistiek, actueel en alert op beduidende nieuwsontwikkelingen. Nederland 2 is het publieke evenementennet met veel live uitzendingen en breaking news. De beoogde kijkers bevinden zich in alle leeftijds- en maatschappelijke groepen, daarbinnen legt Nederland 2 de nadruk op het beter bereiken van personen in de leeftijd van 20 tot en met 49 jaar. De vaste thuisnetbespelers van Nederland 2 zijn TROS, BNN, NOS en, met ingang van 2004, de AVRO. De EO, NCRV, KRO en VARA (jongerenprogrammering) blijven eveneens een bijdrage leveren aan het tweede net. Daarnaast verrichten omroepen (met name BNN) bijzondere inspanningen voor de groep 13 tot 34-jarigen.

De komende jaren richt Nederland 2 zijn aandacht op het versterken van het weekend. Op vrijdag, zaterdag en zondag wil Nederland 2 met een gevarieerd pakket aan informatie, drama en amusement, ontspanning brengen voor het hele gezin. Op de overige dagen van de week wordt een programmering ontwikkeld die op termijn sterk genoeg is om eventueel een aantal live sport evenementen te kunnen vervangen. Op deze manier wordt de herkenbaarheid van het net vergroot en wordt Nederland 2 aantrekkelijker voor de groep 20 tot en met 49 jaar.

Uitgangspunten programmabeleid Nederland 2

- Nederland 2 is een general interest zender met een evenwichtig programmapakket dat alle genres bevat.
- De programma's van Nederland 2 zijn aantrekkelijk voor een breed publiek. Daarbinnen wordt gestreefd naar het beter bereiken van de leeftijdsgroep 20 tot en met 49 jaar.
- In de programmamix wordt een lichte verschuiving aangebracht van non-fictie naar fictie, in het bijzonder Nederlandstalig drama.
- Nederland 2 vergroot de herkenbaarheid en aantrekkingskracht van de programmering in het weekend.

Actiepunten programmabeleid Nederland 2

- AVRO, TROS en BNN produceren samen een langlopende Nederlandse dramaserie, die vanaf september 2004 elke vrijdag, zaterdag en zondag wordt uitgezonden.
- Succesvolle Nederlandse dramaseries, zoals *Costa* (BNN), *Spangen*, *Gemeentebelangen* (beide TROS), worden gecontinueerd.
- Nederlandstalig drama gecoproduceerd door de TROS en de VRT, bijvoorbeeld *Flikken* en *Spoed* houdt een prominente plaats in het aanbod. Er wordt geïnvesteerd in een nieuwe serie en een Vlaams-Nederlandse speelfilm met als *spin-off* een miniserie.
- Het aanbod buitenlands drama wordt uitgebreid. Onder meer door de verhuizing van de AVRO worden *E.R.* en *The Practice* voortaan op Nederland 2 uitgezonden. Daarnaast worden er meer speelfilms geprogrammeerd.
- Er worden nieuwe (licht) informatieve formats ontwikkeld die aansluiten bij de belevings- en belangstellingswereld van de groep 20 tot en met 49 jaar.
- In het programmaschema is meer ruimte gereserveerd voor toegankelijke documentaires.

Programmaversterking

De Programmaversterkingsgelden worden op Nederland 2 ingezet om de programmatische actiepunten te verwezenlijken. Een aanzienlijk deel van de middelen wordt besteed aan de nieuwe Nederlandse dramaserie in het weekend. Verder krijgen (licht) informatieve programma's en nieuwe amusementsformats, onder meer *Heartbeat*, *1000 seconden kookshow*, *De Verbazing* (documentaires), een historisch sportprogramma en jongerenprogramma's van BNN, een bijdrage. Vanuit het FOR wordt geïnvesteerd in Nederlandstalig drama en in het versterken van de sportprogrammering (*Tourjournaal*).

Bereik

Nederland 2 wil wekelijks 80 procent van de Nederlandse bevolking bereiken. Nederland 2 streeft naar een gemiddeld kijktijdaandeel van 18 procent vanaf 2005; in het overgangsjaar 2004 is de doelstelling op 17 procent is vastgesteld. De bespelers hebben afgesproken de volgende kijktijdaandelen als doelstelling te hanteren: TROS 16%, EO 13% (bij deelname in *Twee Vandaag*), AVRO: 13%, BNN 9% en NOS 25%.

Programmabeleid Nederland 3

Nederland 3 is de verdiepende, grensverkennende, cultureel progressieve en meer maatschappijgerichte televisiezender. De beoogde kijkers van Nederland 3 hebben een sterke maatschappelijke en sociale betrokkenheid. Zij hebben een open, maar kritische houding ten aanzien van vernieuwing en verandering in de maatschappij.

De vaste thuisnetbespelers van Nederland 3 zijn NPS, VARA, VPRO. Ook de RVU, de AVRO en de HUMAN leveren een bijdrage aan Nederland 3.

Nederland 3 heeft de afgelopen jaren moeite gehad met het realiseren van zijn doelstellingen. De binding van het derde net met zijn (beoogde) doelgroepen is onder druk komen te staan.

Het programmabeleid voor de komende jaren, met het daaruit voortvloeiende programma-aanbod moet dan ook resulteren in een verscherping van het profiel en het terugwinnen van trouwe kijkers en de beoogde doelgroep. Nederland 3 wil zich nadrukkelijk en herkenbaar blijven positioneren als het 'verdiepende, grensverkennende, cultureel progressieve en maatschappijgerichte net'.

Uitgangspunten programmabeleid Nederland 3

- De programmering van Nederland 3 wordt op werkdagen herkenbaarder en aantrekkelijker.
- Nederland 3 behoudt en versterkt haar toonaangevende positie in de genres cabaret & satire en kunst en cultuur.
- De programmamix wordt evenwichtiger door een toename van fictie en amusement.
- Nederland 3 levert een substantiële bijdrage aan het aanbod Nederlandstalig drama op de Publieke Omroep.
- De actualiteit en achtergronden van het nieuws behouden hun prominente plaats in het programma-aanbod (newshour, discussieprogramma's).
- Er blijft ruimte voor experimentele en eigenzinnige programma's. Programmatische vernieuwing blijft speerpunt, onder meer door jong talent aan het net te binden en het de gelegenheid te geven zich te ontwikkelen en te profileren.
- Documentaires vormen een wezenlijk onderdeel van de programmamix van Nederland 3.

Actiepunten programmabeleid Nederland 3

- Er komen twee horizontale amusementsprogramma's met daartussen ruimte voor drama, cabaret en satire, nieuws en actualiteiten en relatief smalle programmering op het gebied van kunst, cultuur, documentaires en experiment.
- Er komt familiaal aanbod in de vooravond. Dit krijgt gestalte door een horizontale band op werkdagen vanaf 19.00 uur: een amusementsprogramma van de VARA dat beter aansluit bij het Jeugdjournaal en dat zich richt op een jonger publiek.
- De vooravond kent om 19.30 uur eveneens een vaste balk. Nieuw is het praatprogramma over cultuur en media dat de NPS daarvoor ontwikkelt, naast gedurende 30 weken het gesprek van de dag (*B&W* van de VARA).
- Vanaf medio september 2003 is er een nieuw horizontaal late night amusementsprogramma gemaakt door de VARA.
- Voor het nieuwsuur om 22.00 uur zijn de eerste stappen gezet met het vernieuwde *NOVA*. Naar verwachting zal de VPRO in een stappenplan de deelname aan *NOVA* zodanig opbouwen dat over een aantal jaren sprake is van volwaardige participatie, waarmee *NOVA* een rubriek wordt van NPS, VARA en VPRO gezamenlijk.
- Het aanbod Nederlandstalige fictie wordt vergroot door een samenwerkingsverband van NPS, VARA en VPRO met het Stimuleringsfonds, het Nederlandse Fonds voor de Film en het CoBOfonds waarin onder de noemer *One night stand* jong talent de kans krijgt een kwaliteits-serie te maken. NPS, VARA en VPRO gaan daarnaast jaarlijks een dramaserie realiseren. De VPRO ontwikkelt samen met het Nederlandse Fonds voor de Film een nieuw speelfilmproject voor beginnende makers onder de titel *De oversteek*. Het aanbod buitenlandse fictie krijgt een impuls met de aankoop van series die in het profiel passen, zoals *The Sopranos* (VARA), *Six Feet Under* (NPS) en de nieuwe serie *Angels in America*. Verder is er Brits en Scandinavisch drama en krijgen de arthouse-films (NPS en VPRO) en de Wereldcinema (NPS) vaste slots.

Programmaversterking

De Programmaversterkingsgelden worden op Nederland 3 gebruikt om de actiepunten te ondersteunen. Het culturele

programma van de NPS en de amusementsprogramma's van de VARA krijgen een bijdrage uit Programmaversterking om het profiel en de aantrekkingskracht in de vooravond en late night te versterken. Verder wordt onder meer geïnvesteerd in cabaret en satire (*Jiskefet*, *Freek de Jonge*). FOR-middelen worden ingezet ter stimulering van het Nederlands drama op Nederland 3 (o.a. *Ernstige delicten*, *Dunya & Desi*, nieuwe serie van Arjan Ederveen).

Bereik

Nederland 3 wil wekelijks minimaal 65 procent van de Nederlandse bevolking bereiken. De gezamenlijke bespelers van Nederland 3 streven naar een kijktijdaandeel van 10 procent.

027.

Programmabeleid Z@ppelin

Z@ppelin is er voor alle kinderen van 2 tot en met 12 jaar en voor iedereen die wil weten wat deze groep kinderen bezighoudt, zoals ouders, grootouders en leerkrachten. Z@ppelin is een platform dat werkt vanuit een multimediale aanpak met uitzendingen op televisie, een eigen internetportal (*zappelin.nl*) en een televisiegids voor kinderen in samenwerking met Sanoma (Z@pp & Zo). Ook organiseert Z@ppelin jaarlijks enkele evenementen.

Z@ppelin draagt bij aan de meningsvorming en de ontwikkeling van smaak bij kinderen. Z@ppelin wil amuseren, informeren en leren. Daarbij biedt zij verleiding, verrassing en verdieping, kiest niet alleen voor vanzelfsprekendheden en stimuleert creativiteit. Z@ppelin is geweldloos, veilig, respectvol en zorgvuldig, maar niet saai.

De zender is, met enige onderbreking in de middaguren, van 7.00 uur tot 19.00 uur in de lucht. Z@ppelin wordt gemaakt door de AVRO, EO, IKON, KRO, NCRV, NOS, NPS, Teleac/NOT, TROS, VARA en VPRO.

De bundeling van alle kinderprogramma's op Z@ppelin heeft in de eerste twee seizoenen resultaat opgeleverd. Z@ppelin heeft vooral een zeer sterke positie bij de leeftijdsgroep 3 tot en met 8 jaar, maar meer moeite met het binden en bereiken van kinderen in de leeftijd van 9 tot en met 12 jaar. De laatste maanden wordt Z@ppelin tevens geconfronteerd met scherpe concurrentie en een forse daling van het aandeel. Om deze ontwikkeling tot staan te brengen en ook op de lange termijn een rol van betekenis te kunnen blijven spelen als dé kinderzender van Nederland blijft Z@ppelin werken aan het versterken van het profiel en de programmering.

Uitgangspunten programmabeleid Z@ppelin

- Z@ppelin is er voor jongens en meisjes van 2 tot en met 12 jaar. Het speerpunt voor de komende jaren is de groep 10 tot en met 12 jarigen.
- Z@ppelin biedt een evenwichtige programmamix met daarin programma's in verschillende genres en voor verschillende leeftijden.
- Consolideren van de naamsbekendheid en het imago van Z@ppelin bij zowel kinderen als ouders.
- De positie van Z@ppelin als vertegenwoordiger van een betrouwbare, publieke leverancier van aanbod voor

kinderen in al zijn uitingen (televisie, internet, print) verder uitbouwen.

- Versterken van de herkenbaarheid en aantrekkingskracht van de programmering.

Actiepunten programmabeleid Z@ppelin

- Z@ppelin gaat een uur extra, op werkdagen van 15.00-16.00 uur, uitzenden. De TROS en Teleac/NOT nemen dit slot voor hun rekening.
- In het tijdvak 16.00-17.30 uur wordt consequent voor kinderen in de leeftijd van 8 tot en met 12 jaar geprogrammeerd.
- Het aanbod op Z@ppelin.nl versterken en de content op Z@ppOuders uitbreiden.
- Waardevolle programma's uit de archieven van de omroepen beter benutten.
- Als Z@ppelin zichtbaar aanwezig zijn bij belangrijke evenementen, gekoppeld aan programma's of speciale uitzendingen.
- Onderzoek doen naar de haalbaarheid van een soap- en actualiteitenprogramma.

Bereik

Z@ppelin bereikt wekelijks 65 procent van de kinderen van 3 tot en met 12 jaar. Het kijkcijdaandeel beweegt zich rond de 22 procent. Z@ppelin wil zijn huidige positie handhaven.

028.

029.

Beleid Internet & Technologie 2004-2008

Internet

Internet is voor de Publieke Omroep een relatief nieuw middel om aan zijn missie te voldoen. Naast radio en televisie is het medium internet een extra kanaal ter verspreiding van onze programma's en de verbreding en verdieping daarvan. Radio- en televisieprogramma's hebben via internet een langer leven; ze kunnen als het ware hergebruikt worden door ze op het internet op afroep beschikbaar te stellen. Het bereik en de impact worden dus over een langere tijdsspanne gezien veel groter. Zeker met de komst van het technisch geavanceerde breedbandinternet zijn deze mogelijkheden sterk uitgebreid.

Om de maatschappelijke relevantie van de inspanningen op het internet inzichtelijk te maken en te verbeteren, werken de omroepen gezamenlijk aan een prestatiebesturingssysteem, dat een goede vergelijking mogelijk maakt van de bijdragen die de omroepen leveren onder de paraplu van Omroep.nl. Met het prestatiebesturingssysteem krijgt de externe verantwoording eveneens vorm.

De omroeporganisaties zijn op het internet binnen de wettelijke kaders autonoom verantwoordelijk voor het formuleren en realiseren van hun eigen doelstellingen. Ze ontwerpen, ontwikkelen en onderhouden hun eigen internetsites.

Om echter als Publieke Omroep de mogelijkheden van internet ten volle te benutten en maximale relevantie te bereiken, is een vergaande mate van samenwerking tussen de omroepen geboden. Deze samenwerking wordt ondersteund vanuit de afdeling Internetcoördinatie (ICO), en is sinds begin 2002 flink verbeterd.

Pluriformiteit en diversiteit vormen de fundamenten van de samenwerking. De grote, maar zeker ook de kleine omroeporganisaties zijn gemakkelijk te vinden op www.omroep.nl. De stijgende bezoekersaantallen tonen aan dat de gebruikers de site weten te vinden en te waarderen.

Nieuwe ambities

Omdat de Publieke Omroep geen winstoogmerk heeft, kan hij de gebruiker centraal stellen in zijn ambities. Voor internet betekent dat een grotere rol in het publieke domein. Door de brede, onafhankelijke en betrouwbare toegang voor een groot publiek tot dit domein te verzekeren, wil de Publieke Omroep een centrale rol spelen in het toegankelijk

maken van een enorme hoeveelheid informatie. In deze ambitie weten wij ons gesteund door de Raad voor Cultuur, die in zijn advies *e-Cultuur* van juni 2003 internet, interactieve televisie en innovatie door middel van cross media en cross-overs in het digitale domein nadrukkelijk tot de kerntaken van de Publieke Omroep rekent - ook in financiële zin.

- De redactie van Omroep.nl ververst dagelijks de inhoud van de portal en de recent geoperationaliseerde themasites.
- De technische afdeling initieert projecten gericht op de technische optimalisatie van het totale aanbod, en probeert door een strategische inkoop en gezamenlijke ontwikkeling van 'tools' schaalvoordelen te realiseren voor de gehele Publieke Omroep.
- Dit jaar staat een verdere uitwerking van de merkarchitectuur op het programma. Door heldere bakens te zetten bij programmatitels, themasites en paraplu-merken, weet de gebruiker van wie de geboden informatie afkomstig is en in hoeverre dit aanbod aansluit bij de eigenheid van de betreffende omroep.
- We zijn er de afgelopen jaren in geslaagd een grote hoeveelheid informatie en diensten aan te bieden. Nu gaat het er om de kwaliteit van het gebodene verder te verbeteren.
- De twaalf themasites, die de internetcontent van de publieke omroep per interessegebied ontsluiten (zie hoofdstuk 10 voor een gedetailleerd overzicht), blijken aan de hand van zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek goed gewaardeerd te worden door de bezoekers en in de praktijk hun doorverwijzende functie richting de sites van de afzonderlijke omroepen waar te maken. Deze portals zijn volop in ontwikkeling en nog in 2003 zullen zowel de thematische indeling zelf als de invulling daarvan grondig geëvalueerd worden om tot een betere aansluiting bij de wensen en verwachtingen van de bezoekers te komen. De komende jaren wordt bepaald welke thema's met kracht voortgezet zullen worden.
- De elektronische programmagids (EPG) op de Omroep.nl-site wordt aanzienlijk uitgebreid. Op de eerste plaats worden de gegevens verrijkt met digitale videostreams die decentraal via de omroepsites uitgestuurd worden. Daarnaast door het creëren van een rubriek

'kanaal digitaal', die het volledige digitale audio- en video-aanbod van de Publieke Omroep ontsluit; zowel de on-demand beschikbaar gestelde radio- en televisieproducties als specifiek voor het internet gemaakte content.

Technische verbeteringen

- Op technisch gebied is de samenwerking uitgebouwd, met onder andere de centrale EPG, een omroepbrede nieuwsbriefapplicatie, een gezamenlijk SMS-contract en de opbouw van een applicatie voor content-syndicatie. Deze laatste beoogt de uitwisseling van informatie tussen de omroepen en hun systemen sterk te verbeteren, zonder dat dit evenredig extra mankracht vergt.
- Met de voorgestelde syndicatie-oplossing worden onderling 'linken' en het hergebruik van content veel eenvoudiger en minder arbeidsintensief dan nu nog het geval is.
- Deze vormen van technische samenwerking zijn des te meer kwaliteitsbevorderend, doordat ze leiden tot kennisdeling en daardoor tot een snellere ontwikkeling van de internetproducten van de diverse omroepen.
- Bovendien verbetert technische afstemming het aanbod aan de eindgebruiker. De omroepen zijn autonoom en flexibel in concept en interactiviteit, en men bereikt synergie op het gebied van technische componenten en infrastructuur.

Bereikdoelen

Vergelijkbaar met de doelstellingen zoals die gelden voor de media radio en televisie, dient ook het medium internet te voldoen aan zo concreet mogelijke bereikdoelen.

Immers, ook voor internet geldt dat de missie zich richt op de bindende werking binnen de samenleving, van en voor iedereen. De afrekenbaarheid van de internet-doelstellingen is een speerpunt in ons beleid voor de komende jaren.

- Gewerkt wordt aan het totstandbrengen van een prestatiebesturingssysteem. Dit systeem is nadrukkelijk bedoeld om de inhoudelijke kwaliteit te verhogen en het aanbod voor de eindgebruiker te verrijken. Een en ander is in overeenstemming met het advies van de Raad voor Cultuur om tot meer inhoudelijke afstemming en coördinatie te komen, min of meer vergelijkbaar met radio en

televisie. Een gezamenlijk 'programmabeleid' is niet nodig, aldus de Raad, maar bij een vruchtbare basis voor digitale vernieuwing hoort wel gezamenlijke ontsluiting, uitwisselen van content en taken, en leren van elkaars ervaringen.

- Er zijn reeds enkele initiatieven ontwikkeld die een onderling vergelijkbare toetsing mogelijk maken. Zo worden de bezoeken aan de sites die het logo 'blokje bolletje' dragen allemaal op dezelfde manier geteld.
- De cijfers worden, evenals onze beleidsplannen, al openbaar op het internet gepubliceerd.
- Samen met de Ster wordt ieder kwartaal een profielonderzoek verricht naar onze gebruikers.
- De nieuwe themasites zijn kort na de lancering voorzien van een enquête waarin het publiek gevraagd wordt wat men van het informatiegehalte en de vormgeving/presentatie vindt.

De bezuinigingen zullen omroepbreed ook betrekking hebben op het internetaanbod van de Publieke Omroep. Op dit moment wordt er bezien waar, door een herijking van de strategie en door efficiencyverbeteringen, besparingen kunnen worden gerealiseerd. Dit alles uiteraard zoveel mogelijk met behoud van hetgeen de afgelopen jaren is bereikt. De mate waarin de geformuleerde ambities kunnen worden gerealiseerd, hangt af van de uitkomst van de besparingsoperatie. Niet uit te sluiten valt echter dat de bezuinigingen directe gevolgen hebben voor het aantal sites, de omvang van redacties en de mate van innovatie en digitalisering van het omroep-internet.

Technologische innovatie

Nieuwe technologieën op het terrein van de digitale radio- en televisieproductie, distributie en communicatie geven de Publieke Omroep de mogelijkheid om nieuwe programma's en diensten voor de Nederlandse samenleving te ontwikkelen. Onder invloed van deze ontwikkeling zal de vorm waarin en de wijze waarop de Publieke Omroep deze diensten aanbiedt, geleidelijk veranderen.

Om zijn huidige sterke positie te continueren en uit te bouwen dient de Publieke Omroep zijn missie zowel op bestaande als op nieuwe distributieplatforms en via bestaande en nieuwe diensten en programma's te realiseren.

Teneinde de mogelijkheden van nieuwe diensten en programma's volop te kunnen benutten en om voorbereid te zijn op het ontstaan van een nieuw medialandschap dient de Publieke Omroep te investeren in nieuwe diensten en programma's, distributieplatforms en in een digitaal platform als technisch operationele basis voor alle productie-, distributie- en archief faciliteiten.

Onderstaande projecten moeten dan ook gezien worden in het licht van bovenbestaande beschouwing.

Digitaliseren van het omroepproductieproces

- **Digitaal Platform:** In 2002 is door het samenwerkingsverband 'Digitaal Platform' (Publieke Omroep, alle landelijke publieke omroepen, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, NOB en het ministerie van OCW) besloten om digitale voorzieningen binnen de Publieke Omroep gefaseerd te gaan invoeren. Met als doel: bevorderen van de efficiëntie in het omroepproductieproces door digitalisering ervan. Voor de realisatie van het Digitaal Platform is voor de periode 2004 - 2008 bijna € 18,5 miljoen gereserveerd.
- **PowerStation** richt zich op het verbeteren van de geautomatiseerde ondersteuning van het uitzendproces van de publieke televisie. De keuze voor een systeem en de implementatie ervan starten naar verwachting eind 2003. Hiertoe is voor 2004 (en volgende jaren) in beginsel jaarlijks € 500.000 in de begroting opgenomen.
- **Delta** zal niet geheel kunnen worden vervangen door

het systeem dat binnen het project PowerStation zal worden aangeschaft vanwege de eisen van Publieke Omroep en mediawetgeving. Delta dient ook na 2003 in stand te blijven, daarnaast spelen nog andere omroepbrede automatiseringsprojecten. Voor Delta en de overige projecten is jaarlijks € 640.000 gereserveerd.

Digitale distributie

- **Digitale ether (televisie):** Op 23 april 2003 is Digitenne officieel van start gegaan met digitale etheruitzendingen in Amsterdam en omgeving (bereik van 1,5 miljoen huishoudens). In totaal worden 25 televisie- en 16 radioprogramma's uitgezonden. De radio- en televisieprogramma's van de landelijke en regionale Publieke Omroep maken deel uit van het programmapakket van Digitenne. Voor de Publieke Omroep zijn hieraan kosten verbonden: voor 2004 worden deze begroot op € 400.000.
- **Digitale ether (radio):** In februari 2003 heeft de overheid aan Publieke Omroep de zendvergunning voor digitale radio (T-DAB) verstrekt. Deze vergunning biedt ruimte aan de landelijke verzorging van acht radiostations en een aantal nieuwe diensten. De eerste T-DAB-radio's zullen voor Kerst 2003 in de schappen van de winkels verschijnen. Onderzocht wordt of de distributie van signalen van commerciële en publieke zenders gecombineerd kan worden teneinde tot lagere kosten te komen. Voor de periode van 2003 - 2008 is € 1,4 miljoen beschikbaar voor de uitrol van T-DAB.
- **Digitale kabel:** De Publieke Omroep ziet in de digitalisering van de kabel een mogelijkheid om zijn televisie- en radioprogramma's in DVD/CD-kwaliteit aan te bieden en om met nieuwe programma's en diensten te komen. Daarom werkt het aan een Digitaal Kabelpakket. De volgende zaken worden meegenomen in een vooronderzoek:
 - Een parlementair televisiekanaal: televisie-opnamen uit de Tweede Kamer worden in digitale vorm via de kabel gedistribueerd.
 - Een nieuws- en cultuurkanaal: eerder uitgezonden nieuws- en cultuurprogramma's worden in een digitale carrousel aangeboden.
 - Interactieve televisieprogramma's: als vervolg op de pilot in 2002 wordt de infrastructuur blijvend geschikt

032.

gemaakt voor het uitzenden van interactieve programma's.

- Thematische radiokanalen: karakter hiervan is nog onduidelijk.
- Diensten zoals een elektronische programmagids (EPG) en enhanced teletekst.

Door de voorgenomen bezuinigingen is realisatie van deze ambities op korte termijn niet haalbaar, maar we willen onderzoeken of er in de toekomst toch enige ruimte kan worden gevonden .

- **Digitale satelliet:** De Publieke Omroep zendt sinds 1 juli 1997 de radio- en televisieprogramma's in digitale vorm uit via het satellietplatform van CanalDigitaal.

Op dit moment zijn twee projecten aan de orde:

- Tot nu toe worden voor de satelliet de analoge studio-signalen gebruikt die naar digitaal worden omgezet, met als gevolg een lagere beeldkwaliteit dan met digitale signalen haalbaar is. Hier gaat nu iets aan gedaan worden zodat het bronsignaal voor de satelliet op hetzelfde niveau komt als dat van de commerciële omroepen.
- Eveneens zijn aanpassingen nodig om de dienst 'Gesproken Ondertiteling' voor visueel gehandicapten ook via de satelliet te kunnen verspreiden.

Voor deze actiepunten is jaarlijks € 75.000 nodig; dit bedrag zal uit bestaande middelen worden gefinancierd.

Overige digitale diensten

De toenemende digitalisering van ether, satelliet en kabel maakt het noodzakelijk onderzoek te doen naar de manier waarop ook andere analoge diensten digitaal aangeboden kunnen worden. Hierbij denken wij aan een gebarentolk in beeld en ondertiteling voor slechthorenden, gesproken ondertiteling voor slechthorenden en digitale teletekst.

Voorzieningen moeten ontwikkeld worden om deze diensten ook via digitale set-top boxen toegankelijk te maken. Als gevolg van de opgelegde bezuinigingen zal voorlopig volstaan worden met een studie naar de mogelijkheden en consequenties van deze digitale voorzieningen.

033.

Financieel beleid 2004-2008

In het voorjaar van 2003 is de Publieke Omroep onverhoeds geconfronteerd met de beslissing van het kabinet om de Rijksbijdrage Media te korten met € 40 miljoen in 2004, € 60 miljoen in 2005, € 70 miljoen in 2006 en € 80 miljoen in 2007 (in oud geld fl. 176.000.000).

Deze beslissing werd gevolgd door een onderzoek van McKinsey naar het niveau van efficiency en effectiviteit van de Publieke Omroep ten einde kostenbesparingsmogelijkheden te vinden die geen afbreuk doen aan de continuïteit en de verdere versterking van de programmatische en vernieuwende kwaliteit van de Publieke Omroep. Anders gezegd: er moeten uit alle bronnen niet alleen middelen worden vrijgemaakt om de taakstelling te absorberen, maar tegelijk moet de Publieke Omroep financiële middelen zien te vinden om het programma-aanbod te versterken.

Het recent door McKinsey uitgevoerde onderzoek laat paradoxaal genoeg wel zien dat de doelmatigheid en effectiviteit van de Publieke Omroep reeds op dit moment gunstig afsteekt bij die van publieke omroeporganisaties in andere Europese landen en dat de programmering van de Publieke Omroep zich sterk onderscheidt van die van commerciële omroepbedrijven.

De uitkomsten uit een eerder onderzoek van McKinsey in 1997 toonden reeds ditzelfde beeld.

Hoewel het kabinet nog niet besloten heeft hoe de bezuinigingen van € 40, 60, 70 en 80 miljoen over de jaren 2004 - 2007 moeten worden verdeeld over de diverse posten van de omroepbegroting, heeft de landelijke publieke omroep zijn verantwoordelijkheid genomen en besloten de volledige taakstelling voor 2004 voor haar rekening te nemen. Wij doen vanzelfsprekend geen uitspraken over de verdeling van de andere € 40 miljoen over de jaren 2005 - 2007 en gaan er van uit dat het jaar 2004 ook niet ongemerkt voorbij zal gaan aan de overige posten van de mediabegroting. Per slot van rekening was het onderzoek van McKinsey niet alleen gericht op bezuinigingen maar ook op het vinden van middelen ter herinvestering.

Het rapport van McKinsey biedt voldoende aanknopingspunten om een verantwoorde verdeling te kunnen maken. Pas nadat de beslissingen van het kabinet genomen zijn kunnen wij ons meerjarenbeleid daarop afstemmen.

Wij kunnen dus nog geen structurele voorzieningen treffen voor de jaren na 2004.

034.

Wij komen, de lijn van McKinsey volgend, op de volgende besparingen voor 2004:

	x € 1 miljoen
1. <i>Efficiëntieverbeteringen in indirecte taken</i>	
1.1 reduceren van overhead omroepen en bestuur en opzetten van bedrijfsmatig aangestuurde diensten	9,9
1.2 efficiënter inrichten van IT per omroep	1,0
1.3 heronderhandelen NOB beheertaken	1,0
1.4 reduceren kosten huisvesting en voorzieningen	1,7
1.5 overig	0,4
<i>Totaal</i>	<i>14,0</i>
2. <i>Effectievere samenwerking rondom programma's</i>	
2.1 traffic, continuity en eindregie (TCE) automatiseren	1,0
2.2 vergroten effectiviteit internetinspanningen	5,0
2.3 samenwerken op inkoop buitenlandse programma's	0,4
2.4 samenwerken op inkoop productiefaciliteiten	4,6
2.5 gezamenlijk bevorderen van benutting eigen faciliteiten	0,4
2.6 samenwerken op thema's (excl. Radio)	1,3
2.7 overig	0,8
<i>Totaal</i>	<i>13,5</i>
3. <i>Keuzes in het takenpakket</i>	
3.1 stoppen verspreiding Radio 1 via de middengolf	2,0
3.2 radiostrategie (inclusief 747AM en samenwerking op thema's - Radio 4)	2,0
3.3 verminderen bijdrage Publieke Omroep aan BVN	2,0
<i>Totaal</i>	<i>6,0</i>
4. <i>Efficiëntieverbeteringen in programmakosten</i>	<i>6,5</i>
Totaal	€ 40,0 miljoen

Bezuinigingen in deze enorme omvang kunnen vanzelfsprekend niet worden opgevangen zonder zeer ingrijpende maatregelen, ook in de programmatische sfeer. Het staat nu al vast dat er de komende jaren een groot aantal arbeidsplaatsen verloren zal gaan, onder zowel eigen personeel als freelance medewerkers. De effecten zullen uiteraard ook gevoeld worden in de toeleveringsbedrijven.

Aangezien in veel gevallen besparingen alleen gerealiseerd kunnen worden in hechte samenwerking tussen twee of meer omroeporganisaties, zijn alle besparingsprojecten door alle organisaties besproken en wordt de realisatie ook als een gezamenlijke verantwoordelijkheid gezien. Hierbij staat

het belang van onze klanten, de kijkers en luisteraars, uiteraard voorop.

Naast de absorptie van de bezuinigingen van 2004 hebben wij met de omroepen overeenstemming over het beschikbaar maken van een gedeelte van het budget van de individuele omroeporganisaties (€ 4,8 miljoen). Dit gedeelte wordt beschikbaar gesteld om via een gezamenlijke aanpak middelen te herinvesteren in programmatische versterking, zij het dat wij zoals gezegd op dit punt nog geen structureel meerjarenbeleid kunnen formuleren. De Publieke Omroep wordt namelijk niet alleen beoordeeld op doelmatigheid en efficiëntie, maar ook op andere aspecten, zoals programma-

035.

kwaliteit, betrouwbaarheid, vernieuwing en ontwikkeling, pluriformiteit, maatschappelijke interactie en invloed, en bereik bij het publiek.

Op langere termijn signaleert McKinsey verdergaande mogelijkheden toterschikking van middelen die in de komende tijd nog bestudeerd worden en die vervolgens zullen worden opgenomen in een meerjarenperspectief. Het budget dat in 2004 beschikbaar komt voor de landelijke Publieke Omroep is als volgt opgebouwd:

Geïndexeerd reëel budget 2003
(inclusief nieuwe media) € 711,1 miljoen
Af: budgetkorting 2004 * -/- € 39,0 miljoen
Budget 2004 € 672,1 miljoen

* budgetkorting € 40 miljoen, waarvan ten laste van de beheertaken € 1,0 miljoen.

Als dit budget wordt vertaald naar individuele budgetten dan ziet het beeld er als volgt uit:

Beschikbaar te stellen regulier budget

	Budget 2004 vóór bezuiniging	Bezuiniging 2004	Definitief budget 2004
<i>€ x mln</i>			
Radio			
NOS RTV	21,4	-0,4	21,0
A-omroepen/NPS/BNN excl. programmaversterking	52,7	-3,5	49,1
A-omroepen/NPS/BNN programmaversterking	5,9	-0,4	5,4
Educom	3,3	-0,3	3,0
Overige niet ledengebonden zendgemachtigden	6,4	-0,2	6,2
Subtotaal radio	89,6	-4,8	84,8
RVD	0,2	0,0	0,2
Totaal radio	89,8	-4,8	85,0
Televisie			
NOS RTV	125,9	-3,3	122,6
A-omroepen/NPS/BNN excl. programmaversterking	304,1	-14,8	289,3
A-omroepen/NPS/BNN programmaversterking	39,1	-2,3	36,8
Educom	26,1	-1,0	25,1
Overige niet ledengebonden zendgemachtigden	22,9	-0,8	22,0
Subtotaal televisie	518,1	-22,2	495,9
RVD	0,9	0,0	0,9
Totaal televisie	519,1	-22,2	496,8
Publieke Omroep (Bestuur)	77,2	-9,0	68,2
Nieuwe Media	25,0	-3,0	22,0
Totaal Landelijke Publieke Omroep	711,1	-39,0	672,1

036.

De eerder vermelde besparingen zijn hierbij als volgt over de platforms verdeeld:

	Totaal	radio	televisie	Publieke Omroep	Nieuwe Media	Beheertaken
1. verdere doelmatigheid in indirecte taken	14	2	7	4	-	1
2. verhoogde samenwerking rondom programma's	13,5	0,5	9	1	3	-
3. keuzes in het takenpakket	6	2	-	4	-	-
4. verdere doelmatigheid in programmakosten	6,5	0,3	6,2	-	-	-
Totaal	40	4,8	22,2	9	3	1

De wettelijk verplichte budgetaanvraag per zendgemachtigde is opgenomen in bijlage 2.

Operationalisering van de door McKinsey aangereikte thema's

De eerdergenoemde beslissingen hebben, zoals gezegd, geleid tot een bezuiniging van € 40 miljoen en herinvesteringen van € 4,8 miljoen. Daarnaast heeft McKinsey thema's aangereikt die nog verder zullen worden bestudeerd en uitgewerkt.

De noodzaak voor programmaversterking wordt door alle omroepen gedragen. Er is besloten om in het budget voor 2004 een bedrag van € 4,8 miljoen te verschuiven en te investeren in programma's voor bijvoorbeeld jeugd, minderheden en drama. Er zijn per net doelstellingen vastgelegd en er zijn aanpassingen gemaakt om zwakke plekken in de programmering op te lossen en daarmee de kwaliteit op peil te houden c.q. te verbeteren.

Om de plannen verder in te vullen hebben wij afgesproken om een achttal thema's verder uit te werken. Als opdracht is meegegeven om de gemaakte afspraken voor zowel besparingen als programma- en organisatieversterking op een gebalanceerde wijze uit te werken en via monitoring te realiseren.

Tijdens het overleg in juli zijn besparingen per omroep afgesproken op basis van de geconstateerde indirecte kosten-niveaus en op basis van door de omroepen zelf gesignaleerde kansen. Deze besparingen zullen wij in de komende periode uitwerken.

Wij hebben gezamenlijk ambitieuze doelstellingen afgespro-

ken zoals bijvoorbeeld voor het bereik van televisiekijkers, in het bijzonder in de groepen minderheden en jeugd, en voor het zendtijdaandeel serieus Nederlands drama. Daarnaast is er afgesproken om een grote inspanning te leveren om komend jaar de negatieve trend waarin het kijktijdaandeel zich bevindt om te buigen. Om deze doelstellingen te verwezenlijken gaan wij onderzoeken hoe elk van de publieke netten kan worden versterkt en zullen wij per net deze doelstellingen vertalen in een profiel en een bijbehorende programmamix. Om de programmering van de netten te versterken wordt een deel van het budget voor 2004 omgebogen en gereserveerd voor nieuwe investeringen.

De Publieke Omroep heeft met de zenderprofilering reeds belangrijke stappen ondernomen om het luistertijdaandeel vast te houden of zelfs te verbeteren. Door de herverkaveling van de zenderfrequenties en de komst van nieuwe commerciële zenders is verdere aanscherping van de profilering en strategie nodig. Wij zullen eerst een integrale visie ontwikkelen over alle radiozenders samen, voor wat betreft doelstellingen, profilering en invulling. Binnen deze algehele visie zullen wij vervolgens specifieke aandachtspunten uitwerken zoals bijvoorbeeld de optimale samenwerking bij programmering van klassieke muziek en de rol van 747AM, en vervolgens mogelijkheden voor besparingen opstellen.

Besloten is verder gezamenlijk de benutting van de eigen faciliteiten te verbeteren en zo kosten te besparen. Verder zullen procedures en regels voor het inkopen van faciliteiten transparant worden gemaakt en zullen ervaringen worden uitgewisseld. Ook zal de mogelijkheid worden

onderzocht om de planning en inkoop van productiefaciliteiten voor het structurele deel van de programmering gezamenlijk op te zetten.

Op het terrein van de nieuwe media heeft de Publieke Omroep de afgelopen jaren een grote inhaalslag gemaakt met een geoormerkt budget uit de omroepmiddelen. Onderzocht zal worden of de prijs/kwaliteitsverhouding zich op een marktconform niveau beweegt.

Door verdere samenwerking zullen wij de efficiëntie en dienstverlening van ondersteunende diensten zoals bijvoorbeeld IT, kijk- en luisteronderzoek, juridische zaken en facilitaire zaken verbeteren. Ook door het bundelen van deze diensten zullen wij kosten gaan besparen en de dienstverlening verbeteren.

Wij hebben ons ten doel gesteld de talentontwikkeling binnen de eigen organisatie te verbeteren en via doorstroming meer kansen voor werknemers te creëren. Hiermee verwachten wij zowel de creativiteit en innovativiteit van de eigen organisatie te vergroten als op langere termijn besparingen te realiseren op de personeelskosten doordat minder werknemers dicht tegen het maximum van hun salarisschalen zitten dan in de huidige situatie. Deze besparingen zullen naar verwachting volledig nodig zijn om de stijging van de pensioenlasten op te vangen. Daarnaast gaan wij het belonings- en contractbeleid onder de loep nemen.

De vernieuwde televisiestrategie en netprogrammering zullen worden verankerd door betere inhoudelijke samenwerking per net te organiseren. Wij zullen in kaart brengen wat de onduidelijkheden en onvolkomenheden zijn in de huidige rolverdeling en werkwijze binnen de netten. De vraag hoe de verhouding tussen centrale en decentrale aanpak moet zijn, zal hierbij worden betrokken. Ook zullen lessen geleerd kunnen worden uit de bestaande samenwerkingsverbanden. Op basis hiervan worden opties voor onderlinge samenwerking per net uitgewerkt en afgestemd met de betrokken omroepen en met de Raad van Bestuur.

Kortom, wij verwachten dat de uitkomsten van de werkgroepen ons in staat stellen onze positie te versterken.

Fonds Omroep Reserve

Sinds 1998 wordt het overschot boven het gebonden deel van de Algemene Omroep Reserve (AOR) overgedragen aan Publieke Omroep. Dit ten behoeve van het doen van investeringen die de positie van de Publieke Omroep versterken met het opvangen van te voorziene fluctuaties in de inkomsten over een korte periode teneinde de programmeringsdoelstellingen te kunnen blijven realiseren. De investeringen hebben, zoals blijkt uit het overzicht in **tabel I**, voornamelijk betrekking op versterking van de televisie- en radioprogrammering.

In grote lijnen kan de Publieke Omroep tot en met 2004 met behulp van FOR-middelen nog extra impulsen geven aan televisie en radio. Vanaf 2005 dienen de vernieuwingen die hiermee zijn gerealiseerd vrijwel volledig door het reguliere, inmiddels gekorte, budget te worden opgevangen. Belangrijke programmarubrieken die de afgelopen jaren mede door programmaversterking werden gefinancierd, zoals bijvoorbeeld drama en minderhedenprogrammering, kunnen hiermee onder druk komen te staan. Een meer gedetailleerde rapportage over de bestedingen wordt jaarlijks separaat aan OCW beschikbaar gesteld.

Besteding budgetten

Naast het reguliere budget voor radio en televisie en het budget voor nieuwe media, beschikken de omroepen over inkomsten uit andere bronnen.

Dit betreft ten eerste de zogenoemde eigen bijdragen en overige baten, die worden gebruikt als aanvullende financiering van de kosten van programma's of internetactiviteiten. Voorbeelden van eigen bijdragen zijn: bijdragen aan het CoBO-fonds, bijdragen van sponsors alsmede de resultaten uit programmabladen, vermogen, nevenactiviteiten en verenigingsactiviteiten. De overige baten betreffen bijdragen uit het Stimuleringsfonds voor culturele omroepproducties en uit het Filmfonds CoBO.

Daarnaast kunnen de omroepen jaarlijks fluctuaties in hun inkomsten en uitgaven opvangen door toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve die omroepen voor programmadoeleinden aanhouden. In bijzondere gevallen kan een omroep een verzoek indienen bij de Raad van Bestuur om (maximaal) 10 procent van het reguliere budget voor radio respectievelijk televisie te besteden aan de kosten van de

038.

programmering op televisie respectievelijk radio (artikel 104 lid 4 Mw). Een aantal omroepen heeft in de opgave voor de Meerjarenbegroting aangegeven gebruik te willen maken van deze mogelijkheid. Deze budgetoverhevelingen zijn in alle relevante tabellen verwerkt. De overhevelingen zijn door de Raad van Bestuur goedgekeurd.

Omdat internet volgens de Mediawet een neventaak is, is het toegestaan om deze te financieren uit publieke omroepmiddelen. In de exploitatie-overzichten van radio en televisie zijn de budgetoverhevelingen naar neventaken (internet) zichtbaar.

Het Fonds Omroep Reserve dient voor het geven van impulsen voor programmaversterking, investeringen voor en ondersteuning van de Publieke Omroep als geheel en het opvangen van bedrijfsrisico's. De reeds individueel toegewezen financiële middelen zijn in de exploitatie-overzichten van radio, televisie en internet afzonderlijk opgenomen.

In **tabel II** wordt aangegeven welke bedragen uiteindelijk beschikbaar zijn voor televisie, radio en internet. Hierbij is overigens nog geen rekening gehouden met de inzet van de middelen (€ 4,8 miljoen) die beschikbaar zijn gekomen doordat sommige omroeporganisaties een extra bijdrage in de besparingen hebben geleverd. In de bijlagen worden de in deze tabel genoemde posten nader gespecificeerd en wordt aangegeven aan welke kosten de beschikbare budgetten worden besteed. Naast een totaaloverzicht zijn in de bijlagen de exploitatie-overzichten van de afzonderlijke radiozenders en televisienetten opgenomen alsmede van internet. Tevens is een onderverdeling te zien in NOS-RTV, omroepverenigingen inclusief NPS, Educom, 39f-zendgemachtigden en Publieke Omroep (Bestuur).

In **tabel III** is een totaaloverzicht opgenomen van de uitgaven aan radio, televisie en internet volgens de functionele indeling zoals gefinancierd volgens tabel II.

Indirecte kosten

Zoals eerder in dit hoofdstuk is vermeld, zijn voor het jaar 2004 bezuinigingen op indirecte taken doorgevoerd van ca. € 14 miljoen. Hiervan heeft € 1 miljoen betrekking op de

beheertaken. Van de resterende € 13 miljoen is in de opzet van de functionele indeling ca. € 11 miljoen terug te vinden in de indirecte kosten.

039.

Tabel I

Fonds Omroep Reserve (FOR) 2001-2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
								€ x mln
Beginstand	49,9	70,5	68,3	63,0	22,3			
Overdracht uit AOR	63,5	43,0	18,0	6,2				
Onttrekkingen:					PM	PM	PM	PM
- Programmabudget Televisie (incl. netstyling & sport)	(24,3)	(19,0)	(15,4)	(5,3)				
- Programmarechten		(19,5)		(20,0)				
- "Karel V-fonds"				(14,9)				
- Programmabudget Radio	(2,6)	(2,2)	(2,9)	(2,5)				
- Investerings in digitale media ¹	(13,2)	(2,0)						
- Film	(0,9)	(0,9)	(0,9)	(0,9)				
- Verantwoordingsbeleid	(0,1)	(0,4)	(0,6)	(0,5)				
- Promotie netprofielen Televisie	(0,8)	(0,4)						
- Radiopromotie	(0,8)	(0,8)	(0,8)					
- Satelliet r/tv			(2,7)	(2,7)				
- Overig	(0,1)							
Eindstand	70,5	68,3	63,0	22,3				
¹ Investerings in digitale media:								
- Digitaal platform	(0,1)	(0,2)						
- Participatie DVB-T/Digitale multiplex		(0,1)						
- Omroepbrede automatiseringsprojecten	(0,7)	(1,1)						
- Interactieve televisie	(0,3)	(0,5)						
- Internet	(12,0)	(0,1)						
Totaal	(13,2)	(2,0)						

040.

Tabel II

	2003	2004	2005*	2006*	2007*	2008*
					€ x 1000	
Totaal beschikbaar bedrag televisie excl. RVD						
Beschikbaar regulier budget	509.951	491.114				
Bijdragen uit FOR	14.858	25.296				
Overige (wettelijke) bijdragen	454	227				
Eigen bijdragen zendgemachtigden	28.499	24.734				
Overige baten programma's	7.246	6.975				
Overheveling Radio/TV	-7.759	-7.396				
Overheveling neventaken	-5.431	-5.763				
Vrijval reserve voor programmadoeleinden	7.138	11.423				
totaal televisie	554.956	546.611				
Totaal beschikbaar bedrag radio excl. RVD						
Beschikbaar regulier budget	88.483	84.817				
Bijdragen uit FOR	1.649	970				
Eigen bijdragen zendgemachtigden	7.546	5.905				
Overige baten programma's	1.071	961				
Overheveling Radio/TV	7.759	7.396				
Overheveling neventaken	-104	-208				
Vrijval reserve voor programmadoeleinden	2.636	1.233				
totaal radio	109.040	101.074				
Totaal beschikbaar bedrag internet excl. Publieke Omroep (Bestuur)						
Beschikbaar regulier budget nieuwe media	16.568	14.018				
Eigen bijdragen zendgemachtigden	2.179	1.253				
Overheveling van radio en televisie	5.535	5.971				
Vrijval reserve voor programmadoeleinden	1.788	1.627				
totaal internet	26.070	22.869				
Totaal beschikbaar bedrag Publieke Omroep (Bestuur)						
Beschikbaar regulier budget	76.242	68.195				
Bijdragen uit FOR	6.847	5.677				
Beschikbaar regulier budget nieuwe media	8.114	7.972				
Eigen bijdrage Publieke Omroep	12.060	10.913				
totaal Publieke Omroep (Bestuur)	103.263	92.757				
TOTAAL (excl. RVD)	793.328	763.311				
Rijks Voorlichtingsdienst (RVD)	1.141	1.156				
TOTAAL	794.470	764.467				
* Invulling afhankelijk van bezuinigingsstandpunt kabinet						

041.

Tabel III

Besteding volgens functionele-indeling

	2003	2004	2005*	2006*	2007*	2008*
						€ x 1000
Uitgaven televisie (excl. RVD)						
- direct wel-direct toerekenbaar	468.864	465.470				
- direct niet-direct toerekenbaar	52.137	50.813				
- indirect	33.955	30.328				
totaal Televisie	554.956	546.611				
Uitgaven radio (excl. RVD)						
- direct wel-direct toerekenbaar	80.695	73.802				
- direct niet-direct toerekenbaar	17.498	17.235				
- indirect	10.846	10.037				
totaal Radio	109.040	101.074				
Uitgaven internet						
- direct wel-direct toerekenbaar	16.350	14.763				
- direct niet-direct toerekenbaar	7.549	6.205				
- indirect	2.171	1.901				
totaal Internet	26.070	22.869				
totaal televisie, radio en internet	690.066	670.554				
Uitgaven Publieke Omroep (Bestuur)						
- direct niet-direct toerekenbaar	57.294	52.919				
- indirect	45.969	39.839				
totaal Publieke Omroep (Bestuur)	103.263	92.757				
Rijks Voorlichtingsdienst (RVD)	1.141	1.156				
TOTAAL	794.470	764.467				

* Invulling afhankelijk van bezuinigingsstandpunt kabinet

042.

043.

Verantwoordingsbeleid

Wij bieden de samenleving inzicht in de wijze waarop wij onze publieke taak invullen en zijn hierop openlijk aanspreekbaar. Dit gebeurt op vier terreinen:

- **Formele verantwoording:** wettelijk verplicht en gericht op overheid en toezichthouder
- **Financiële verantwoording:** gerelateerd aan openheid van zaken over de besteding van publiek geld en gericht op toezichthouder en externe groepen
- **Publieke verantwoording:** gerelateerd aan gekozen doelen en de wijze waarop deze gerealiseerd worden in programma's en gericht op de relatie tussen programmamakers, omroepen en hun publiek.
- **Diversiteit:** gerelateerd aan de diversiteit van het publiek en gericht op overheid, toezichthouder en externe groepen.

Formele verantwoording

De wet stelt eisen aan de programmering van de Publieke Omroep en de prestaties die de Publieke Omroep levert. Op formeel niveau verantwoorden wij ons jaarlijks in het programmatische jaarverslag in de Meerjarenbegroting en in specifieke rapportages over de programmavoorschriften. De Meerjarenbegroting is openbaar en wordt sinds twee jaar ook gepubliceerd op het internet. Eenmaal per vijf jaar wordt de Publieke Omroep beoordeeld door een externe commissie van deskundigen op de wijze waarop hij zijn taak vervult.

De Publieke Omroep heeft in 2002 aan alle wettelijke programmavoorschriften voldaan. De verantwoording is opgenomen in het programmatisch jaarverslag. In de Mediawet is bovendien vastgelegd dat de A-omroepen moeten rapporteren over de bestedingen aan minderhedenprogramma's. Dit is aanvullend aan de taak die de NPS heeft om 20 procent van zijn programma's op minderheden te richten.

Het afgelopen jaar is een definitie ontwikkeld voor multicultureel programma:

- een programma waarin stelselmatig personen met een verschillende culturele/etnische achtergrond centraal staan;
- een programma waarin stelselmatig onderwerpen en/of verhalen aan de orde komen die gerelateerd zijn aan het multiculturele karakter van onze samenleving;

- een programma dat zich expliciet richt op een culturele en/of etnische minderheid, waarin de eigen taal en cultuur van die minderheid een rol kunnen spelen.

In 2002 is door de A- omroepen € 31 miljoen besteed aan multiculturele televisieprogramma's (in 2001 € 18 miljoen). De NPS besteedde in 2002 € 8,5 miljoen aan minderheden. Met de bestedingen van de 39f omroepen en de educatieve omroepen erbij komt het totaal van de bestedingen aan multiculturele programma's op € 47 miljoen. In termen van zendtijd komt het totaal op 962 uur (inclusief herhalingen 1.858 uur). Van dit uren totaal werd 20 procent uitgezonden op Nederland 1, 25 procent op Nederland 2 en 55 procent op Nederland 3.

In 2002 is een externe commissie van deskundigen ingesteld die - conform de wettelijke verplichting - de prestaties van de Publieke Omroep beoordeelt. Er is een beoordelingskader opgesteld dat als leidraad dient voor de commissie. Op basis hiervan is door alle omroepen een zelfevaluatie geschreven. In april 2004 zal deze visitatiecommissie zijn openbare oordeel geven over de wijze waarop de Publieke Omroep als geheel en de individuele omroepen daarbinnen uitvoering hebben gegeven aan hun taakopdracht. De visitatiecommissie gaat na in hoeverre de Publieke Omroep en de individuele omroepinstellingen bij de uitvoering van hun taakopdracht op toereikende wijze te werk zijn gegaan; of de methoden die de Publieke Omroep en de individuele omroepinstellingen hanteren om hun taakopdracht te verwezenlijken ertoe leiden dat de gestelde doeleinden bereikt worden; of de voorwaarden aanwezig zijn om aan de taakopdracht te voldoen.

Actiepunten:

- In navolging van veel (semi)overheidsinstellingen ontwikkelt de Publieke Omroep een instrument om al zijn onderdelen systematisch te toetsen op o.a. kwaliteit en efficiency. Tot nog toe gebeurt dat binnen de Publieke Omroep niet op een systematische wijze, met vaste regelmaat en op basis van (onderling) vergelijkbare criteria geëvalueerd. Dit legt een grote druk op de vijfjaarlijkse visitatie. Het instrument moet inzicht geven in het eigen functioneren en op een valide wijze de prestaties kunnen meten.

Financiële verantwoording

Jaarlijks maakt de Publieke Omroep een Meerjarenbegroting waarin inhoudelijk en financieel vooruit wordt gekeken. Onderdeel van de Meerjarenbegroting is het Financieel Jaarverslag van de Publieke Omroep. Hierin zijn de financiële gegevens uit de jaarverslagen van de publieke omroepen samengevoegd. Met het verslag wordt verantwoording afgelegd over de besteding van middelen door de Publieke Omroep als geheel. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan harmonisatie van de verslaglegging van de verschillende omroepinstellingen. Dit heeft geresulteerd in een accountantsverklaring bij het Financieel Jaarverslag (2002). Informatie over de honorering van bestuurders en directieleden per omroep is opgenomen in de jaarrekeningen van de omroepen.

Actiepunten:

- Verdere verbetering van de transparantie van de financiële verantwoording: waar geeft de Publieke Omroep zijn geld aan uit.
- Bevordering van eenduidige, vergelijkbare cijfers.

Publieke verantwoording

Onder publieke verantwoording vallen die activiteiten waarin de dialoog wordt gestimuleerd tussen publiek, programmamakers en omroepen over de (maatschappelijke) doelen die de Publieke Omroep nastreeft en de wijze waarop dit vorm krijgt in de programma's.

Naar aanleiding van kritiek op de wijze waarop de Publieke Omroep verslag deed van de verkiezingen in 2002 en 2003 is een openbare ontmoeting georganiseerd tussen eindredacteuren van actualiteitenrubrieken, politici en kijkers met klachten, met als vraagstelling 'Is de Publieke Omroep links?'.

Tweemaal is een openbaar gesprek georganiseerd over de rol van de Publieke Omroep inzake kunst en cultuur: programmavoorschriften, aard van het aanbod (incl. uren en uitgaven), gemaakte keuzes en dagelijkse afwegingen. Ook de samenwerking tussen kunstsector en Publieke Omroep was een terugkerend thema. Met de dramasector zijn bijeenkomsten geweest over de positie van het Nederlandstalig drama bij de Publieke Omroep. Op Omroep.nl is een forum geopend waar het publiek wordt uitgenodigd zijn mening te geven. Op deze site zijn in 2003 onder meer discussies gevoerd over (achtergrond)geluid bij de programma's op radio en televisie en over de veranderingen van FM-frequenties.

Actiepunten

- Continuering van openbare discussies en ontmoetingen tussen programmamakers, eindredacteuren en publiek over actuele thema's. Daarnaast willen wij een goede methodiek ontwikkelen om opvolging te geven aan suggesties en aanbevelingen die uit de ontmoetingen met het publiek voortkomen.
- Opvoeren van discussies met het publiek via het forum van Publieke Omroep op internet waar discussies gevoerd kunnen worden met het publiek (te bezoeken via www.publiekeomroep.nl).

045.

Diversiteit

De Publieke Omroep is van iedereen en voor iedereen. Deze missie stelt ons voor programmatische uitdagingen. Zo bereiken wij de laagst opgeleiden in onze samenleving, jongeren en de allochtone bevolking nog in onvoldoende mate. Een aantal activiteiten binnen het verantwoordingsbeleid zijn specifiek gericht op het stimuleren van diversiteit.

Z@ppelin, het kinderblok van de Publieke Omroep, heeft in het jaar 2003 het project *Z@ppsm@rtees* uitgevoerd. Het doel van dit project was de inspiratie die de multiculturele samenleving met zich meebrengt te laten terugkomen in het programma-aanbod. Daartoe werden allerlei initiatieven ontwikkeld die de belevingswereld van enerzijds allochtone kinderen en anderzijds programmamakers van Z@ppelin bij elkaar brachten.

In 2002 organiseerde de Publieke Omroep het media-educatieproject *MediaMind*, gericht op middelbare scholieren. Basis is het *MediaMind*-lespakket dat gebruikt wordt bij de lessen Nederlands, Maatschappijleer of Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV). Leerlingen kunnen met behulp hiervan een gefundeerde mening geven over een radio- of televisieprogramma. Schrijvers van de beste recensies mogen meedoen met de 'Dag van de Media', een kennismaking met de praktijk van de publieke omroepen. *MediaMind* was een succes in 2002 en krijgt een vervolg in 2003.

De Publieke Omroep wil in zijn programma's een evenwichtige afspiegeling geven van mannen en vrouwen en autochtonen en allochtonen. De *Monitor Diversiteit 2002* brengt in kaart in hoeverre dat gebeurt en maakt een vergelijking tussen Publieke Omroep en commerciële zenders. Een van de conclusies: 12 procent van de mensen die bij de Publieke Omroep in beeld komen behoort zichtbaar tot een van de 'gekleurde' groepen in onze samenleving. Etnische groepen die in Nederland wonen, zoals Surinamers en Antillianen, zijn veel zichtbaarder bij de Publieke Omroep dan bij de commerciële zenders.

In 2002 werd *Perslink* actief, een journalistiek adressenbestand waarin specifieke aandacht is voor vrouwelijke deskundigen en deskundigen met een allochtone achtergrond. *Perslink* is ontwikkeld met steun van o.a. Bureau

Beeldvorming en Diversiteit en Mira Media.

Alle programmaredacties van de Publieke Omroep hebben toegang tot dit databestand.

Actiepunten

- Ontwikkeling van een plan gericht op de 'verloren' doelgroepen, waarbij een exacte bepaling van de doelgroepen, hun tijdbesteding en specifieke kenmerken daarvan zijn betrokken alsmede een programmatische vertaling daarvan.
- Monitoren van de afspiegeling en beeldvorming van mannen en vrouwen en autochtonen en allochtonen in programma's van de Publieke Omroep. De *Monitor Diversiteit* wordt herhaald in 2007.
- Bureau Beeldvorming en Diversiteit richt zich in 2004 op de implementatie van de multiculturele competenties van programmamakers en het stimuleren van gevarieerd samengestelde redacties.

046.

047.

Samenwerking

Internationale samenwerking

Het voornaamste internationale samenwerkingskader voor de landelijke Publieke Omroep blijft ook in de komende jaren de Europese Omroep Unie, de EBU, de vereniging van de publieke omroepen uit alle Europese landen, waarvan Publieke Omroep namens de landelijke omroepinstellingen en de Wereldomroep lid is. Deze samenwerking concentreert zich allereerst op programmatisch gebied, met als hoofdaccenten de televisienieuwsuitwisseling, de uitwisseling van radioconcerten (klassiek én populair) en de gezamenlijke verwerving van sportrechten. Daarnaast wordt in EBU-verband op vele andere terreinen samengewerkt zoals in coproducties (waarvan op televisiegebied in de komende jaren een grote toename verwacht wordt) en in de ontwikkeling en invoering van nieuwe omroep technologieën. De totstandbrenging van een goede relatie met verschillende Europese instellingen is de laatste jaren steeds meer centraal komen te staan. Publieke Omroep zal - in goed overleg met de EBU - met name op dat laatste terrein ook zelfstandig meer initiatieven ondernemen.

De relatie met de Nederlandstalige publieke omroep in België, onze collega's van de VRT, blijft een bijzondere plaats innemen. De in 2002 ingeslagen weg, om in de contacten het accent te leggen op programmatische informatie-uitwisseling op directieniveau, zal worden voortgezet. Deze samenwerking komt ook tot uiting in de satellietzender BVN-TV waarin naast de Wereldomroep en Publieke Omroep ook de VRT bestuurlijk en programmatisch actief participeert.

Samenwerking met de Wereldomroep

In de komende jaren zet de landelijke Publieke Omroep de samenwerking met de Wereldomroep, de internationale tak van de Nederlandse Publieke Omroep, voort, waar mogelijk en zinvol. De door de overheid opgelegde ingrijpende bezuinigingen op het omroepbudget voor de komende jaren zullen hier echter zeker beperkingen aan stellen.

Het belangrijkste samenwerkingsverband op tv-terrein is de gezamenlijke satellietzender BVN. Sinds oktober 2002 is het dagelijkse programmablok uitgebreid van zes naar acht uur, dat in een carrouselformule wordt uitgezonden. Dit blok bestaat hoofdzakelijk uit programma's van de landelijke Publieke Omroep, aangevuld met programma's van de VRT en enige speciaal voor BVN vervaardigde programma's. Met name deze laatste categorie zal door de bezuinigingen worden getroffen. In productionele en programmatische zin wordt naar een zo groot mogelijke synergie met Publieke Omroep gestreefd, met name op het terrein van de eindregie. De Vlaamse overheid subsidieert het BVN-project reeds enige jaren. Recentelijk is deze bijdrage gecontinueerd tot en met 2005. Deze middelen werden aanvankelijk voornamelijk ingezet voor de distributie buiten Europa, maar maken nu onderdeel uit van de financiering van de algemene exploitatie.

Op radioterrein blijft de nadruk liggen op de uitwisseling van (vooral klassieke) muziek in het kader van de EBU. Dit samen aanbieden, vermenigvuldigen en verspreiden van programmamateriaal geschiedt onder meer op basis van gezamenlijke opnamen van Wereldomroep en landelijke omroeporganisaties.

In de Nederlandse radio-uitzendingen van de Wereldomroep zal ook op andere programmaterreinen worden samengewerkt, respectievelijk zal overname plaatsvinden van programma's van de landelijke omroep (documentaires, sportieve evenementen, lichte muziekprogramma's, etc.). Ten aanzien van de sportverslaggeving bestaat een meerjarige samenwerkingsovereenkomst.

Op het gebied van internet wordt op hardwaregebied gebruik gemaakt van dezelfde technische diensten en wordt

het gebruik van software en content management systemen van beide organisaties gecoördineerd. Verder verzekert de Publieke Omroep de internetbandbreedte voor de verbinding Europa-USA voor de Wereldomroep. Waar mogelijk en relevant wordt gebruik gemaakt van elkaars programmamateriaal ('doorlinken', hyperlinken, gebruik van headlines voor het doorlinken van overig programmamateriaal naar elkaars site) en worden er gezamenlijke websites geproduceerd (bv. rond Sinterklaas). Voor de vertical 'Nieuws' van omroep.nl zal de Wereldomroep bijdragen gaan leveren op het gebied van wereldnieuws

Samenwerking met de regionale en lokale omroep

De landelijke publieke omroep blijft onveranderd nauw samenwerken met de regionale omroepen en in wat mindere mate met de lokale omroepen in ons land.

Op het gebied van actualiteiten wordt via de Radio Nieuws Centrale (RNC) samengewerkt tussen het Radio 1-Journaal, de Wereldomroep en de regionale omroepen.

De RNC heeft zijn nut inmiddels ruimschoots bewezen. Deze samenwerkingsvorm zal dan ook gecontinueerd worden. Dat geldt ook voor andere vormen van samenwerking zoals het uitwisselen van reportages, het op ad hoc basis inzetten van regionale verslaggevers voor het Radio 1-Journaal etc. Daarnaast maken landelijke omroepinstellingen - tegen betaling - veelvuldig gebruik van regionale studio's. Omgekeerd levert de landelijke publieke omroep - eveneens tegen betaling - de bulletins van het NOS-Nieuws aan een groot aantal regionale en lokale omroepen.

Een bijzondere vorm van samenwerking tussen de landelijke en regionale publieke televisie is de rubriek *NL-Net*, een gezamenlijk programma van de AKN-omroepen en een groot aantal regionale omroepen dat op Nederland 1 wordt uitgezonden.

Samenwerkingsproject 'Waterland'

Dit project is een 4-jarig onderzoek naar semi-automatische, op spraakherkenning en tekstanalyse gebaseerde metadata-extractie in het audiovisuele productieproces.

Het project startte in 2002. Resultaten van het project Waterland worden gebruikt voor de werkzaamheden binnen het Digitaal Platform, waarmee kennisuitwisseling tussen beide projecten maximaal gerealiseerd wordt.

Het project wordt voor een deel door het ministerie van Economische Zaken gesubsidieerd.

Samenwerking met het NICAM

Sinds 1998 is de NOS, samen met de commerciële omroepen, de film- en de videobranche, betrokken bij het creëren van zelfregulering ter bescherming van kinderen tegen een mogelijk schadelijk av-aanbod. In 1999 leidde dit tot de oprichting van het NICAM, Nederlands Instituut voor Audiovisuele Media, waarin genoemde branches participeren met als belangrijkste doelstelling: het bieden van informatie aan consumenten over eventueel schadelijke beelden in televisieprogramma's, bioscoopfilms, videobanden, video-games etc. In 2001 is daadwerkelijk met de introductie gestart. Vanaf dat moment werden alle programma's geclassificeerd en indien nodig voorzien van een leeftijdsaanduiding en een 'pictogram', dat aangeeft welke schadelijke inhoudscategorie van toepassing is (angst, geweld, sex, discriminatie, drug- en alcoholmisbruik of grof taalgebruik). Het classificeren van programma's gebeurt door de betreffende omroep zelf aan de hand van een zo objectief mogelijk classificatiesysteem en kan als resultaat een geschiktheidsaanduiding opleveren voor 'Alle Leeftijden', '6', '12', of '16 jaar en ouder'.

In 2002 heeft een evaluatie van het NICAM door Intomart en het Commissariaat voor de Media plaatsgevonden. Het resultaat van beide onderzoeken is positief. NICAM, het classificatiesysteem 'Kijkwijzer' en de pictogrammen, zijn goed bekend onder ouders en kinderen in Nederland. Ook in het buitenland is het NICAM bekend; met het oog op de herziening van de richtlijn 'Televisie zonder Grenzen' wordt het NICAM zelfs genoemd als voorbeeld van een goed werkende zelfregulering op het terrein van de bescherming van minderjarigen tegen schadelijke invloeden van (audiovisuele) media. Naast succes is er ook kritiek geweest, onder meer vanuit de hoek van de ouderorganisaties.

Eind 2003 is de evaluatie van het NICAM in de Kamer voorzien, aan de hand van het rapport van Intomart en het Commissariaat. Dan moet duidelijk worden hoe de toekomst er uit zal zien. Met name de hoogte van financiële bijdrage van de overheid (nu 2/3 deel) is onzeker.

050.

051.

Programmatisch verslag Radio 2002

Radio is bezig met een geruisloze, maar daardoor niet minder opvallende, revival. Radio is in vergelijking tot televisie een kleinschalig en intiem medium. Veel bekende (televisie-) persoonlijkheden vinden het om die redenen buitengewoon plezierig om (ook) een radioprogramma te presenteren. Veel aandacht trok ook de zero base-operatie. Radio kan voor ondernemers een uiterst profijtelijk medium zijn. De forse bedragen die commerciële radiostations voor 'hun' FM-pakketten hebben betaald, getuigen hier van. De zenders van de landelijke publieke omroepen hebben zich in deze turbulente omgeving redelijk goed staande weten te houden. Bij de afzonderlijke zenders wordt hierop teruggekomen.

Radio 1

Radio 1 is de nieuws- en sportzender van de Publieke Omroep. Bij calamiteiten en grote (sport)evenementen vervult Radio 1 een toonaangevende rol. 'Breaking news' speelt een steeds grotere rol op de zender, zoals bij de moord op Pim Fortuyn, het overlijden van prins Claus, de gijzeling in de schouwburg in Moskou, de MKZ-crisis en veel 'kleinere' nieuwsfeiten. Het publiek weet Radio 1 te vinden, niet alleen 'als er iets aan de hand is', maar Radio 1 piekt wel in de aandacht van het publiek bij de grote nieuwsgebeurtenissen. In het verslagjaar speelde de grote veranderingen in de politiek in Nederland een grote rol, de opkomst van en de moord op Fortuyn en de verkiezingen. Het koninklijke huwelijk van Willem Alexander en Máxima kreeg veel aandacht aan het begin van het verslagjaar. Na de dood van prins Claus wijdde Radio 1 speciale uitzendingen aan het leven van de prins, zijn begrafenis was integraal te volgen via deze zender. Op 11 september werd een speciale uitzending vanuit New York gemaakt over de aanslag op het WTC en over de gevolgen van de aanslag.

Het was ook in sportief opzicht een interessant jaar, met de Olympische Winterspelen en het WK Voetbal, dat ondanks de afwezigheid van het Nederlandse elftal maar dankzij Guus Hiddink, grote belangstelling van het Nederlandse publiek kreeg.

Radio 1 is na de vernieuwingsoperatie in 2001 op verschillende onderdelen verbeterd:

- Op werkdagen is de zendtijd in de ochtend en de middag aan clusters van samenwerkende omroepen toegewezen met een grotere eenheid en herkenbaarheid van de zender als gevolg.
- In dezelfde clusters is door het maken van afspraken meer ruimte gekomen voor specialismen.
- De programmering van de avonden is 'horizontaler' met dagelijks zendtijd voor jongerenprogramma's.
- Nieuws is sneller dan voorheen op de zender. Dit blijkt uit de nieuwsverzorging rondom grote calamiteiten. Daarmee is en blijft Radio 1 de calamiteitenzender van Nederland.
- De zorgwekkend dalende tendens in de beluistering van de zender is doorbroken. In 1999 bedroeg het luistertijdaandeel nog 7,6 procent; in 2002 was dat 8,5 procent. In de eerste maanden van 2003 werd deze stijgende lijn doorgezet.
- Eind vorig jaar is voor de bulletins op Radio 1 een aparte deelredactie gevormd bij NOS Radionieuws. Bij de evaluatie van de verklanking van de bulletins werd geconstateerd dat de kwaliteit van de bulletins sindsdien verbeterd is.

Luistertijdaandeel

Het luistertijdaandeel dat de Publieke Omroep zich in de vorige Meerjarenbegroting met Radio 1 ten doel stelde (8,5 procent) is gehaald.

Programmaversterking

Programmaversterkingsmiddelen werden vooral ingezet voor het stimuleren van onderzoeks-journalistiek (ca. € 225.000), verbeteren van de buitenlandberichtgeving (ca. € 160.000) en het verbeteren van de financieel-economische verslaggeving (€ 250.000). Uit het FOR werd een bedrag van ca. € 225.000 toegekend voor de zgn. 'verklankte' nieuwsbulletins.

052.

Radio 2

Ook in 2002 zette Radio 2 de positieve ontwikkeling van de afgelopen jaren door. De waardering van de luisteraars voor zowel de reguliere programma's als de gezamenlijke themaweken was wederom hoog.

- In 2002 zijn geen grote koerswijzingen doorgevoerd. Slechts in het weekend zijn enkele bestaande programma's vervangen. Op de zondagavond ontstond een heldere thematische opbouw van de programmering in het genre cabaret en kleinkunst. Ook nieuw waren een laagdrempelig mediaprogramma en een live muziekprogramma.
- Er werden in 2002 vijf themaweken uitgezonden, de 'oude bekende' Weken van de Jaren 60, 70 en 80 en de Top 2000 en een 'nieuwe', de Week van de Zomerhits. Met uitzondering van deze laatste waren die allemaal zeer succesvol in de zin van beluistering en waardering. De Top 2000 was in 2002 zeer populair bij de luisteraars. Luisterden naar de eerdere edities al ongeveer 4 miljoen mensen, in 2002 waren dat er 5 miljoen.
- In oktober 2002 werd het groene licht gegeven voor de invoering van een eigen Radio 2-Nachtprogrammering onder de noemer 'de Radio 2 Muzieknacht'. Deze nachtprogrammering ging van start in januari 2003.

Luistertijdaandeel

Het gemiddelde luistertijdaandeel steeg opnieuw (met 0,7 procent naar 10,4 procent) en is daarmee hoger dan de doelstelling op dit vlak zoals beschreven in de vorige Meerjarenbegroting.

Programmaversterking

Programmaversterkingsmiddelen werden vooral ingezet voor themaweken (ca. € 180.000), Weer en Verkeer (ca. € 160.000) en live concerten (€ 320.000, waarvan een klein deel - ca. € 45.000 - uit het FOR gefinancierd werd).

3FM

De formats van andere aanbieders van popmuziek via de radio beginnen steeds meer op elkaar te lijken. 3FM onderscheidt zich duidelijk - niet alleen qua muziekkeuze, maar ook wat betreft het gesproken woord - van deze zenders. 3FM bindt met zijn onderscheidend profiel een grote schare luisteraars. Zo had 3FM met in 2002 met het programma *Stenders Vroeg* het best beluisterde ochtendprogramma op de Nederlandse radio, behoren meerdere dj's tot de populairste van Nederland en blijkt uit onderzoek dat het 3FM-nieuws hoog wordt gewaardeerd. Het programma *Ruudewild.nl* won in 2002 de Marconi Award voor 'beste amusementsprogramma radio'. Het imago van 3FM kwam in 2002 in onderzoek weliswaar naar voren met kwalificaties als 'informatief', 'maatschappelijk betrokken' en 'brede gevarieerde muziekkeuze', maar ook als 'stoffig' en 'braaf'.

Luistertijdaandeel

- In vier jaar tijd is het luistertijdaandeel van 3FM teruggelopen van 14,7 procent (1999) naar 9,7 procent (2002).
- 3FM heeft een slinkend luistertijdaandeel bij jongeren van 13 tot en met 19, maar ook in de leeftijdsgroep 20 tot en met 34 jaar, het publiek is overwegend wit en tweederde deel van de luisteraars is man.
- In vergelijking tot doordeweekse dagen doet 3FM het met name in het weekend niet goed. Het verval in luistertijdaandeel is significant en groter dan bij welk ander station ook.

Programmaversterking

Grootste posten binnen de programmaversterkingsmiddelen die in 2002 aan 3FM werden toegekend, zijn het opleidings-traject / nachtprogrammering (€ 200.000) en festivals / concerten en live concerten (samen ca. 500.000).

053.

Radio 4

Het uitzendschema, dat in september 2001 in werking trad, is grotendeels gecontinueerd. In 2002 zijn de programma's geëvalueerd en waar nodig verbeterd. De belangrijkste resultaten op een rij:

- Een gecoördineerde concertprogrammering in ochtend, middag en avond.
- Veel premières, meer rechtstreekse registraties, live uitzending van de Matinee met een vaste herhaling en rechtstreekse verslaggeving van festivals.
- Inhoudelijke artistieke afstemming van alle concertregistraties.
- Activiteiten / uitzendingen rondom geboorte- en/of sterfdagen van componisten, vooral in de Matinee en tijdens de Nederlandse Muziekdagen en diverse festivals.
- Een succesvolle reeks zomeravondconcerten (elke dag om 20.00 uur live een concert van een van de Europese toppodia).
- Concerten voor een jonger publiek (NCRV met 3D super serie en TROS met de Magische Muziekfabriek).

Luistertijdaandeel

Teleurstellend was dat na te streven luistertijdaandeel van 2 procent nog altijd niet gehaald wordt, ondanks al deze bijzondere inspanningen. Het luistertijdaandeel daalde van 1,6 procent in 2001 naar 1,5 procent in 2002. Ook het gemiddelde weekbereik, dat bij Radio 4 in vergelijking met het luistertijdaandeel altijd relatief hoog is, daalde iets: van 6,7 procent naar 6,0 procent.

Programmaversterking

Van de programmaversterkingsmiddelen die in 2002 aan Radio 4 werden toegekend (in totaal: € 1,9 mln.) werd het grootste deel (ca. € 1,1 mln.) gebruikt voor concertseries. Mede met behulp van programmaversterkingsgeld is ervoor gezorgd dat De Nederlandse Opera en de Reisopera op de zender te horen zijn.

747AM

In 2001 is Radio 5 omgedoopt tot 747AM en is een begin gemaakt met de vernieuwing van de zender. Belangrijke doelstelling was om de zender in zijn thematiek meer aansluiting te laten zoeken bij de moderne leefstijl.

Het vernieuwingsproces dat in 2001 werd gestart is niet helemaal uit de verf gekomen. Uiteindelijk is maar een deel van de geformuleerde ambities in nieuwe aansprekende programma's vertaald.

De VARA nam de beslissing niet langer deel te willen nemen aan de programmering van 747AM.

- De beoogde modernisering van de thematiek op de zender is in de ochtenduren (KRO en NCRV) goed uit de verf gekomen. Ook in het weekeinde blijft de zender het onverminderd goed doen. De religieuze programma's van EO en NCRV mogen zich in de belangstelling van een grote schare trouwe luisteraars verheugen.
- Ontoereikend zijn het profiel van de zender, de beleving van het publiek en het luistertijdaandeel. 747AM schiet met name tekort op de doelstellingen als: het bereiken van een jonger publiek (40+), het zoeken van aansluiting bij de moderne leefstijl en het stimuleren van avontuur en experiment.
- Veel redacties blijven moeite houden met het veranderen van de thematiek. Lifestyle, infotainment en service blijken lastig hanteerbare begrippen binnen de Publieke Omroep.
- Problematisch is het te inconsistente karakter van de middagprogrammering tussen 13.30-16.00 uur. De middagen van 747AM zijn erg verschillend in thematiek en sfeer.
- De programma's in niet-Nederlandse taal aan het begin van de avond vormen een te groot 'obstakel' in de doorbeluistering en worden eveneens te weinig beluisterd door de beoogde doelgroep.
- Omroepen gaven in 2002 en 2003 aan de zender te willen verlaten vanwege de disbalans tussen programmakosten en luistertijdaandeel. Na de AVRO en BNN verlaat de VARA de zender per 1 januari 2004 en overweegt de TROS eveneens te stoppen op 747AM.

Luistertijdaandeel

Waar de modernisering van de thematiek is doorgevoerd,

054.

heeft zich dat in enige groei van de luistercijfers vertaald, zo blijkt uit het Continu Luisteronderzoek. Het luistertijdaandeel van de zender als geheel groeide tussen 2001 en 2002 van 0,8 procent naar 0,9 procent. Daarmee blijft de zender ruim achter bij de doelstelling die op dat punt geformuleerd werd (1,5 procent).

Programmaversterking

Programmaversterkingsgeld is op 747AM voor een belangrijk ingezet voor documentaires (ca. € 295.000, inclusief een bijdrage van ca. € 70.000 uit het FOR) en drama (€ 225.000). De dagelijkse sitcom - *Radio Bergeijk* - is een nieuwe vorm van radiodrama. Het is het meest besproken programma van 747AM in de pers, met veel positieve reacties. Radio Bergeijk trekt dagelijks zo'n tachtig duizend luisteraars, inclusief de herhaling 's nachts op Radio 1.

Op 747AM is elke dag een radiodocumentaire te horen. Twee van de in het verslagjaar uitgezonden (en uit programmaversterkingsgelde gefinancierde) documentaires wonnen de Prix Europa.

Frequentiebeleid

Op 1 juni 2003 heeft de overheid de zero base operatie afgerond. Doel van deze operatie was de ontvangst van commerciële zenders uit te breiden zonder dat de 100 procent-dekking van de publieke radio aangetast zou worden. Direct nadat de nieuwe frequenties in gebruik werden genomen, ontstonden toch problemen met de signaalsterkte van de publieke zenders:

- In sommige delen van het land is de signaalsterkte van onze FM-zenders zo laag geworden dat niet langer van goede ontvangst kan worden gesproken.
- In andere delen, met name in of nabij de grote steden, zijn de signalen van nieuwe zenders zo krachtig dat die van de Publieke Omroep weggedrukt worden.

Vele honderdduizenden luisteraars zijn op deze wijze verstoken geraakt van ontvangst van onze stations. De minister van Economische Zaken heeft toegezegd dat deze problemen vóór 1 oktober 2003 opgelost zijn.

Tenslotte werd op 1 juni 2003, conform overheidsbeleid, de middengolfvoorziening van Radio 1 beëindigd. Daarmee kwam een einde aan de traditie dat de Publieke Omroep sinds 1930 (met uitzondering van de Tweede Wereldoorlog) twee middengolfnetten in gebruik heeft gehad. De Publieke Omroep zendt wat betreft de middengolf nu nog alleen uit op 747AM met de gelijknamige zender.

055.

Programmatisch verslag Televisie 2002

De Publieke Omroep heeft een bewogen televisiejaar achter de rug. Bij de vele belangrijke nationale en internationale gebeurtenissen in het afgelopen jaar, speelden wij een prominente rol bij het informeren van het publiek. Achter de schermen stond de evaluatie van de netprofilering centraal. De uitkomsten van deze evaluatie hebben onder meer geleid tot een gewijzigde indeling van omroepen - het thuisnet van de EO wordt Nederland 1, terwijl de AVRO vanuit de basis Nederland 2 gaat opereren - en enkele wijzigingen in de organisatie rond de netprofilering. In dit verslag wordt teruggeblikt op en verantwoording afgelegd over het gevoerde televisiebeleid in 2002.

Het aanbod van de Publieke Omroep

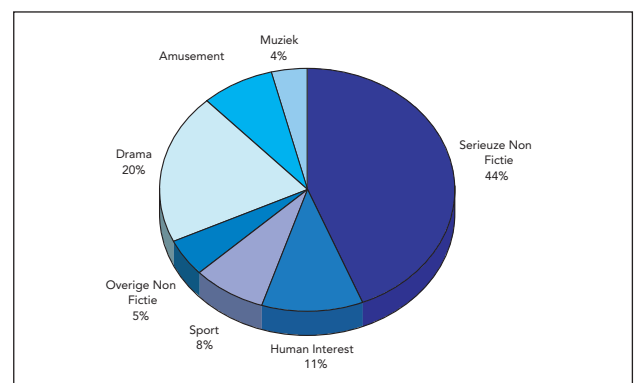
De Publieke Omroep heeft in 2002 via Nederland 1, 2, 3 en Z@ppelin 350 uur méér televisie aangeboden dan in het voorgaande jaar. Deze uitbreiding is vrijwel geheel toe te schrijven aan de nieuwsgebeurtenissen en (sport-) evenementen die hun stempel hebben gedrukt op de programmering in 2002. Buiten de min of meer reguliere uitzendtijden om is met name extra zendtijd besteed aan het huwelijk van Willem Alexander & Máxima, de Olympische Winterspelen en het Wereldkampioenschap voetbal en de uitvaart van Prins Claus.

Het totale aanbod heeft in absolute zin verschuivingen ondergaan. Er zijn beduidend meer uren non-fictie uitgezonden dan in 2001. Dit is ten koste gegaan van de hoeveelheid zendtijd voor drama, amusement en muziek.

Binnen de categorie non-fictie loopt in het oog dat de Publieke Omroep in 2002 fors meer zendtijd heeft ingeruimd voor de categorie Binnen- en Buitenlandse politiek (+ 362 uur) en in minder mate Nieuws & Actualiteiten (+ 72 uur). De gemeentelijke en landelijke verkiezingen en de gebeurtenissen rond en na de moord op Pim Fortuyn gaven daar ook alle aanleiding toe. Het totale aandeel sport bleef met 8 procent ruim binnen de grens die de Publieke Omroep zichzelf oplegt in jaren met grote sportevenementen (=11 procent).

Aanbod Nederland 1, 2 3 en Z@ppelin in 2002 naar genre

(totale zendtijd: 1.8291 uur)

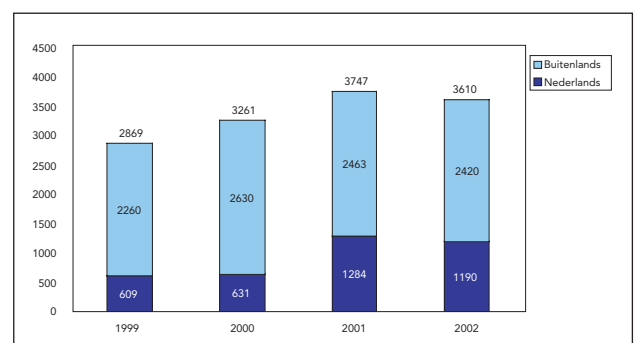

(een compleet overzicht van de zendtijd van de Publieke Omroep naar genre is opgenomen in de bijlage).

Drama

In de productie van drama zien we de afgelopen jaren steeds een golfbeweging waarin periodes met hoge productie afgewisseld worden door periodes met lage. Na het hoge productie jaar 2001 is er in 2002 minder drama uitgezonden. Het aanbod lag, in vergelijking met de jaren 1999 en 2000, weliswaar hoger, maar de opgaande lijn van 2001 hebben we helaas niet kunnen doortrekken.

Uren drama, tijdvak 00.00-24.00 uur

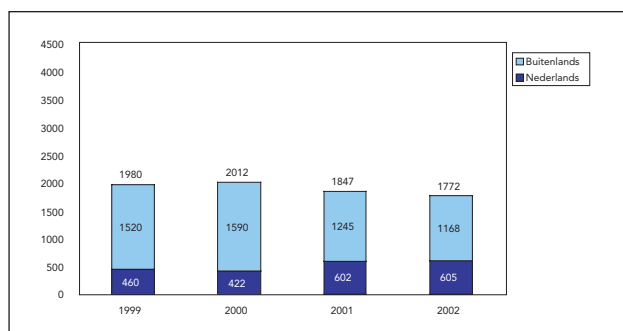

Uren drama, tijdvak 16.00-24.00 uur

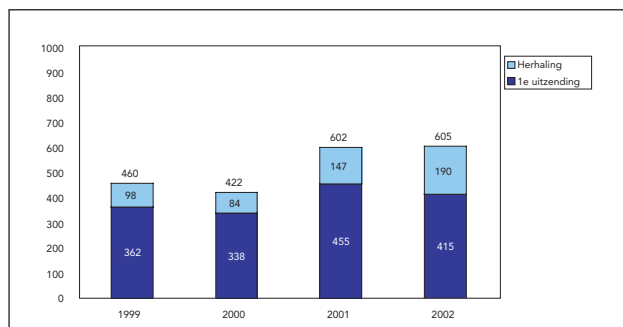
In het tijdvak 16.00-24.00 uur is de hoeveelheid Nederlands

056.

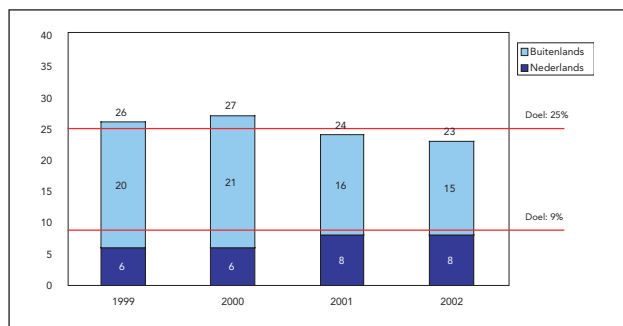
drama met 605 uur op peil gebleven. Het bleek echter niet mogelijk om ten opzichte van 2001 het aantal uren nieuw Nederlands drama te verhogen. Onze doelstelling is om in dit tijdvak binnen onze programmamix (exclusief reclame) structureel 25 procent te reserveren voor drama, waarvan 9 procent voor Nederlands drama. In 2002 hebben wij een percentage van 23 procent gerealiseerd. Het aandeel Nederlands drama kwam net als vorig jaar uit op 8 procent.

Uren Nederlands drama, tijdvak 16.00-24.00 uur

Percentage Nederlands drama, tijdvak 16.00-24.00 uur p.m.

Film

Voor de Nederlandse speelfilmproductie is de Publieke Omroep onmisbaar. Van de 22 in 2002 in Nederland geproduceerde speelfilms, zijn er 11 door de publieke omroepen 'geadopteerd', voor een bedrag van in totaal € 4,5 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit bijdragen van de publieke omroepen, CoBO en het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties.

In 2002 zijn daarnaast in de periode 13 april tot en met 1 mei zes nieuwe Telefilms uitgezonden op Nederland 1 en Nederland 3. Net als vorig jaar is gekozen voor een afgebakende periode, waardoor marketing en publiciteit beter afgestemd konden worden. De Telefilms zijn door gemiddeld 385.000 Nederlanders van 6 jaar en ouder bekeken. Zij mochten zich in een wat grotere belangstelling verheugen dan in 2001, toen gemiddeld 305.000 Nederlanders naar de Telefilms keken. In totaal heeft ruim een vijfde van de Nederlandse bevolking (22 procent) naar één van de Telefilms gekeken, 6 procent heeft twee Telefilms gezien. In 2002 is wederom gestart met het produceren van nieuwe Telefilms die volgens planning in 2004 op de buis komen.

Telefilms in 2002

Titel	Datum	Gem. kdh	Aantal kijkers	Kijktijd-aandeel	Waarderingscijfer
Familie	13-04	2.4	355.000	8	7.5
Bella Bettien	17-04	4.7	690.000	13	7.2
Paramaribo papers	20-04	1.4	200.000	5	7.3
Polonaise	24-04	3.2	465.000	9	7.2
Tussenland	27-04	1.1	165.000	4	7.5
Achttien	01-05	2.7	400.000	7	7.3
Gemiddeld		2.7	385.000	8	7.3

Met steun van de Publieke Omroep, CoBO, het Ministerie van OC&W en het Filmfonds werden in 2002 reeds plannen gesmeed voor de productie van vier speelfilms in een speciaal project binnen Telefilm, het zogeheten 'Telescoop-project': *Pluk van de Petteflat* (AVRO), *Phileine zegt sorry* (BNN), *De Dominee* (VARA) en *Grimm* (VARA). Eind 2001 gingen de eerste drie speelfilms binnen dit project in première in de landelijke bioscopen. *Nynke*, *Minoes* en *De Grot* waren daar in totaal goed voor 1,6 miljoen bezoekers.

057.

Documentaires

In de genreschema's van de drie publieke zenders zijn vaste en herkenbare slots voor documentaires opgenomen.

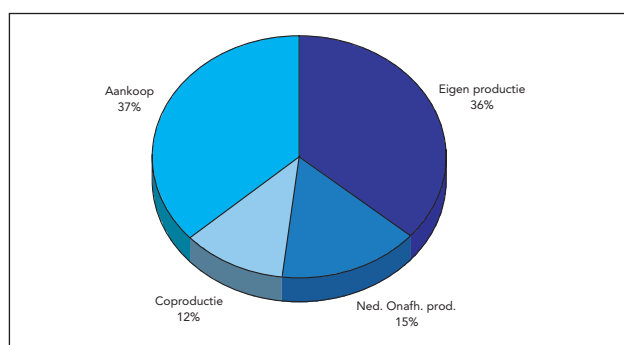
In 2002 zijn deze en andere slots met 1.507 documentaires belegd. Meer dan de helft (57 procent, 859 documentaires) waren nieuwe producties.

Documentaires in 2002

	Aantal	%	Uren	% totale zendtijd
Nederland 1	713	47	519	8
Nederland 2	132	9	88	1
Nederland 3	662	44	496	7
Totaal	1.507		1.103	6

Het grootste deel van de documentaires is in Nederland geproduceerd, al dan niet in samenwerking met buitenlandse producenten. Vanuit het Fonds Omroep Reserve is in 2002 een extra financiële bijdrage, voor een totaalbedrag van € 0,54 miljoen, toegekend aan 21 maatschappelijke documentaires, waarvan er twee in 2003 worden uitgezonden.

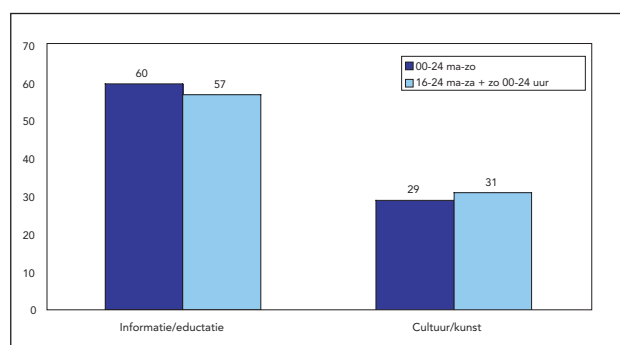
Documentaires naar productie 2002

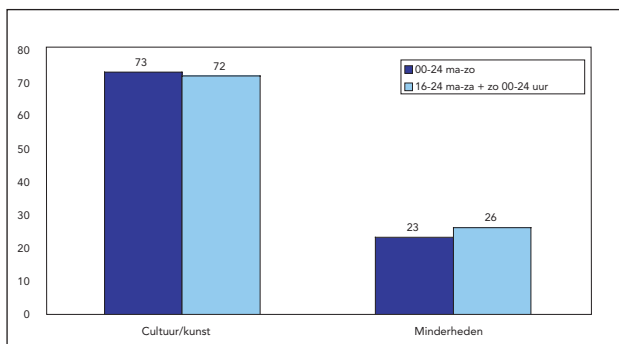
Programmavoorschriften

De Publieke Omroep is volgens de Mediawet en het Convenant Onafhankelijke Producties gehouden aan een groot aantal programmavoorschriften. De verplichtingen zijn vanaf 1 januari 2001 opgelegd aan de Publieke Omroep als geheel. In 2002 is aan de programmavoorschriften voldaan. Om te voorkomen dat één van de geprofileerde netten zich tot een 'monomaan amusementsnet' ontwikkelt werd in de Concessiewet bepaald dat per net maximaal 25 procent van de zendtijd van verstrooiende aard mag zijn. Hierbij werd expliciet verwezen naar amusementsprogramma's als spellen en shows. In 2001 werd het begrip verstrooiing dan ook zeer smal ingevuld. Alleen de typische amusementsprogramma's (spelprogramma's, grote spelshows, reality programma's en overige amusementsprogramma's) werden tot verstrooiing gerekend. In overleg met het Commissariaat voor de Media is het afgelopen jaar gezocht naar een bredere invulling van het begrip verstrooiing. Vanaf 2002 worden hieronder alle amusementsprogramma's en het grootste deel van het licht buitenlandse drama gerekend. Geen van de drie netten overschrijdt het maximum percentage van 25 procent.

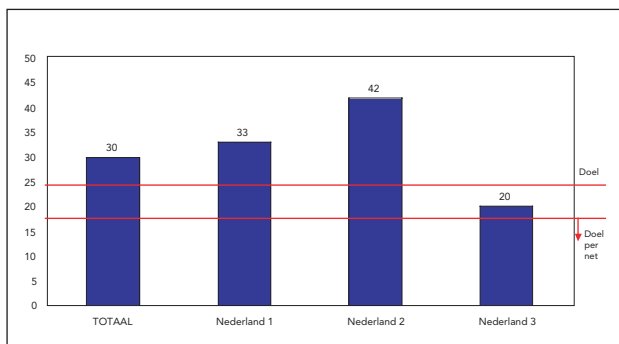
Cultuur/Kunst en Informatie/Educatie (Omroepverenigingen)

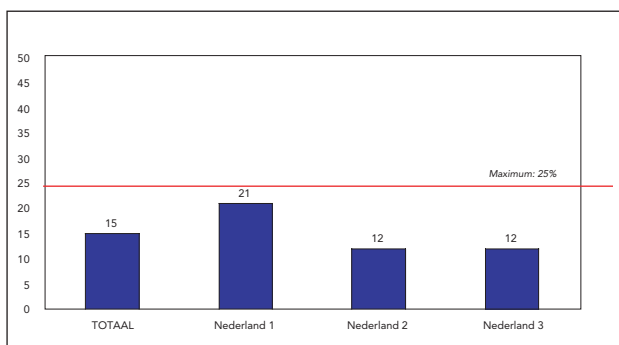
Cultuur/Kunst en Minderheden (NPS)

Nederlands onafhankelijk product (Omroepverenigingen, Educom, NPS)

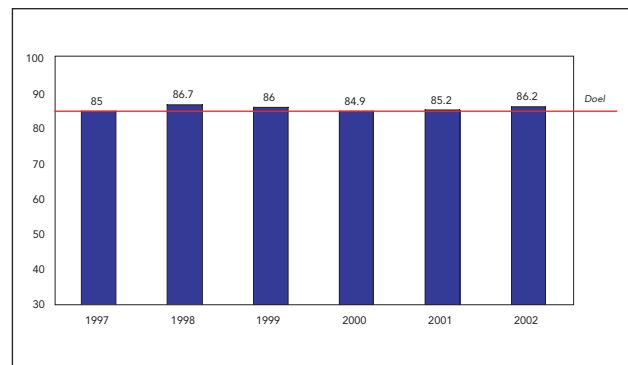
Verstrooiing (Alle zendgemachtigden)

Het publiek van de Publieke Omroep

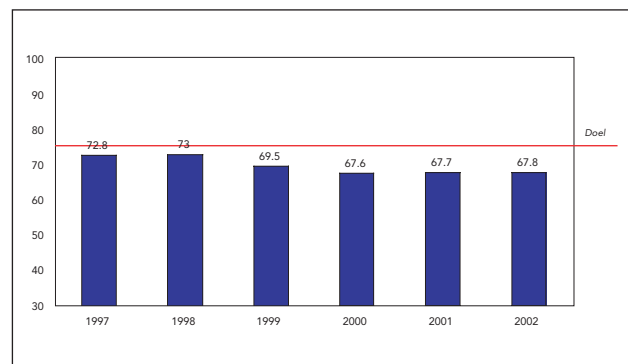
Een Publieke Omroep die midden in de samenleving staat onderhoudt frequent contact met zijn *afnemers*, de Nederlandse kijkers, luisteraars en surfers. In ons televisiebeleid hebben wij dat vertaald in de doelstelling wekelijks minstens 85 procent van de totale bevolking te bereiken. In 2002 hebben wij dit doel wederom gerealiseerd.

Weekbereik Publieke Omroep Totale bevolking

Bij jongeren in de leeftijd van 13-24 jaar streven wij naar een weekbereik van 75 procent. Aan het einde van de jaren negentig, met een toenmalig bereik van circa 73 procent, was dat een realistisch doel. De afgelopen jaren is ons weekbereik onder jongeren echter gedaald.

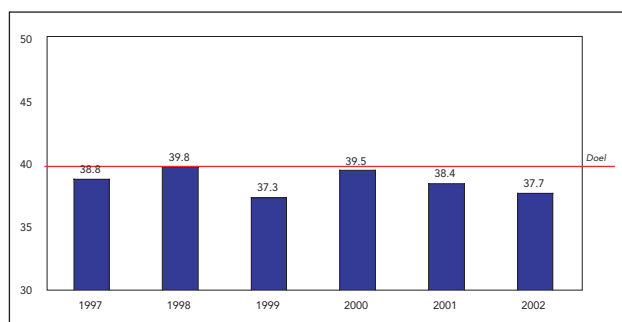
Weekbereik Publieke Omroep 13-24 jaar

Positie Nederland 1,2 3 en Z@ppelin

Naast een geregeld contact met de Nederlandse bevolking vinden wij het van belang om onze waardevolle programma's onder de aandacht van zoveel mogelijk mensen te brengen. Sinds het najaar van 2000 gebruiken wij daarvoor het instrument netprofilering. Daarmee kunnen wij onze programma's herkenbaar en overzichtelijk aanbieden en een band tussen elk van de netten en (delen van) de bevolking tot stand brengen. Deze band wordt uitgedrukt in een doelstelling van 40 procent kijktijdaandeel voor de Publieke Omroep. Voor de afzonderlijke netten zijn subdoelstellingen geformuleerd.

Kijktijdaandeel Publieke Omroep Tijdvak 18.00-24.00 uur

In 2002 is de positie van de Publieke Omroep - net als aan het einde van de jaren negentig - onder zware druk komen te staan. Nederland 2 heeft de doelstelling gerealiseerd en Z@ppelin boekt bescheiden winst, maar over het geheel genomen hebben wij de opgaande lijn van de eerste twee jaren van de netprofilering niet kunnen doortrekken. Belangrijkste verklaring voor het verlies is de scherpere concurrentie van de commerciële zenders (zie ook paragraaf Evaluatie Netprofilering).

Kijktijdaandeel Nederland 1, 2, 3 & Z@ppelin Tijdvak 18.00-24.00 uur

	1999	2000	2001	2002	Doel
Nederland 1	13,6	12,9	13,4	12,4	13
Nederland 2	13,5	17,4	16,6	17,0	17
Nederland 3	10,2	9,2	8,5	8,2	10
Z@ppelin *)			21,9	22,6	

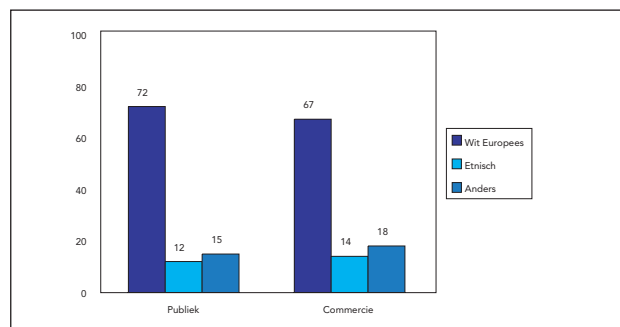
*) Doelgroep 3-12 jaar en tijdvak 07.00-19.00 uur

Diversiteit publiek

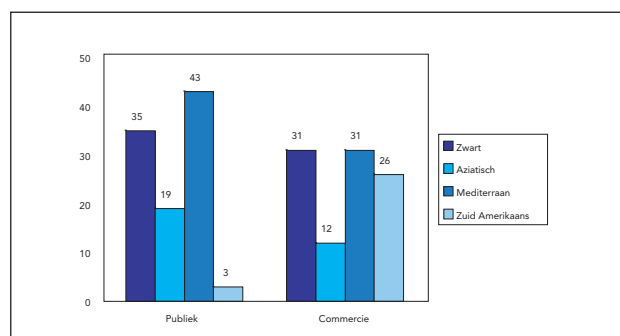
De Publieke Omroep heeft de ambitie om programma's te maken die recht doen aan grote en kleinere groeperingen in de samenleving. De Publieke Omroep heeft zich verplicht om met regelmaat te rapporteren over de vorderingen op dit terrein en duidelijke criteria vast te stellen voor evenwichtige vertegenwoordiging.

In 2002 is de Monitor Representatie Diversiteit verschenen. Uit de monitor komt naar voren dat de Publieke Omroep op het terrein van etniciteit een representatief beeld geeft van de samenleving. Vrouwen zijn echter nog steeds sterk in de minderheid in onze programma's. Wel is er een duidelijke verbetering te constateren in vergelijking met 1998. In de representatie van leeftijd geeft de Publieke Omroep meer variatie te zien dan de commerciële zenders. Er is echter geen sprake van een werkelijk evenwichtige afspiegeling van de generaties vergeleken met de bevolkingsopbouw, jongeren zijn nog duidelijk minder in beeld.

Kleur op televisie 2002

Samenstelling kleurgroep 2002

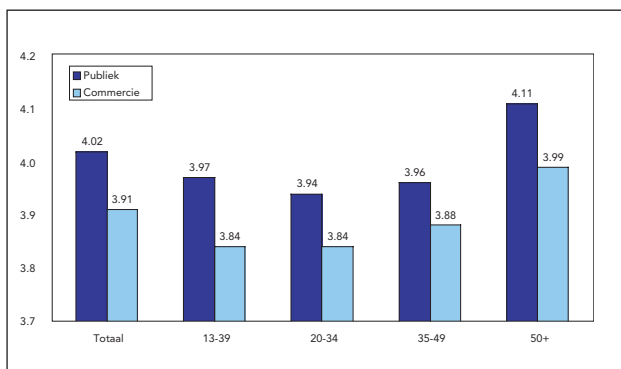
Waardering

In 2002 is de Publieke Omroep gestart met een geheel vernieuwd *Televisiewaarderingsonderzoek*. Doel van het onderzoek is om meer en gefundeerder inzicht te krijgen in de effecten en functies van onze programma's. Een panel van 8.000 Nederlanders wordt dagelijks via internet benaderd om een oordeel uit te spreken over door hen bekeken programma's. Naast het 'rapportcijfer' zoals dat in de oude methode werd gebruikt, zijn relevante kwaliteitskenmerken ontwikkeld die eveneens aan de deelnemers van het onderzoek worden voorgelegd.

Gemiddeld waardeert het Nederlandse publiek het programmapakket van de Publieke Omroep met een ruime voldoende (7,3). De meeste waardering heeft men voor de Cabaret-, Kinder- en Serieuze Muziekprogramma's (7,6). De uitzending met de hoogste waardering (8,4) was de registratie van de kerkdienst tijdens de uitvaart van Prins Claus.

Uit het *Televisiewaarderingsonderzoek* blijkt eveneens dat de betrokkenheid van de kijker bij het aanbod van de Publieke Omroep groter is dan bij de commerciële omroepen. De programma's van Nederland 1, 2, 3 en Z@ppelin hebben meer impact dan die van de commerciële zenders.

Gemiddelde aandachtsscores 2002

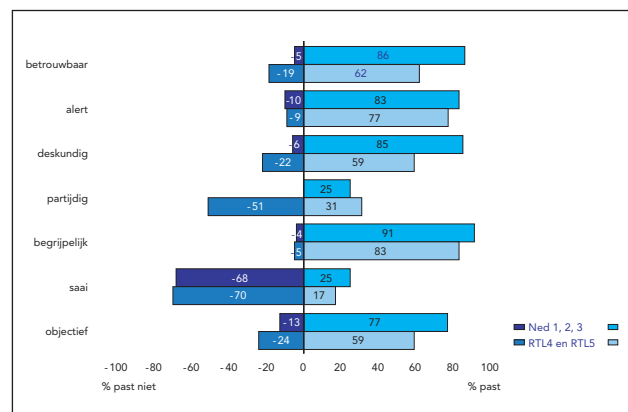

De programmering van de Publieke Omroep is in 2002 regelmatig gewijzigd om uitgebreid verslag te doen van internationale en nationale gebeurtenissen, onder meer de aanval op Afghanistan, de moord op Pim Fortuyn en de verkiezingen.

De berichtgeving van de Publieke Omroep over de ingrijpende actuele gebeurtenissen in het afgelopen jaar is nogal eens onderwerp van kritiek. De kritiek geldt verschillende aspecten van de berichtgeving, variërend van snelheid en deskundigheid tot objectiviteit. Om inzicht te krijgen in het oordeel van het publiek over deze kwestie hebben wij in het voorjaar van 2002 de mening van circa 3.000 Nederlanders over verschillende aspecten van de berichtgeving gepeild. We hebben ons daarbij geconcentreerd op de live verslagen en berichtgeving over de aanslagen in de VS, de aanval op Afghanistan, de moord op Pim Fortuyn en de verkiezingen. Ook RTL4 en RTL5 zijn in het onderzoek betrokken, omdat zij bij alle genoemde gebeurtenissen net als de Publieke Omroep één of meer zenders vrijmaakten om continu en live verslag te doen.

Over het geheel genomen is het Nederlandse publiek van mening dat de berichtgeving van de publieke zenders over de genoemde gebeurtenissen *betrouwbaarder*, *deskundiger* en *objectiever* is. Wat betreft de aspecten *alert* en *begrijpelijk* zijn er minder grote verschillen tussen de publieke zenders en RTL, maar toch oordeelt men wat positiever over de Publieke Omroep. De berichtgeving van de Publieke Omroep wordt verder als iets saaiër ervaren.

Oordeel over berichtgeving

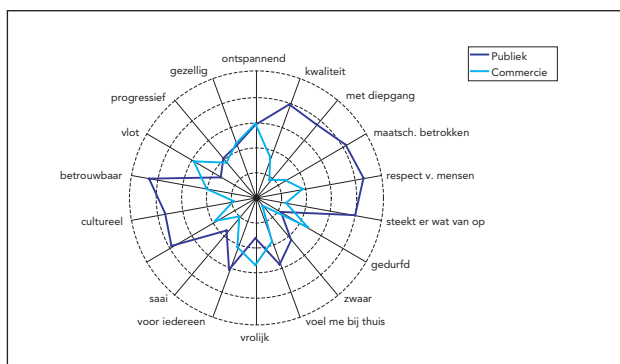

061.

Imago

Het imago van de Publieke Omroep en de afzonderlijke netten wordt jaarlijks onderzocht. Het oordeel van de kijker over voor de Publieke Omroep belangrijke eigenschappen en kenmerken is ieder jaar positief tot zeer positief. Ook is het publiek ondubbelzinnig van mening dat de Publieke Omroep aandacht besteedt aan zaken die men op de andere zenders niet ziet. Daar staat tegenover dat de Publieke Omroep minder positief wordt beoordeeld op kenmerken die staan voor dynamiek en ontspanning.

Imago Publieke Omroep 2002

Terugblik op de programmatische actiepunten van Nederland 1, 2, 3 en Z@ppelin.

Nederland 1

Nederland 1 heeft na jaren van stabiliteit een moeizaam seizoen achter de rug. De consequente programmering tijdens prime time, met op alle dagen van de week na het nieuwsblok om 21.00 uur een relatief goed bekeken programma, is van essentieel belang voor het net. In het afgelopen seizoen bleek niet ieder programma in dit tijdslot geheel aan de verwachtingen te voldoen. Verder is de aantrekkingskracht van Nederland 1 in de vooravond (18.00-19.00 uur) zodanig verzwakt dat dit zijn weerslag heeft gehad op de positie van de het net als geheel. In de MJB 2003-2007 is een aantal programmatische actiepunten opgenomen ter verscherping van het profiel en de verbetering van de kwaliteit van Nederland 1. Hieronder een evaluatie van de stand van zaken met betrekking tot de toen geformuleerde voornemens.

- **De programmamix aantrekkelijk houden, met name door verluchting van de categorie non-fictie. Dat betekent dat met nieuwe informatieve programma's als *De Volgende Zaak*, *Uur X* en een politiek café op de vrijdagavond de ontwikkeling van nieuwe vormen binnen dit genre wordt gestimuleerd.**

In het afgelopen seizoen zijn enkele betrekkelijk nieuwe en succesvolle informatieve formats gecontinueerd, bijvoorbeeld *Hoge Bomen*. Ook was er binnen het genre ruimte voor de introductie nieuwe programma's als *Het Blauwe Oog*, *De Verbouwing*, *Het Huwelijk*, *Factor* en documentaires waarin een persoon wordt geportretteerd.

- **Uitbreiding van het aantal toegankelijke programma's van 50 minuten voor prime time, bijvoorbeeld in de sfeer van infotainment of kennisquizen met programma's als *Heartbeat*, *Catherine*, *Royal Rolf* en de *Multi-culti kwis*.**

De ontwikkeling van naar nieuwe prime time programma's heeft zich voortgezet. Nadat vorig seizoen al succesvolle titels als *Het Familiediner*, *De koffer van....*, *Kunst & Kitsch op reis* en *Tuti Famili* zijn geïntroduceerd, werd dit seizoen geëxperimenteerd met nieuwe programma's als *Keyl*, *De Lage Landen*, *Heartbeat*, *De Tijd van ons leven*, *Rolf's*

antwoordapparaat en *Royal Rolf*. De resultaten van enkele van deze programma's bieden voldoende basis voor continuering en verdere ontwikkeling.

- **Streven naar een structurele versterking van de vooravond door de ontwikkeling van nieuwe informatieve programma's die nauw aansluiten bij de wensen en leefwereld van het publiek van Nederland 1.**

In het afgelopen seizoen zijn in de vooravond twee nieuwe informatieve programma's, *Terrazzo* en *Nederland komt thuis*, uitgeprobeerd. Voor beide gold dat zij niet voldoende aansloten bij de leefwereld van het publiek van Nederland 1. Vanaf 2004 wordt daarom een nieuw magazine geïntroduceerd.

- **Betere afstemming van aangekochte fictie op de gewenste programmering van het net, door samenwerking tussen aankopers en coördinatie op zender-niveau, zonder dat de inhoudelijke verantwoordelijkheid van omroepen wordt aangetast.**

Op Nederland 1 zijn tussen de bespelers nadere afspraken gemaakt over specialisatie in relatie tot het aankoopbeleid. Zo neemt de KRO het genre detectives voor zijn rekening en richt de NCRV zich op prestigieus Europees (meestal Brits) drama. Op deze wijze weet Nederland 1 zich verzekerd van buitenlands drama dat uitstekend in het profiel past.

- **Het ontwikkelen van beleid, dat het mogelijk maakt om op verantwoorde wijze nieuwe programma's te introduceren. Zo dient met name een goede balans te worden gevonden tussen het continueren van bestaande successen als *Tien voor Taal* en *Spoorloos* en het programmeren van meer experimentele programma's.**

Op Nederland 1 zijn in het afgelopen seizoen tijdslots gereserveerd, veelal in de zomermaanden en wat later op de avond, waarin nieuwe programma's zijn geïntroduceerd. Deze werkwijze biedt voldoende mogelijkheden tot een geleidelijke ontwikkeling van programma's en heeft al enkele succesvolle nieuwe titels, waaronder *Het Familiediner*, *De koffer van...*, *Memories* en *Tuti Famili*, opgeleverd.

Nederland 2

Nederland 2 sloot het afgelopen televisieseizoen af als meest bekeken publieke zender. De (sport-) evenementen

en de berichtgeving over belangrijke gebeurtenissen in de wereld en in eigen land zijn wederom zeer betekenend geweest voor de positie en programmamix van Nederland 2. Terugblikkend op de programmatische actiepunten voor de periode 2003-2007 kan het volgende worden geconcludeerd:

- **De programmamix aantrekkelijk houden door uitbreiding van de hoeveelheid Nederlands drama, Nederlandstalig drama en aankoop van series en speelfilms. Een verhoging van dit genre met tenminste 2 procent (van het huidige aantal uitzendingen drama) zou wenselijk zijn, o.a. door het creëren voor een vaste plek voor grote Nederlandse dramareeksen uit het verleden.**

Op Nederland 2 is steeds meer ruimte gecreëerd voor fictie, zowel Nederlands als buitenlands. Op zondagavond is een sterk, herkenbaar slot neergezet met Nederlandstalig drama (*Spangen*, *Flikken*, *Spoed*). Over het hele seizoen heeft Nederland 2 385 uur drama uitgezonden. Dat is ruim 50 uur (en 15 procent) meer dan in het seizoen daarvoor. Op de maandagavond worden series gericht op een jonger publiek uitgezonden.

- **Uitbreiding van het aantal toegankelijke documentaires op het gebied van sport, maatschappelijke ontwikkelingen, 'nice to know' (Discovery-achtig) en documentaires speciaal bedoeld voor kijkers tot 40 jaar.**

Nederland 2 is erin geslaagd geleidelijk meer documentaires in het schema op te nemen. Op woensdagavond worden de historische sportdocumentaires goed ontvangen door de kijkers. Verder zijn de culturele documentaires (*Close Up*, *Portret van een passie*) gecontinueerd.

- **In het genreschema moet ruimte komen voor brede culturele programma's, waarbij vooral gedacht moet worden aan breed populair cabaret, musicals en populaire klassieke muziek.**

In het afgelopen seizoen is een breed scala aan culturele programma's uitgezonden, variërend van een groot aantal live registraties van popconcerten (van Rob de Nijs tot de Cranberries), klassieke concerten (o.a. Bevrijdingsdagconcert, Doelenconcert) tot de show (cabaret) van Hans Liberg.

063.

- **Programmatische vernieuwing kan plaatsvinden door nieuwe non-fictie programma's in de plaats te laten komen van reeds bestaande.**

Op Nederland 2 heeft in het afgelopen seizoen verdere ontwikkeling plaatsgevonden van nieuwe non-fictie formats - bijvoorbeeld *Opgelicht*, *Oh Oh Den Haag*, *Beschuit met muisjes*, *Je zal het maar hebben* - die op termijn bestaande programma's kunnen vervangen.

- **Er zal gewerkt moeten worden aan een verdere verfining van de bestaande jongerenavond. Tegelijkertijd moet worden geprobeerd een tweede avond - voor een deel - selectief te richten op jongeren.**

In het schema van Nederland 2 is nog geen selectief op jongeren gerichte tweede avond opgenomen. Wel wordt er in het hele schema naar gestreefd om programma's die aantrekkelijk zijn voor jongeren aansluitend aan elkaar te programmeren. Uit de verjonging van het kijkerspubliek op de maandagavond op Nederland 2 valt te concluderen dat een specifiek op jongeren gerichte programmering vruchtbaar kan zijn.

- **Nederland 2 zal nog sterker dan nu het platform worden van samenwerkende omroepen in het kader van speciale gelegenheden, zoals herdenkingen van historische momenten en festiviteiten van nationale aard.**

Voor Nederland 2 zijn de uitzendingen in het kader van speciale gelegenheden in het afgelopen seizoen van bijzondere betekenis geweest.

De NOS en de samenwerkende omroepen hebben in het afgelopen seizoen Nederland 2 nog meer neergezet als hét platform waartoe de Nederlandse kijker zich wendt om geïnformeerd te worden over de nationale en internationale gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden (*Huwelijk Willem Alexander & Maxima*, *Moord op Pim Fortuyn*, *Landelijke Verkiezingen*, *Uitvaart Prins Claus*).

Nederland 3

Nederland 3 heeft een stabiel televisieseizoen achter de rug, de terugval in het kijkcijtaandeel is definitief tot staan gebracht. Vanuit die basis moet nu verder worden gewerkt aan verbeteringen in het schema en de aantrekkingskracht

van het derde net. Over de in het vorige Meerjarenbegroting opgenomen programmatische actiepunten kan wat dat betreft het volgende worden opgemerkt:

- **Een sterkere, horizontalere vooravond die beter aansluit bij het Jeugdjournaal en zich richt op een jonger publiek (leeftijd 20-49 jaar), bij voorbeeld in de vorm van een dartel journalistiek-cultureel programma, waarin onder meer ruimte is voor het gesprek van de dag, een culturele agenda, lifestyle en amusement.**

Op Nederland 3 is de meer horizontale invulling van de vooravond in het afgelopen seizoen nog niet van de grond gekomen, maar in het schema voor het seizoen 2003/2004 zijn de plannen voor een dagelijks horizontaal programma gerealiseerd.

Om 19.00 uur staat dagelijks een amusements-programma geprogrammeerd en om 19.30 het gesprek van de dag, alsmede een nieuw onderhoudend praatprogramma over cultuur en media.

- **Een ingrijpende aanpassing van het 22.00 uur-blok, zodat een homogener actueel programma ontstaat waarin alle dagelijkse nieuwselementen (actualiteit, politiek, nieuws en de highlights van de sport) worden belicht op een bij het profiel van Nederland 3 passende wijze met een aansprekende en herkenbare presentatie.**

De aanpassing van het 22.00 uur-blok is vanaf januari 2003 met voortvarendheid ter hand genomen, maar is door personele perikelen nog niet afgerond. Aan de verdere ontwikkeling van het nieuwsblok wordt inmiddels hard gewerkt.

- **Een wervelend en sprankelend dagelijks late night-programma.**

Het afgelopen seizoen kende nog geen horizontale invulling van de late night programmering, vanaf het seizoen 2003/2004 is dit voornemen echter gerealiseerd.

- **Verlevendiging van de zondagavondprogrammering, door een gevarieerder en succesvoller aanbod.**

In het afgelopen seizoen was de programmering op zondagavond op Nederland 3, met prestigieus Engels drama (o.a. *Cold feet*), reportages en documentaires (*Tegenlicht en Dokwerk*) en cabaret & satire gevarieerder dan in de jaren

daarvoor, waarin de avond een zeer informatief karakter had. De zondag blijft ook in de toekomst sterk geprofileerd, waarbij naast de gerenommeerde, diepgravende achtergronden en kunst en cultuur, het experiment en smallere programmering de ruimte krijgen.

- **Jaarlijks een aantal grootse avondvullende evenementen.**

Nederland 3 heeft een traditie opgebouwd in avondvullende evenementen. Naast de reeds bestaande avonden - onder meer Avond Nederlandse film, Groot Dictee der Nederlandse taal, Nationale Wetenschapsquiz - voegde zich daar afgelopen seizoen op 2e Paasdag tot groot genoegen van de kijker de Nationale Geschiedenisquiz bij.

- **Ruimte voor programma's met afwijkende duur en frequentie.**

Een van de kenmerken van Nederland 3 is dat er ruimte is voor programma's met een afwijkende duur en frequentie. Naast de avondvullende evenementen komt dat onder meer tot uiting in het programmeren van lange documentaires (90 minuten) en een kunstmagazine (75 minuten).

- **Handhaving van de bredere zaterdagavondprogrammering.**

De zaterdagavond was in het afgelopen seizoen ongekend succesvol. *Kopspijkers*, dat de grens van 3 miljoen kijkers doorbrak, en *Kassa* vormen belangrijke pijlers, maar ook programma's als *Het Lagerhuis*, *Ernstige delicten*, *de Nederlandse comedy* en latenight het cabaret en buitenlands drama leveren een belangrijke bijdrage aan de variatie en aantrekkingskracht van de zaterdagavond.

- **Minimaal twee vaste slots voor Nederlands amusement, cabaret en satire, voor zowel gekend als (nog) onbekend talent.**

Nederland 3 heeft op vrijdagavond laat een vast slot voor onbekend cabarettalent geprogrammeerd. Op zondagavond om 22.10 is er een vast slot voor cabaret en satire en daarnaast is in het schema regelmatig ruimte gemaakt voor de uitzending van registraties van shows van bekende en nog wat minder bekende cabaretiers.

Z@ppelin

De bundeling van alle kinderprogramma's op Z@ppelin heeft in de eerste twee seizoenen het gewenste resultaat opgeleverd. Gaandeweg blijkt echter dat Z@ppelin vooral een zeer sterke positie heeft bij de leeftijdsgroep 3 tot en met 8 jaar, maar meer moeite met het binden en bereiken van kinderen in de leeftijd van 9 tot en met 12 jaar. In het tweede deel van het seizoen wordt Z@ppelin tevens geconfronteerd met scherpe concurrentie en een forse daling van het kijktijdaandeel.

- **Z@ppelin wil nog krachtiger programma's neerzetten door de vorming van samenwerkingsverbanden tussen de omroepen.**

Het afgelopen seizoen was het Sinterklaasjournaal (evenals het seizoen ervoor) een geslaagd samenwerkingsverband tussen de verschillende omroepen binnen Z@ppelin. Met een gemiddeld kijktijdaandeel van 58 procent is het Sinterklaasjournaal het afgelopen seizoen nog succesvoller geweest dan in het eerste uitzendjaar. Naast het Sinterklaasjournaal heeft Z@ppelin het afgelopen seizoen geen andere samenwerkingsverbanden ontwikkeld. Daarnaast heeft Z@ppelin het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan Koninginnedag. In samenwerking met een aantal omroepen heeft Z@ppelin een eigen KinderKoninginnedag uitgezonden.

- **Z@ppelin wil een eigen alternatief ontwikkelen voor de vroeg- en voorschoolse educatie, en beoogt voor dit nieuwe format ook vanuit het buitenland interesse te wekken.**

Met de start van het programma *Circus Kiekeboe* heeft Z@ppelin het afgelopen seizoen met succes een educatief programma voor de allerjongste kinderen neergezet. Het programma is ontwikkeld voor de taalontwikkeling van kinderen die thuis Nederlands, Turks, Berber of Marokkaans-Arabisch spreken. *Circus Kiekeboe* is uitgezonden op zaterdagmiddag in de vier verschillende talen.

- **Z@ppelin wil inspelen op de behoefte van de kijker aan persoonlijke aandacht (bijvoorbeeld met een dagelijks live-programma).**

In het seizoen 2002/2003 is Z@ppelin niet in staat geweest een dagelijks live-programma te ontwikkelen. Z@ppelin heeft daarentegen wel een Raad van Z@ppCommissarissen

065.

opgericht. Deze Raad bestond uit 80 kinderen uit het hele land. Een aantal malen is deze Raad bij elkaar geweest om te praten over de Z@ppelin en haar programma's. Op deze manier heeft Z@ppelin de kijker persoonlijk betrokken bij de ontwikkeling van de programma's en de zender.

- **Z@ppelin wil onderzoeken of zendtjduitbreiding tot de mogelijkheden behoort, om daarmee een bijdrage te leveren aan een versterking van de positie van het publieke kindernet.**

Z@ppelin heeft zich het afgelopen seizoen hard gemaakt voor zendtjduitbreiding. Met ingang van 1 september 2003 is Z@ppelin uitgebreid met een extra uur tussen 15 en 16 uur op doordeweekse dagen. In dit extra uur zal Z@ppelin zich gaan richten op de jongere kinderen. Daarmee wordt het tijdvak van 16.00 tot 17.30 uur helemaal afgestemd op de oudere kinderen.

- **Z@ppelin wil in toenemende mate gebruik maken van multimedialiteit. Internet en televisie kunnen elkaar aanvullen en versterken in kwaliteit. Bovendien ambieert Z@ppelin de uitgave van een krant.**

In mei 2003 heeft Z@ppelin in samenwerking met Sanoma Uitgevers het blad Z@pp&Zo op de markt gebracht. Het blad verschijnt tweewekelijks en is bestemd voor jongens en meisjes van 6 t/m 12 jaar. Wat het blad uniek maakt in zijn soort is de Z@ppelin TV Gids die achterin zit. Daarin staat per dag van de week wat er allemaal op Z@ppelin te zien is. Daarnaast heeft Z@ppelin het afgelopen jaar een aantal Z@pp Doeboeken uitgegeven. Dat waren o.a. een Doeboek voor tijdens de vakantie, een Z@ppSint Boek en een Z@ppLente Boek.

- **Z@ppelin wil nog meer aandacht besteden aan de allochtone kinderen.**

Het project Z@ppsmartees is speciaal ontwikkeld om de inspiratie uit de multiculturele samenleving nog meer binnen de jeugdprogramma's te laten zien. Creativiteit en innovatie staan voorop in de gekozen werkwijze ; het afgelopen seizoen zijn op verschillende jeugdredacties brainstormsessies op maat aangeboden, zijn de individuele wensen van programmamakers in kaart gebracht, is er onderzoek gedaan en hebben kinderpanels(samengesteld uit vertegenwoordi-

gers van de vele culturen die Nederland kent) geadviseerd over de vraag hoe het kinderpúblic beter te bereiken.

In het komende seizoen wordt de nadruk gelegd op een strategisch communicatietraject.

- **Z@ppelin wil meer inspelen op de samenleving door de organisatie van speciale, kleinschalige evenementen, waar er ook aandacht kan zijn voor de kijkers.**

In het afgelopen seizoen heeft Z@ppelin een aantal acties en evenementen georganiseerd. Deze acties varieerden van een Jip & Janneke wedstrijd en een Z@ppWens-actie met de kerst tot de Z@ppelin Zomerspelen (in samenwerking met het sportprogramma Z@ppSport).

Ook heeft Z@ppelin dit jaar een eigen Kinderkoninginnedag gemaakt in samenwerking met de EO. Naast de reguliere uitzending op Nederland 2 zond Z@ppelin een eigen versie van Koninginnedag uit.

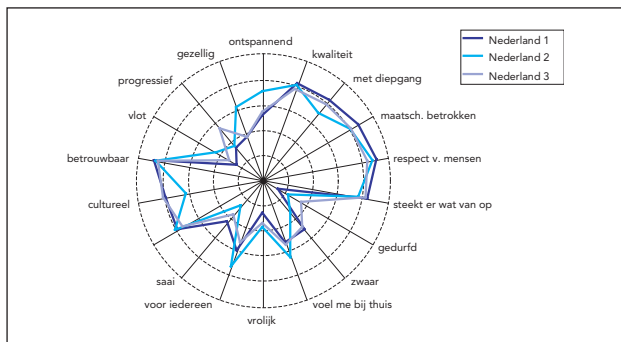
Evaluatie Netprofilering

Om de netten duidelijker te onderscheiden van de vele commerciële zenders en van elkaar en om een band tussen elk van de netten en delen van de bevolking tot stand te brengen, is besloten tot de profilering van onze televisiezenders met ingang van september 2000. Bij de start van de netprofilering is afgesproken de effecten van de netprofilering in mei 2002 te evalueren. Zowel de inhoudelijke doelstellingen als het instrumentarium en de werkwijze rondom de netprofilering zijn in de evaluatie betrokken.

De netprofilering wordt sinds de introductie intensief begeleid met onderzoek. De resultaten moeten inzicht leveren in de inhoudelijke effecten van de netprofilering. Op basis van een schriftelijke consultatieronde onder programmadiirecteuren, individuele gesprekken tussen netcoördinatoren en omroepen en de bevindingen van de netcoördinatoren zijn effecten en bruikbaarheid van de werkwijze rond de netprofilering en de diverse instrumenten geëvalueerd.

De evaluatie van drie seizoenen netprofilering heeft ons interessante en bruikbare inzichten opgeleverd. De publieke zenders lijken in de ogen van het publiek minder op elkaar dan voor de netprofilering. Het imago van Nederland 2 begint zich meer te onderscheiden van de andere twee zenders en beweegt zich in de gewenste richting. Zo wordt Nederland 2 meer gezien als een vrolijke, ontspannende zender voor iedereen. De imago's van Nederland 1 en 3 lijken nog enigszins op elkaar, maar Nederland 3 wordt wel als de meest 'gedurfde' en 'progressieve' zender gezien en Nederland 1 als de meest 'vertrouwde' en 'respectvolle' zender.

Imago Nederland 1, 2 en 3 2002

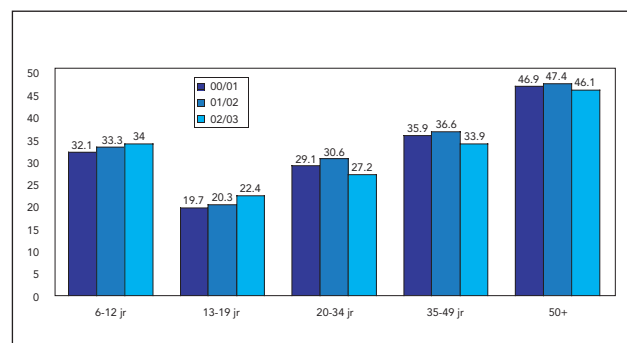
In de eerste twee seizoenen van de netprofilering zagen wij een licht herstel in het contact met kijkers - vooral in de leeftijd van 20 tot en met 49 jaar - die zich eerder van de Publieke Omroep hebben afgewend. In het afgelopen televisieseizoen zijn wij er niet in geslaagd dit contact verder te verbeteren.

De afzonderlijke netten hebben - met uitzondering van Nederland 2 - hun individuele doelstellingen niet gerealiseerd. De bundeling van alle kinderprogramma's op één zender heeft vooral in de eerste twee seizoenen positief gewerkt, maar gaandeweg het lopende seizoen is ook de positie van Z@ppelin onder druk komen te staan.

De Publieke Omroep heeft na twee seizoenen met een opgaande lijn een minder goed televisieseizoen achter de rug. Terugblikkend kunnen we constateren dat een combinatie van factoren tot deze situatie heeft geleid.

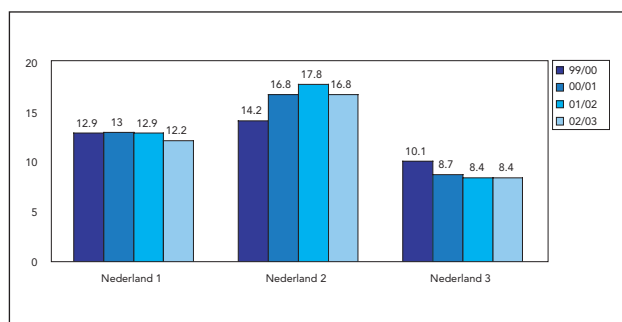
De programmix van Nederland 1, 2, 3 en Z@ppelin is ondanks vele waardevolle inspanningen nog niet in evenwicht. Uit de terugblik op de actiepunten per net blijkt dat een deel van de plannen nog niet is gerealiseerd of niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Als gevolg hiervan zijn onze programmaschema's - hoewel sterk verbeterd in de afgelopen jaren - niet optimaal. Voeg daarbij de versterkte concurrentie van de commerciële zenders, vooral RTL4 heeft een effectief antwoord gevonden op de netprofilering, en het wordt duidelijk waar de terugval aan te wijten is.

Positie Publieke Omroep bij leeftijdsgroepen Kijktijdaandeel september t/m mei 18.00-24.00 uur

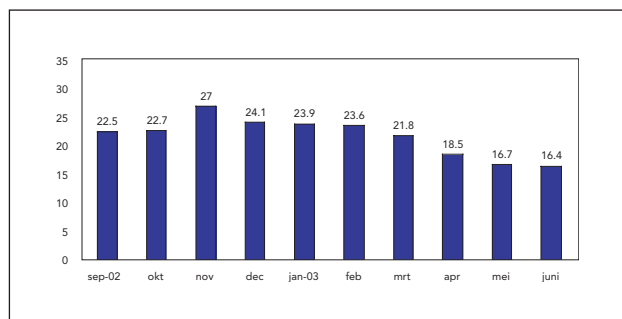

067.

Positie Nederland 1, 2 en 3 Kijktijdaandeel september t/m mei 18.00-24.00 uur

Positie Z@ppelin Doelgroep 3-12 jaar Tijdvak 07.00-19.00 uur

Om de opgaande lijn weer te kunnen oppakken dienen het programma-aanbod en de programmering van nieuwe impulsen te worden voorzien. De programmaschema's van de netten zullen nog homogener moeten worden en het programma-aanbod zal beter afgestemd moeten worden op de vastgestelde profielen van de netten. Daartoe is het onder meer noodzakelijk dat de gewenste verschuiving in de programmamix - meer fictie - wordt gerealiseerd.

Uit de evaluatie van de werkwijze rond de netprofilering kwam naar voren dat in het afgelopen seizoen de nodige verbeteringen zijn aangebracht in de programmering, maar dat het niet altijd is gelukt om tot gezamenlijke plannen en afspraken te komen. Voor een groot deel van de omroepen

bleek één van de instrumenten van de netprofilering - net-overschrijdend programmeren - te veel barrières op te werpen om voldoende gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kwaliteit, en dus voor het verwezenlijken van de doelstellingen, van een net te nemen.

In het najaar van 2002 is met een samenhangend pakket aan besluiten - waaronder nieuwe indeling netten en aangepaste werkwijze netredacties - een richting ingeslagen die zorgt voor een aanmerkelijke verbetering van deze situatie. De indeling van de omroepen over de netten, met de EO als thuisnetbespeler van Nederland 1 en de AVRO van Nederland 2, wordt logischer en herkenbaarder. De vertaling van de doelstellingen van de Publieke Omroep naar het niveau van het net vindt voortaan plaats in overleg tussen netredacties, netcoördinatoren en Raad van Bestuur en netredacties krijgen een belangrijke rol in de formulering van de programmatische doelstellingen per net en een grotere autonomie in de wijze waarop de doelen worden gerealiseerd. De contouren hiervan zijn al duidelijk zichtbaar in de programmatische plannen van de omroepen en netten vanaf 2004. Uit de genreschema's die voor deze periode zijn gecomponeerd spreekt nadrukkelijk de ambitie om onze doelen te gaan realiseren.

Programmaversterking en FOR

Bij het componeren van de genreschema's en programma-schema's is net als in voorgaande jaren gebruik gemaakt van programmaversterking en middelen uit het Fonds Omroep Reserve (FOR). Met beide instrumenten wordt beoogd:

- het versterken van het onderscheidend karakter van de programmering;
- het bevorderen van een herkenbare programmering, waaronder samenwerkingsprojecten op en tussen de zenders die anders minder makkelijk zijn te realiseren (m.n. radio);
- het bevorderen van de programmering en programma-onderdelen gericht op specifieke bevolkingsgroepen, waaronder o.a. jeugd en minderheden;
- het bevorderen van de programmering van programma-onderdelen van culturele aard en van programma-onderdelen die betrekking hebben op kunst, waaronder o.a. toneel, documentaires, films, hoorspelen, klassieke muziek en opera;
- Het bevorderen van programmering met behoud van onderscheidendheid en kwaliteit die een groter aantal kijkers trekt.

Op alle drie de netten zijn de FOR- en Programma-versterkingsgelden vooral besteed aan fictie en, binnen de genres non-fictie & amusement, programmatische vernieuwing. Zo kreeg op Nederland 1 de nieuwe Nederlandse dramaserie *Hartslag* een bijdrage uit het FOR.

Op Nederland 2 kwamen onder meer de comedy's *Verkeerd Verbonden* en *Gemeentebelangen* en een nieuwe reeks *Costa* tot stand. Nederland 3 investeerde in de (nieuwe) series *Dunya & Desie*, *Bradaz*, *Ernstige delicten*, *TV7* en *Mevrouw de Minister*. Niet alle (nieuwe) programma's waren uiteraard even succesvol, maar beide instrumenten hebben een bijdrage geleverd aan de verdere ontwikkeling van de profielen van de netten.

Programmatische vernieuwing werd onder meer gerealiseerd in de programma's *De koffer van...*, *Heartbeat*, *Herberg de Leeuw*, *Krachtstroom*, *Terrazzo* (Nederland 1), *De Notenclub*, *BNN@Work*, *Kamphues maakt vrienden* (Nederland 2) en *Pakhuis de Jong*, *Flogiston*, *De Geschiedenisquiz* op Nederland 3. Voor Z@ppelin betekende het nieuwe

Z@ppsport en de continuering van het *Sinterklaasjournaal* een welkome aanvulling op het programmapakket.

FOR 2002

Genre	Bedrag
Non-fictie	€ 4,6 mln
Fictie	€ 6,7 mln
Amusement	€ 3,1 mln
Muziek	€ 0,9 mln
Jeugd	€ 3,0 mln
Totaal	€ 18.3 mln

Programmaversterking 2002

Genre	Bedrag
Non-fictie	€ 12,8 mln
Fictie	€ 4,4 mln
Amusement	€ 13,9 mln
Muziek	€ 0,8 mln
Jeugd	€ 1,4 mln
Totaal	€ 33.3 mln

069.

Programmatisch verslag Internet 2002

De Publieke Omroep maakt bij het realiseren van zijn missie gebruik van de complementaire voordelen die het medium internet biedt. Waar bij radio en televisie de ontvanger maar weinig invloed heeft op wat hij ontvangt, biedt het relatief nieuwe medium internet de ontvanger de gelegenheid om zelf actief te bepalen wat hij consumeert en of hij daarin al dan niet participeert.

Het rijke en kleurrijke aanbod van de Publieke Omroep komt op het web als geen ander medium tot zijn recht, met zowel programmaondersteunend aanbod als met speciaal geproduceerde 'web-only content'. De afgelopen periode lag de focus met name op het aanbrengen van synergie in dit geschakeerde aanbod van de omroeporganisaties.

De omroeporganisaties geven ook in hun internetactiviteiten voorrang aan synergie, in de overtuiging dat een uitgekende wijze van samenwerken eerder identiteitsversterkend werkt, dan daaraan afbreuk doet.

De flinke groei van het aantal consumenten dat beschikt over breedband-internet, brengt wijzigingen in het gebruik van het medium internet met zich. De permanente toegang tot internet, gekoppeld aan de grotere snelheid van de verbinding, leiden op dit moment al tot een grotere vraag naar beeld- en geluidsmateriaal op de omroepsites.

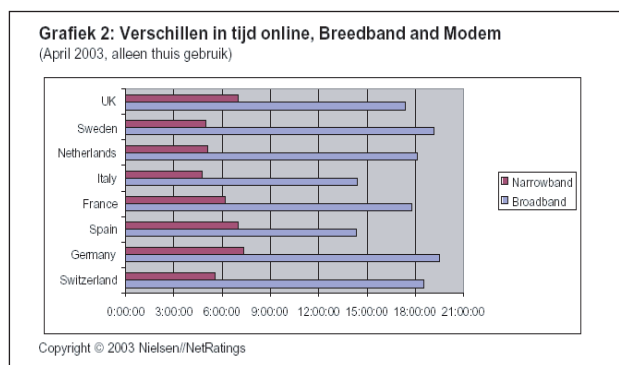
beschouwen als een enorme verzameling doelgroepzenders en dus een ideaal medium voor liefhebbers. De snel groeiende populariteit van breedbandinternet, dat in Nederland al meer dan 1,2 miljoen aansluitingen kent, geeft aan dat het internettijdperk nog maar net begonnen is.

De Publieke Omroep loopt al sinds 1995 voorop bij de ontwikkeling van dit nieuwe medium. Groepen mensen met gelijkgestemde interesses vinden elkaar op het internet. Het vertrouwen dat het publiek heeft in de Publieke Omroep, leidt hen bij hun keuze voor de beste internetingang.

De portal van de Publieke Omroep biedt toegang tot een groot aantal diensten op het gebied van informatie en amusement. Bij het zoeken naar mensen met dezelfde interesse of om in contact te treden met programmamakers, is het internet van de Publieke Omroep een waardevol startpunt.

In de afgelopen jaren heeft de Publieke Omroep dit kennelijk betrouwbaar gevonden platform benut om zijn binding met het publiek te versterken door middel van communities.

Deze bevorderen bovendien het contact en de discussie tussen publiekssegmenten onderling. De Publieke Omroep biedt daaraan verdieping door informatie over het interessegebied (content) op zijn site beschikbaar te stellen en door bijvoorbeeld programmamakers actief te laten deelnemen aan de discussies.

Internet is geen massamedium, wel een massaal gebruikt medium. In een tiental jaren is het gebruik van internet exponentieel gestegen. Begonnen als een web voor wetenschappers die op een snelle manier databestanden wilden uitwisselen, heeft het zich ontwikkeld tot een informatie-, communicatie- en amusementsbron die dagelijks door miljoenen Nederlanders wordt gebruikt. Internet is te

Ontwikkelingen tot nu toe

Het internet heeft in een paar jaar tijd een belangrijke positie verworven binnen het aanbod van de Publieke Omroep.

Sinds de start in 1995 is met beperkte middelen en in kort tijdbestek een vooraanstaande positie binnen de Nederlandse internetwereld veroverd.

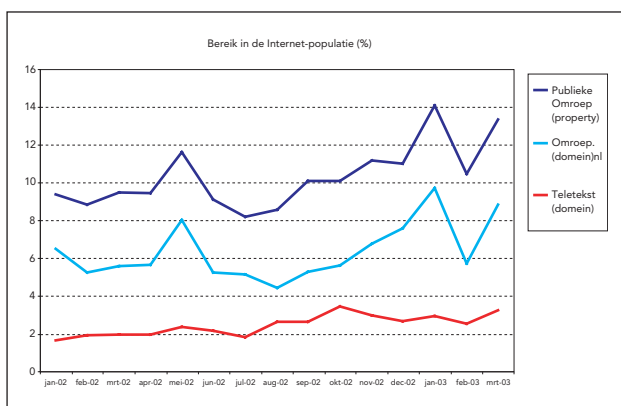
Succesvolle concepten zijn uitgebouwd en de toegankelijkheid van de sites is vergroot. De omroepen zijn zowel technisch als inhoudelijk met elkaar gaan samenwerken.

Ook is de positie ten opzichte van televisie en radio nadrukkelijker bepaald.

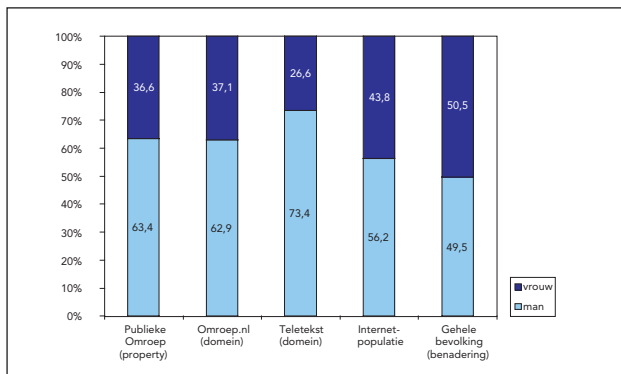
De ondersteunende rol is ingevuld met een rijk audio- en videoarchief, een elektronische programmagids en een breed scala aan programmagerelateerde websites.

Deze worden nu ook door omroepoverstijgende sites aan elkaar verbonden. Voorbeelden hiervan zijn de thematisch georganiseerde portalsites ('verticals'), die het aanbod clusteren op onderwerpen als wetenschap, natuur en milieu, kunst en cultuur, etcetera.

Onderstaande grafiek is afkomstig uit het onderzoek van Nielsen//Netratings, en geeft het bereik (in procenten van de Internet-populatie) weer van respectievelijk alle sites van de Publieke Omroep, van het domein Omroep.nl en van het domein waarop Teletekst via internet is op te vragen.

De volgende grafiek, afkomstig uit hetzelfde onderzoek, geeft een idee van de samenstelling van het publiek naar sekse, waarbij vergeleken wordt met de Publieke Omroep in totaal, met Teletekst, met Omroep.nl, en met internet in totaliteit. Het profiel van de bezoekers van de omroepsites vertoont duidelijk overeenkomsten met dat van de internet-populatie. Naarmate dat profiel steeds meer op dat van de gehele Nederlandse bevolking gaat lijken, zal de Publieke Omroep in toenemende mate een doorsnee van de Nederlandse bevolking gaan bereiken.

Bron: Nielsen//Netratings

Gerealiseerd internetbeleid

Portal

Het internet van de Publieke Omroep heeft een stevige positie op de Nederlandse internetmarkt. Steeds meer vinden internetters toegang tot onze internetdiensten via Omroep.nl, de gezamenlijke 'etalage en voordeur'. Voorbeeld: op de ranglijst van populairste aanbieders van websites moest de Publieke Omroep in het eerste kwartaal van 2003 slechts aanbieders van indexpagina's (bijv. Sanoma met alle Startpagina.nl's en Yahoo!), zoekmachines (Google), connectivity en internet-service (KPN, Lycos etc.) en systeem- en browserssoftware (Microsoft) laten voorgaan.

- Sinds eind 2002 is het beeldmerk van de Publieke Omroep, het zogeheten 'blokje bolletje', op al onze sites te vinden en natuurlijk ook op Omroep.nl. Hiermee wordt de gezamenlijke identiteit onderstreept en wordt het aanbod van de Publieke Omroep een kwaliteitskeurmerk meegegeven dat het onderscheidt van andere aanbieders.
- Het overigens nog relatief onbekende merk 'blokje bolletje' moet 'geladen' worden met de waarden die de individuele omroepen aan hun inhoud meegeven. Zo komt er een identiteit van de gezamenlijkheid tot stand.
- Het 'blokje bolletje met uitklapmenu' fungeert sinds eind 2002 op alle omroep pagina's als een omroepoverstijgend navigatie-element dat de verschillende informatiestromen met elkaar verbindt.
- Op Omroep.nl zijn twaalf themasites te vinden die het publiek ingang bieden tot het totale aanbod binnen de onderscheiden categorieën. De pluriformiteit van de deelnemende omroepen zorgt ervoor dat alle thema's van verschillende kanten worden belicht.
- Door de samenwerking met derden wordt de aangeboden informatie nog verder uitgediept.
- Uiteraard zijn niet alle sites van de omroepen onder deze twaalf thema's (de zogeheten *verticals*) te rangschikken, omdat de diversiteit aan onderwerpen vele malen groter is. Aan het einde van 2003 zal de thematische indeling opnieuw beoordeeld worden.

071.

Themasites

De verticals rangschikken de grote hoeveelheid in het omroepdomein beschikbare informatie naar thema, om de toegankelijkheid voor de gebruiker te vergroten en het aanbod van de Publieke Omroep minder versnipperd en coherenter te presenteren. Vanaf de start in januari 2003 zijn de verticals kritisch gevolgd via kwantitatief en kwalitatief onderzoek. Hieruit kwam o.a. naar voren dat de sites hun functie van wegwijzer binnen de Publieke Omroep naar behoren vervullen.

In onderstaande tabel is voor de maand juli 2003 weergegeven hoeveel procent van het internetverkeer naar sites buiten het domein van de Publieke Omroep vertrok ('extern') en hoeveel er naar een site binnen de Publieke Omroep doorklikte.

Overzicht doorkliks (siteniveau) vanaf verticals Publieke Omroep, juli 2003

Vertical	Extern	naar PO
Slashkunstencultuur	16,7%	83,3%
Slashgezondheid	18,6%	81,4%
Slashmulticultuur	21,5%	78,5%
Sashlevensbeschouwing	22,0%	78,0%
Slashfilmsenseries	22,8%	77,2%
Slashconsument	23,4%	76,6%
Slashnatuurenmilieu	25,6%	74,4%
Slashmuziek	26,5%	73,5%
Slashentertainment	26,6%	73,4%
Slashnieuwsactualiteiten	43,5%	56,5%
Noorderlicht (wetenschap)	50,0%	50,0%
Geschiedenis	69,5%	30,5%
Gemiddeld	30,6%	69,4%

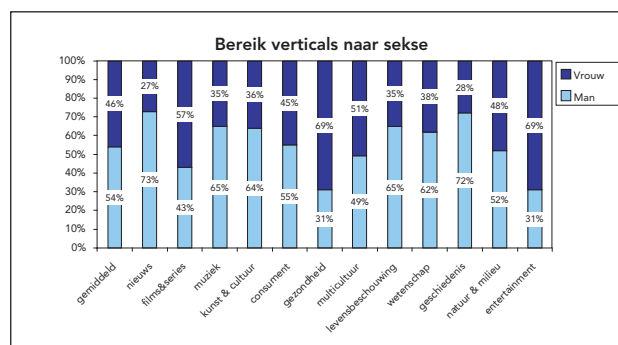
Bron: KLO

Uit de in juni 2003 gehouden gebruikersenquête bleek dat de verticals door de bezoekers over het algemeen voldoende tot goed gewaardeerd werden:

Vertical	rapportcijfer
Nieuws	7,0
Films&series	7,1
Muziek	7,0
Kunst & cultuur	6,8
Consument	6,8
Gezondheid	6,9
Multicultuur	6,9
Levensbeschouwing	6,8
Wetenschap	7,0
Geschiedenis	7,0
Natuur & milieu	6,9
Entertainment	7,0
Gemiddeld	7,0

Bron: KLO

Uit de profielen van de bezoekers blijkt dat de verticals per thema een specifieke doelgroep aanspreken:

Bron: KLO

072.

073.

Financieel verslag 2002

Inmiddels wordt voor het derde achtereenvolgende jaar het Financieel Jaarverslag van de Publieke Omroep over het afgelopen jaar (bijlage 4) opgenomen in de Meerjarenbegroting. Ook dit jaar is weer vooruitgang geboekt in het harmoniseren van de toerekening van de baten en lasten aan de verschillende activiteiten en/of programma's binnen het kader van het Handboek Financiële Verantwoording Media. Deze verbetering heeft er thans toe geleid dat dit jaar voor het eerst een accountantsverklaring is afgegeven bij het Financieel Jaarverslag van de Publieke Omroep 2002. Voorheen werd een rapport van bevindingen opgesteld door onze accountant.

In de Meerjarenbegroting 2002-2006 was de begroting voor 2002 opgenomen. Nu de werkelijke cijfers bekend zijn, blijkt dat de begrote inkomsten 2002 ad € 853 miljoen niet zijn gehaald. De werkelijk behaalde inkomsten bedroegen € 845 miljoen. Reden voor het achterblijven bij de begroting zijn de lagere Sterinkomsten. Deze waren begroot op € 225 miljoen, maar bedroegen in werkelijkheid slechts € 217 miljoen.

Het door de Ster verwachte economische herstel in 2002, na de aanzienlijk lagere inkomsten in 2001, is uitgebleven.

De reguliere uitgaven OCW waren € 3 miljoen lager dan in de Meerjarenbegroting 2002-2006 begroot. De reguliere uitgaven voor de Publieke Omroep (inclusief bijdrage nieuwe media) waren eveneens € 3 miljoen lager dan begroot als gevolg van het niet toekennen van een aantal posten. Door het bovengenoemde achterblijven van de Sterinkomsten is uiteindelijk een tekort ontstaan van € 8 miljoen. Dit tekort is ten laste gekomen van de Algemene Omroep Reserve (AOR).

In de Meerjarenbegroting 2003-2007 schreven wij dat de Publieke Omroep nog € 46,3 miljoen tegoed had van OCW ter compensatie van de fiscalisering van de omroepbijdrage. Inmiddels is met terugwerkende kracht € 32 miljoen in de AOR gestort waardoor de stand ultimo 2002 € 130 miljoen bedroeg. Het restant ad € 14,3 miljoen is nog steeds onderwerp van een bezwaarprocedure.

Aan het Fonds Omroep Reserve (FOR) is in 2002 € 45,3 miljoen onttrokken waarmee de eindstand ultimo 2002 op

€ 68,3 miljoen komt. De onttrekking blijft € 7,1 miljoen achter bij hetgeen was begroot met name door vertraging van investeringen in digitale media (digitaal platform en DVB-T).

In 2002 is € 802 miljoen besteed door de Publieke Omroep. Dit is € 30 miljoen meer dan oorspronkelijk begroot. Met name hogere productie en hogere kosteninflatie dan begroot hebben dit verschil veroorzaakt. De hogere bestedingen zijn gefinancierd door een FOR-bijdrage ad € 45,3 miljoen in plaats van de begrote € 14,8 miljoen. De FOR-toekenningen waren ten tijde van de begroting nog niet volledig bekend. Daarnaast hebben de omroepen € 12 miljoen meer eigen bijdrage gerealiseerd.

Ondanks de hogere werkelijke bestedingen was het exploitatieresultaat 2002 € 9 miljoen positief (ten opzichte van € 12 miljoen negatief begroot). Het verschil tussen het werkelijke resultaat en het begrote resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door bovengenoemde hogere FOR-bijdragen en eigen bijdragen. Daarnaast is een aantal internetbestedingen uitgesteld omdat de bijdrage nieuwe media voor 2001 en 2002 pas in het najaar van 2002 is ontvangen. Het hierdoor ontstane overschot ad € 6 miljoen is gereserveerd voor latere jaren.

Bijlagen Meerjarenbegroting 2004-2008

Bijlage 1: Besteding aan programma-onderdelen	002
Bijlage 2: Aanvraag budgetten Radio en Televisie 2004	003
Bijlage 3: Exploitatie-overzichten	004
Bijlage 3.1 Exploitatie-overzicht Totaal Landelijke Publieke Omroep 2001-2008	004
Bijlage 3.2 Exploitatie-overzicht Totaal A-zendgemachtigden incl. BNN & NPS 2001-2008	005
Bijlage 3.3 Exploitatie-overzicht Totaal Educom 2001-2008	006
Bijlage 3.4 Exploitatie-overzicht Totaal 39f-zendgemachtigden 2001-2008	007
Bijlage 3.5 Exploitatie-overzicht Totaal NOS RTV 2001-2008	008
Bijlage 3.6 Exploitatie-overzicht Totaal Publieke Omroep (Bestuur) 2001-2008	009
Bijlage 3.7 Exploitatie-overzicht Televisie Totaal Landelijke Publieke Omroep 2001-2008	010
Bijlage 3.8 Exploitatie-overzicht Nederland 1 2001-2008	011
Bijlage 3.9 Exploitatie-overzicht Nederland 2 2001-2008	012
Bijlage 3.10 Exploitatie-overzicht Nederland 3 2001-2008	013
Bijlage 3.11 Exploitatie-overzicht Televisie Totaal A-zendgemachtigden incl. BNN & NPS 2001-2008	014
Bijlage 3.12 Exploitatie-overzicht Televisie Totaal Educom 2001-2008	015
Bijlage 3.13 Exploitatie-overzicht Televisie Totaal 39f-zendgemachtigden 2001-2008	016
Bijlage 3.14 Exploitatie-overzicht Televisie Totaal NOS RTV 2001-2008	017
Bijlage 3.15 Exploitatie-overzicht Radio Totaal Landelijke Publieke Omroep 2001-2008	018
Bijlage 3.16 Exploitatie-overzicht Radio 1 2001-2008	019
Bijlage 3.17 Exploitatie-overzicht Radio 2 2001-2008	020
Bijlage 3.18 Exploitatie-overzicht 3FM 2001-2008	021
Bijlage 3.19 Exploitatie-overzicht Radio 4 2001-2008	022
Bijlage 3.20 Exploitatie-overzicht 747AM 2001-2008	023
Bijlage 3.21 Exploitatie-overzicht Radio Totaal A-zendgemachtigden incl. BNN & NPS 2001-2008	024
Bijlage 3.22 Exploitatie-overzicht Radio Totaal Educom 2001-2008	025
Bijlage 3.23 Exploitatie-overzicht Radio Totaal 39f-zendgemachtigden 2001-2008	026
Bijlage 3.24 Exploitatie-overzicht Radio Totaal NOS RTV 2001-2008	027
Bijlage 3.25 Exploitatie-overzicht Internet Totaal Landelijke Publieke Omroep 2001-2008	028
Bijlage 3.26 Exploitatie-overzicht Internet Totaal A-zendgemachtigden incl. BNN & NPS 2001-2008	029
Bijlage 3.27 Exploitatie-overzicht Internet Totaal Educom 2001-2008	030
Bijlage 3.28 Exploitatie-overzicht Internet Totaal 39f-zendgemachtigden 2001-2008	031
Bijlage 3.29 Exploitatie-overzicht Internet Totaal NOS RTV 2001-2008	032
Bijlage 4: Financieel Jaarverslag 2002 Publieke Omroep en Accountantsverklaring	033

Bijlage 1: Bestedingen aan programma-onderdelen

Informatie/Educatie en Cultuur/Kunst: voorschrift voor omroepverenigingen conform Mediawet art. 99 lid 4 en lid 5

Bestedingen in tijdvak 00.00 - 24.00 uur x € mln

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Informatie/Educatie	171	175	176	173	173	173	173	173
Cultuur (inclusief Kunst)	111	111	114	105	105	105	105	105
Kunst	49	49	46	42	42	42	42	42

Cultuur en Kunst: voorschrift voor de NPS conform Mediawet art. 99 lid 4 en lid 5

Bestedingen in tijdvak 00.00 - 24.00 uur x € mln

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Cultuur (inclusief Kunst)	23	28	28	25	25	25	25	25
Kunst	7	8	11	9	9	9	9	9

Multi-culturele programmering: voorschrift voor omroepverenigingen conform Mediawet art. 99 lid 4 en lid 5

Bestedingen in tijdvak 00.00 - 24.00 uur x € mln

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Etnische/culturele minderheden	18	31	31	31	31	31	31	31

Multi-culturele programmering: voorschrift voor de NPS conform Mediawet art. 99 lid 4 en lid 5

Bestedingen in tijdvak 00.00 - 24.00 uur x € mln

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Etnische/culturele minderheden	7	8	7	6	6	6	6	6

Europees onafhankelijk product: voorschrift voor de omroepverenigingen, NPS, Teleac/NOT en RVU conform Mediawet art. 99 lid 4 en lid 5

Bestedingen in tijdvak 00.00 - 24.00 uur x € mln

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Europees onafhankelijk product	121	136	130	129	129	129	129	129

Jeugd: voorschrift voor de omroepverenigingen conform Mediawet art. 99 lid 4 en lid 5

Bestedingen in tijdvak 00.00 - 24.00 uur x € mln

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Jeugd	38	39	37	37	37	37	37	37

Bijlage 2: Aanvraag budgetten Radio en Televisie 2004

	Budget 2004 voorlopig <i>(bedragen in €)</i>
Radio	
NOS	21.041.927
AVRO	5.849.123
KRO	5.849.123
NCRV	5.849.123
TROS	5.849.123
EO	5.849.123
BNN	2.339.649
VARA	5.849.123
VPRO	5.849.123
NPS	5.849.123
Totaal A-zgn/BNN/NPS excl. programmaversterking	49.132.632
Educom	2.993.996
IKON/ZvK	1.981.310
RKK	1.373.227
HUMAN	940.895
NMO	917.139
OHM	611.391
NIK	76.175
BOS	304.939
Subtotaal overige niet ledengebonden zendgemachtigden	6.205.075
RVD	221.126
Totaal overige niet ledengebonden zendgemachtigden	6.426.201
Totaal Radio	79.594.755
Televisie	
NOS	122.619.744
AVRO	34.445.140
KRO	34.445.140
NCRV	34.445.140
TROS	34.445.140
EO	34.445.140
BNN	13.778.056
VARA	34.445.140
VPRO	34.445.140
NPS	34.445.140
Totaal A-zgn/BNN/NPS excl. programmaversterking	289.339.179
Educom	25.054.312
IKON/ZvK	7.878.249
RKK	5.283.949
HUMAN	2.365.922
NMO	3.874.763
OHM	1.231.157
NIK	613.420
BOS	798.450
Subtotaal overige niet ledengebonden zendgemachtigden	22.045.912
RVD	934.588
Totaal overige niet ledengebonden zendgemachtigden	22.980.499
Totaal Televisie	459.993.734
Programmaversterkingsbudget	42.278.751
Publieke Omroep (Bestuur)	68.195.398
Ontwikkeling diensten nieuwe media	21.990.196
Totaal	672.052.835
PUBLIEKE OMROEP BEGROTING 2004-2008	bijlagen 003.

3-1 EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	603.524	617.431	635.152	606.628	606.628	606.628	606.628	606.628
Versterking van de programmering	37.991	38.932	39.524	37.498	37.498	37.498	37.498	37.498
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	42.794	45.279	23.353	31.943	31.943	31.943	31.943	31.943
Bijdrage nieuwe media	0	29.128	24.682	21.990	21.990	21.990	21.990	21.990
Overige wettelijke bijdragen	608	1.037	454	227	227	227	227	227
Totaal vergoeding	684.917	731.807	723.165	698.286	698.286	698.286	698.286	698.286
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	5.420	1.806	1.930	1.911	1.911	1.911	1.911	1.911
Sponsorbijdragen	2.040	1.862	1.249	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449
Overige bijdragen	17.934	16.715	10.548	7.473	7.473	7.473	7.473	7.473
Niet-programmabebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	2.958	3.395	4.497	3.779	3.779	3.779	3.779	3.779
Netto opbrengst uit vermogen	11.655	9.143	7.958	6.622	6.622	6.622	6.622	6.622
Netto opbrengst programmabladen	9.820	10.791	12.971	10.476	10.476	10.476	10.476	10.476
Overige netto-opbrengsten	12.255	13.655	12.642	11.639	11.639	11.639	11.639	11.639
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	2.946	7.618	-1.511	-545	-545	-545	-545	-545
Totaal eigen bijdragen	65.028	64.985	50.284	42.805	42.805	42.805	42.805	42.805
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	14.719	13.050	8.317	7.936	7.936	7.936	7.936	7.936
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-3.084	-8.978	11.563	14.284	14.284	14.284	14.284	14.284
TOTALE BATEN	761.580	800.864	793.328	763.311	763.311	763.311	763.311	763.311
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	136.130	145.399	155.308	148.452	148.452	148.452	148.452	148.452
- overige medewerkers	51.719	45.952	46.195	42.352	42.352	42.352	42.352	42.352
Facilitaire kosten	131.204	128.349	120.891	117.283	117.283	117.283	117.283	117.283
Overige programmakosten	236.098	255.216	243.516	245.949	245.949	245.949	245.949	245.949
Totaal	555.151	574.916	565.909	554.036	554.036	554.036	554.036	554.036
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	30.343	35.617	35.499	34.423	34.423	34.423	34.423	34.423
- overige medewerkers	3.158	3.700	3.244	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550
Facilitaire kosten	3.892	5.366	4.421	4.303	4.303	4.303	4.303	4.303
Overige programmakosten	79.150	88.256	91.313	85.896	85.896	85.896	85.896	85.896
Totaal	116.543	132.939	134.478	127.172	127.172	127.172	127.172	127.172
Totaal directe kosten	671.694	707.855	700.387	681.207	681.207	681.207	681.207	681.207
BRUTO RESULTAAT	89.886	93.009	92.942	82.104	82.104	82.104	82.104	82.104
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	38.781	41.587	43.720	41.982	41.982	41.982	41.982	41.982
- overige medewerkers	6.426	6.429	3.408	2.918	2.918	2.918	2.918	2.918
Overige algemene kosten	48.996	46.024	45.813	37.204	37.204	37.204	37.204	37.204
Totaal indirecte kosten	94.203	94.040	92.942	82.104	82.104	82.104	82.104	82.104
TOTALE LASTEN	765.897	801.895	793.328	763.311	763.311	763.311	763.311	763.311
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-4.317	-1.031	0	0	0	0	0	0
Buitengewone baten	5.245	1.248	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	928	217	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	3.631	3.622	3.634	3.492	3.492	3.492	3.492	3.492

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld. Excl. Politieke Partijen en RVD

3-2 EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL A-ZENDGEMACHTIDGEN INCL. BNN & NPS 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	340.189	348.477	357.127	338.472	338.472	338.472	338.472	338.472
Versterking van de programmering	37.991	38.932	39.524	37.498	37.498	37.498	37.498	37.498
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	27.766	17.089	12.243	5.276	5.276	5.276	5.276	5.276
Bijdrage nieuwe media	0	16.490	10.983	9.293	9.293	9.293	9.293	9.293
Overige wettelijke bijdragen	198	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	406.144	420.988	419.877	390.538	390.538	390.538	390.538	390.538
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	5.109	1.585	972	1.265	1.265	1.265	1.265	1.265
Sponsorbijdragen	2	45	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	10.637	10.010	7.329	4.849	4.849	4.849	4.849	4.849
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	2.826	3.231	1.748	1.624	1.624	1.624	1.624	1.624
Netto opbrengst uit vermogen	7.061	5.521	5.581	5.419	5.419	5.419	5.419	5.419
Netto opbrengst programmabladen	9.820	10.791	12.971	10.476	10.476	10.476	10.476	10.476
Overige netto-opbrengsten	13	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	2.940	7.599	-1.534	-569	-569	-569	-569	-569
Totaal eigen bijdragen	38.408	38.782	27.067	23.064	23.064	23.064	23.064	23.064
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	12.512	11.000	6.651	6.187	6.187	6.187	6.187	6.187
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-301	-10.476	8.237	10.245	10.245	10.245	10.245	10.245
TOTALE BATEN	456.762	460.294	461.833	430.035	430.035	430.035	430.035	430.035
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	93.910	100.814	105.209	100.991	100.991	100.991	100.991	100.991
- overige medewerkers	42.110	36.485	36.002	33.160	33.160	33.160	33.160	33.160
Facilitaire kosten	89.905	85.665	82.807	74.323	74.323	74.323	74.323	74.323
Overige programmakosten	147.314	151.321	151.392	141.782	141.782	141.782	141.782	141.782
Totaal	373.240	374.285	375.410	350.257	350.257	350.257	350.257	350.257
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	22.419	24.949	26.143	25.322	25.322	25.322	25.322	25.322
- overige medewerkers	2.348	2.261	2.188	1.832	1.832	1.832	1.832	1.832
Facilitaire kosten	3.288	3.536	2.825	2.769	2.769	2.769	2.769	2.769
Overige programmakosten	18.965	24.281	21.494	20.546	20.546	20.546	20.546	20.546
Totaal	47.021	55.027	52.651	50.469	50.469	50.469	50.469	50.469
Totaal directe kosten	420.260	429.312	428.061	400.726	400.726	400.726	400.726	400.726
BRUTO RESULTAAT	36.502	30.982	33.771	29.309	29.309	29.309	29.309	29.309
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	16.821	16.558	18.199	16.486	16.486	16.486	16.486	16.486
- overige medewerkers	2.475	2.313	2.414	2.186	2.186	2.186	2.186	2.186
Overige algemene kosten	19.755	12.735	13.158	10.637	10.637	10.637	10.637	10.637
Totaal indirecte kosten	39.052	31.606	33.771	29.309	29.309	29.309	29.309	29.309
TOTALE LASTEN	459.312	460.918	461.833	430.035	430.035	430.035	430.035	430.035
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-2.550	-624	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	3.455	803	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	905	179	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	2.337	2.219	2.248	2.125	2.125	2.125	2.125	2.125

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-3 EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL EDUCOM 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	27.624	28.286	28.986	28.048	28.048	28.048	28.048	28.048
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	1.024	462	688	0	0	0	0	0
Bijdrage nieuwe media	0	1.206	802	679	679	679	679	679
Overige wettelijke bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	28.649	29.954	30.477	28.727	28.727	28.727	28.727	28.727
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	81	73	60	88	88	88	88	88
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	1.728	1.483	1.983	1.293	1.293	1.293	1.293	1.293
Niet-programmabebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	81	77	11	0	0	0	0	0
Netto opbrengst uit vermogen	18	-53	-67	-70	-70	-70	-70	-70
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	1.907	1.580	1.987	1.311	1.311	1.311	1.311	1.311
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	20	90	61	50	50	50	50	50
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-1.411	861	1.127	179	179	179	179	179
TOTALE BATEN	29.164	32.485	33.652	30.267	30.267	30.267	30.267	30.267
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	6.876	7.476	7.634	7.060	7.060	7.060	7.060	7.060
- overige medewerkers	2.061	2.108	2.283	1.706	1.706	1.706	1.706	1.706
Facilitaire kosten	3.798	3.894	4.515	3.861	3.861	3.861	3.861	3.861
Overige programmakosten	6.794	7.547	7.872	6.870	6.870	6.870	6.870	6.870
Totaal	19.528	21.025	22.304	19.497	19.497	19.497	19.497	19.497
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	3.377	3.882	4.297	4.224	4.224	4.224	4.224	4.224
- overige medewerkers	420	633	380	86	86	86	86	86
Facilitaire kosten	180	301	444	441	441	441	441	441
Overige programmakosten	2.543	3.141	2.764	2.779	2.779	2.779	2.779	2.779
Totaal	6.520	7.957	7.885	7.531	7.531	7.531	7.531	7.531
<i>Totaal directe kosten</i>	26.048	28.982	30.189	27.028	27.028	27.028	27.028	27.028
BRUTO RESULTAAT	3.115	3.503	3.463	3.239	3.239	3.239	3.239	3.239
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.699	2.031	1.844	1.919	1.919	1.919	1.919	1.919
- overige medewerkers	181	173	281	18	18	18	18	18
Overige algemene kosten	1.626	1.484	1.338	1.303	1.303	1.303	1.303	1.303
Totaal indirecte kosten	3.505	3.688	3.463	3.239	3.239	3.239	3.239	3.239
TOTALE LASTEN	29.554	32.670	33.652	30.267	30.267	30.267	30.267	30.267
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-390	-185	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	398	190	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	8	5	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	201	230	216	203	203	203	203	203

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-4 EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL 39f-ZENDGEMACHTIGDEN 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	27.128	28.343	28.890	28.251	28.251	28.251	28.251	28.251
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	712	263	359	0	0	0	0	0
Bijdrage nieuwe media	0	1.181	800	677	677	677	677	677
Overige wettelijke bijdragen	-39	39	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	27.801	29.826	30.048	28.928	28.928	28.928	28.928	28.928
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	82	138	898	558	558	558	558	558
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	112	397	0	49	49	49	49	49
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	15	86	47	46	46	46	46	46
Netto opbrengst uit vermogen	86	136	-21	-27	-27	-27	-27	-27
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	33	18	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	6	19	23	24	24	24	24	24
Totaal eigen bijdragen	334	794	947	651	651	651	651	651
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	2.187	1.960	1.605	1.699	1.699	1.699	1.699	1.699
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-1.465	-1.315	1.225	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080
TOTALE BATEN	28.857	31.265	33.826	32.357	32.357	32.357	32.357	32.357
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	5.728	6.274	8.099	7.734	7.734	7.734	7.734	7.734
- overige medewerkers	2.023	2.150	3.125	2.805	2.805	2.805	2.805	2.805
Facilitaire kosten	5.682	4.346	5.622	4.978	4.978	4.978	4.978	4.978
Overige programmakosten	8.415	10.714	9.588	9.564	9.564	9.564	9.564	9.564
Totaal	21.848	23.484	26.434	25.081	25.081	25.081	25.081	25.081
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	2.024	2.865	2.102	2.139	2.139	2.139	2.139	2.139
- overige medewerkers	347	318	367	325	325	325	325	325
Facilitaire kosten	310	59	449	395	395	395	395	395
Overige programmakosten	947	1.956	2.150	2.162	2.162	2.162	2.162	2.162
Totaal	3.628	5.198	5.069	5.021	5.021	5.021	5.021	5.021
Totaal directe kosten	25.475	28.682	31.503	30.102	30.102	30.102	30.102	30.102
BRUTO RESULTAAT	3.382	2.583	2.323	2.255	2.255	2.255	2.255	2.255
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.722	1.371	1.117	1.063	1.063	1.063	1.063	1.063
- overige medewerkers	61	54	39	36	36	36	36	36
Overige algemene kosten	1.810	1.152	1.167	1.156	1.156	1.156	1.156	1.156
Totaal indirecte kosten	3.593	2.577	2.323	2.255	2.255	2.255	2.255	2.255
TOTALE LASTEN	29.068	31.259	33.826	32.357	32.357	32.357	32.357	32.357
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-211	6	0	0	0	0	0	0
Buitengewone baten	226	27	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	15	33	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	170	194	185	179	179	179	179	179

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-5 EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL NOS RTV 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	134.023	138.094	143.907	143.662	143.662	143.662	143.662	143.662
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	7.176	22.220	3.216	20.990	20.990	20.990	20.990	20.990
Bijdrage nieuwe media	0	5.881	3.983	3.370	3.370	3.370	3.370	3.370
Overige wettelijke bijdragen	449	998	454	227	227	227	227	227
Totaal vergoeding	141.647	167.193	151.560	168.249	168.249	168.249	168.249	168.249
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	149	10	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	2.038	1.817	1.249	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449
Overige bijdragen	2.839	1.422	1.236	1.282	1.282	1.282	1.282	1.282
Niet-programmabebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	35	1	2.690	2.109	2.109	2.109	2.109	2.109
Netto opbrengst uit vermogen	781	94	0	0	0	0	0	0
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	3.873	6.234	3.047	2.026	2.026	2.026	2.026	2.026
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	9.715	9.578	8.222	6.866	6.866	6.866	6.866	6.866
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	1.032	-165	973	2.780	2.780	2.780	2.780	2.780
TOTALE BATEN	152.395	176.606	160.755	177.895	177.895	177.895	177.895	177.895
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	29.616	30.835	34.366	32.667	32.667	32.667	32.667	32.667
- overige medewerkers	5.525	5.209	4.784	4.681	4.681	4.681	4.681	4.681
Facilitaire kosten	31.819	34.444	27.947	34.120	34.120	34.120	34.120	34.120
Overige programmakosten	73.575	85.634	74.664	87.732	87.732	87.732	87.732	87.732
Totaal	140.535	156.122	141.761	159.200	159.200	159.200	159.200	159.200
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	2.523	3.921	2.957	2.738	2.738	2.738	2.738	2.738
- overige medewerkers	42	488	308	307	307	307	307	307
Facilitaire kosten	114	1.470	703	698	698	698	698	698
Overige programmakosten	2.829	3.328	7.611	7.490	7.490	7.490	7.490	7.490
Totaal	5.508	9.207	11.579	11.233	11.233	11.233	11.233	11.233
Totaal directe kosten	146.044	165.329	153.340	170.433	170.433	170.433	170.433	170.433
BRUTO RESULTAAT	6.351	11.277	7.415	7.462	7.462	7.462	7.462	7.462
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	3.196	3.167	3.987	3.941	3.941	3.941	3.941	3.941
- overige medewerkers	953	1.406	468	472	472	472	472	472
Overige algemene kosten	3.120	6.704	2.960	3.049	3.049	3.049	3.049	3.049
Totaal indirecte kosten	7.269	11.277	7.415	7.462	7.462	7.462	7.462	7.462
TOTALE LASTEN	153.312	176.606	160.755	177.895	177.895	177.895	177.895	177.895
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING								
Buitengewone baten	-918	0	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	918	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	638	673	672	672	672	672	672	672

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-6 EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL PUBLIEKE OMROEP (BESTUUR) 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	74.560	74.231	76.242	68.195	68.195	68.195	68.195	68.195
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	6.116	5.245	6.847	5.677	5.677	5.677	5.677	5.677
Bijdrage nieuwe media	0	4.370	8.114	7.972	7.972	7.972	7.972	7.972
Overige wettelijke bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	80.676	83.846	91.203	81.844	81.844	81.844	81.844	81.844
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	2.619	3.403	0	0	0	0	0	0
Niet-programmabebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto opbrengst uit vermogen	3.711	3.445	2.465	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	8.335	7.403	9.595	9.613	9.613	9.613	9.613	9.613
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	14.665	14.251	12.060	10.913	10.913	10.913	10.913	10.913
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-939	2.117	0	0	0	0	0	0
TOTALE BATEN	94.402	100.214	103.263	92.757	92.757	92.757	92.757	92.757
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	0	0	0	0	0	0	0	0
- overige medewerkers	0	0	0	0	0	0	0	0
Facilitaire kosten	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige programmakosten	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	0	0	0	0	0	0	0	0
- overige medewerkers	0	0	0	0	0	0	0	0
Facilitaire kosten	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige programmakosten	53.866	55.550	57.294	52.919	52.919	52.919	52.919	52.919
Totaal	53.866	55.550	57.294	52.919	52.919	52.919	52.919	52.919
Totaal directe kosten	53.866	55.550	57.294	52.919	52.919	52.919	52.919	52.919
BRUTO RESULTAAT	40.536	44.664	45.969	39.839	39.839	39.839	39.839	39.839
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	15.344	18.460	18.573	18.573	18.573	18.573	18.573	18.573
- overige medewerkers	2.756	2.483	206	206	206	206	206	206
Overige algemene kosten	22.685	23.949	27.190	21.060	21.060	21.060	21.060	21.060
Totaal indirecte kosten	40.784	44.892	45.969	39.839	39.839	39.839	39.839	39.839
TOTALE LASTEN	94.650	100.442	103.263	92.757	92.757	92.757	92.757	92.757
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-249	-228	0	0	0	0	0	0
Buitengewone baten	249	228	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	282	306	314	314	314	314	314	314

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-7 EXPLOITATIE-OVERZICHT TELEVISIE TOTAAL LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	450.373	462.594	476.208	459.059	459.059	459.059	459.059	459.059
Versterking van de programmering	32.478	33.286	33.743	32.055	32.055	32.055	32.055	32.055
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	24.553	38.722	14.858	25.296	25.296	25.296	25.296	25.296
Overige wettelijke bijdragen	420	1.027	454	227	227	227	227	227
Totaal vergoeding	507.823	535.629	525.263	516.637	516.637	516.637	516.637	516.637
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabonden								
Bijdragen CoBO-fonds	5.403	1.806	1.930	1.911	1.911	1.911	1.911	1.911
Sponsorbijdragen	2.038	1.862	1.249	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449
Overige bijdragen	13.227	11.161	9.404	7.221	7.221	7.221	7.221	7.221
Niet-programmabonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	2.432	3.044	3.412	2.670	2.670	2.670	2.670	2.670
Netto opbrengst uit vermogen	5.910	2.784	4.358	4.282	4.282	4.282	4.282	4.282
Netto opbrengst programmabladen	6.138	5.771	8.435	6.629	6.629	6.629	6.629	6.629
Overige netto-opbrengsten	3.526	5.474	1.890	1.273	1.273	1.273	1.273	1.273
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	1.787	6.349	-2.179	-702	-702	-702	-702	-702
Totaal eigen bijdragen	40.460	38.251	28.499	24.734	24.734	24.734	24.734	24.734
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	13.850	12.411	7.246	6.975	6.975	6.975	6.975	6.975
<i>Overheveling radio/televisie</i>	-6.781	-6.049	-7.759	-7.396	-7.396	-7.396	-7.396	-7.396
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-3.890	-3.903	-5.431	-5.763	-5.763	-5.763	-5.763	-5.763
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	-3.312	-3.956	7.138	11.423	11.423	11.423	11.423	11.423
TOTALE BATEN	548.151	572.383	554.956	546.611	546.611	546.611	546.611	546.611
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	91.495	96.027	100.688	98.045	98.045	98.045	98.045	98.045
- overige medewerkers	40.867	36.424	37.130	34.098	34.098	34.098	34.098	34.098
Facilitaire kosten	119.049	117.062	108.530	105.679	105.679	105.679	105.679	105.679
Overige programmakosten	218.463	236.448	222.516	227.649	227.649	227.649	227.649	227.649
Totaal	469.874	485.961	468.864	465.470	465.470	465.470	465.470	465.470
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	21.099	23.789	24.061	23.694	23.694	23.694	23.694	23.694
- overige medewerkers	1.698	2.144	2.112	1.793	1.793	1.793	1.793	1.793
Facilitaire kosten	2.842	3.650	3.099	3.005	3.005	3.005	3.005	3.005
Overige programmakosten	16.662	21.283	22.865	22.321	22.321	22.321	22.321	22.321
Totaal	42.300	50.866	52.137	50.813	50.813	50.813	50.813	50.813
Totaal directe kosten	512.174	536.827	521.001	516.283	516.283	516.283	516.283	516.283
BRUTO RESULTAAT	35.976	35.556	33.955	30.328	30.328	30.328	30.328	30.328
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	17.723	17.498	18.942	17.759	17.759	17.759	17.759	17.759
- overige medewerkers	2.798	3.140	2.410	2.019	2.019	2.019	2.019	2.019
Overige algemene kosten	19.076	15.590	12.603	10.550	10.550	10.550	10.550	10.550
Totaal indirecte kosten	39.597	36.228	33.955	30.328	30.328	30.328	30.328	30.328
TOTALE LASTEN	551.772	573.055	554.956	546.611	546.611	546.611	546.611	546.611
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-3.621	-672	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	4.343	829	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	722	157	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar</i>	2.237	2.173	2.188	2.111	2.111	2.111	2.111	2.111
<i>Uitzenduren werkelijk 16-24 uur</i>	8.748	8.343	8.432	8.787	8.787	8.787	8.787	8.787
00-24 uur	5.767	18.367	14.527	14.570	14.570	14.570	14.570	14.570

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld. Excl. Politieke Partijen en RVD

3-8 EXPLOITATIE-OVERZICHT NEDERLAND 1 LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	150.057	154.603	158.815	147.896	147.896	147.896	147.896	147.896
Versterking van de programmering	12.287	11.277	10.113	9.870	9.870	9.870	9.870	9.870
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	5.947	4.771	3.169	906	906	906	906	906
Overige wettelijke bijdragen	-29	29	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	168.262	170.680	172.098	158.672	158.672	158.672	158.672	158.672
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	2.332	562	1.034	1.096	1.096	1.096	1.096	1.096
Sponsorbijdragen	0	281	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	6.156	3.817	3.334	2.298	2.298	2.298	2.298	2.298
Niet-programmabebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	1.126	383	185	241	241	241	241	241
Netto opbrengst uit vermogen	2.489	2.442	1.796	1.370	1.370	1.370	1.370	1.370
Netto opbrengst programmabladen	4.127	3.717	3.027	2.287	2.287	2.287	2.287	2.287
Overige netto-opbrengsten	32	859	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	-1.320	-771	-1.975	-163	-163	-163	-163	-163
Totaal eigen bijdragen	14.943	11.290	7.401	7.130	7.130	7.130	7.130	7.130
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	5.175	3.725	2.071	2.126	2.126	2.126	2.126	2.126
<i>Overheveling radio/televisie</i>	-1.878	-1.107	-2.542	-2.206	-2.206	-2.206	-2.206	-2.206
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-1.220	-1.083	-1.558	-1.413	-1.413	-1.413	-1.413	-1.413
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	-4.016	8.289	1.185	-2.062	-2.062	-2.062	-2.062	-2.062
TOTALE BATEN	181.266	191.794	178.656	162.247	162.247	162.247	162.247	162.247
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	32.895	33.068	33.430	31.595	31.595	31.595	31.595	31.595
- overige medewerkers	18.642	15.279	14.221	12.107	12.107	12.107	12.107	12.107
Facilitaire kosten	36.368	33.802	30.601	28.820	28.820	28.820	28.820	28.820
Overige programmakosten	61.291	77.418	69.858	62.174	62.174	62.174	62.174	62.174
Totaal	149.197	159.567	148.111	134.696	134.696	134.696	134.696	134.696
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	8.736	9.356	8.988	8.441	8.441	8.441	8.441	8.441
- overige medewerkers	884	1.274	1.039	749	749	749	749	749
Facilitaire kosten	1.603	1.071	1.148	1.010	1.010	1.010	1.010	1.010
Overige programmakosten	7.451	8.224	7.712	7.484	7.484	7.484	7.484	7.484
Totaal	18.674	19.925	18.887	17.684	17.684	17.684	17.684	17.684
Totaal directe kosten	167.871	179.492	166.998	152.381	152.381	152.381	152.381	152.381
BRUTO RESULTAAT	13.395	12.302	11.658	9.867	9.867	9.867	9.867	9.867
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	6.072	5.483	5.528	4.877	4.877	4.877	4.877	4.877
- overige medewerkers	1.599	1.545	1.115	825	825	825	825	825
Overige algemene kosten	7.208	5.664	5.015	4.165	4.165	4.165	4.165	4.165
Totaal indirecte kosten	14.879	12.692	11.658	9.867	9.867	9.867	9.867	9.867
TOTALE LASTEN	182.750	192.184	178.656	162.247	162.247	162.247	162.247	162.247
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-1.483	-390	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	1.579	519	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	95	129	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar</i>								
Uitzenduren werkelijk 16-24 uur	862	806	784	756	756	756	756	756
00-24 uur	2.960	2.678	2.822	3.157	3.157	3.157	3.157	3.157
	5.013	5.676	5.370	5.503	5.503	5.503	5.503	5.503

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-9 EXPLOITATIE-OVERZICHT NEDERLAND 2 LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	159.450	156.948	162.563	159.396	159.396	159.396	159.396	159.396
Versterking van de programmering	7.661	12.682	11.311	11.468	11.468	11.468	11.468	11.468
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	11.112	24.556	5.042	22.094	22.094	22.094	22.094	22.094
Overige wettelijke bijdragen	449	998	454	227	227	227	227	227
Totaal vergoeding	178.672	195.184	179.370	193.185	193.185	193.185	193.185	193.185
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabonden								
Bijdragen CoBO-fonds	2.278	472	474	100	100	100	100	100
Sponsorbijdragen	2.038	1.384	1.249	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449
Overige bijdragen	5.571	4.624	4.827	4.081	4.081	4.081	4.081	4.081
Niet-programmabonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	67	1.187	2.031	1.455	1.455	1.455	1.455	1.455
Netto opbrengst uit vermogen	2.933	1.916	1.779	1.842	1.842	1.842	1.842	1.842
Netto opbrengst programmablads	1.979	1.427	3.375	2.028	2.028	2.028	2.028	2.028
Overige netto-opbrengsten	3.493	4.022	2.445	1.424	1.424	1.424	1.424	1.424
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	622	5.903	-1.773	-1.637	-1.637	-1.637	-1.637	-1.637
Totaal eigen bijdragen	18.981	20.935	14.406	10.742	10.742	10.742	10.742	10.742
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	10	508	162	186	186	186	186	186
Overheveling radio/televisie	412	507	310	-209	-209	-209	-209	-209
Overheveling radio/televisie naar neventaken	-680	-522	-806	-1.094	-1.094	-1.094	-1.094	-1.094
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	5.254	-16.315	6.209	11.560	11.560	11.560	11.560	11.560
TOTALE BATEN	202.648	200.297	199.651	214.370	214.370	214.370	214.370	214.370
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	25.178	24.302	29.004	28.563	28.563	28.563	28.563	28.563
- overige medewerkers	7.926	8.623	10.581	10.585	10.585	10.585	10.585	10.585
Facilitaire kosten	43.792	43.444	41.896	44.698	44.698	44.698	44.698	44.698
Overige programmakosten	106.948	99.465	93.618	106.444	106.444	106.444	106.444	106.444
Totaal	183.844	175.834	175.099	190.290	190.290	190.290	190.290	190.290
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	4.678	5.201	5.449	5.473	5.473	5.473	5.473	5.473
- overige medewerkers	226	385	666	693	693	693	693	693
Facilitaire kosten	382	1.898	758	824	824	824	824	824
Overige programmakosten	4.306	4.385	6.376	6.411	6.411	6.411	6.411	6.411
Totaal	9.591	11.869	13.249	13.402	13.402	13.402	13.402	13.402
Totaal directe kosten	193.435	187.703	188.349	203.692	203.692	203.692	203.692	203.692
BRUTO RESULTAAT	9.213	12.594	11.303	10.678	10.678	10.678	10.678	10.678
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	5.038	5.108	6.656	6.371	6.371	6.371	6.371	6.371
- overige medewerkers	830	1.219	894	845	845	845	845	845
Overige algemene kosten	4.177	6.394	3.753	3.462	3.462	3.462	3.462	3.462
Totaal indirecte kosten	10.045	12.721	11.303	10.678	10.678	10.678	10.678	10.678
TOTALE LASTEN	203.480	200.424	199.651	214.370	214.370	214.370	214.370	214.370
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-832	-127	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	1.430	139	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	599	12	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	619	630	642	609	609	609	609	609
Uitzenduren werkelijk 16-24 uur	2.762	2.517	2.764	2.729	2.729	2.729	2.729	2.729
00-24 uur	4.595	6.384	4.171	4.174	4.174	4.174	4.174	4.174

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-10 EXPLOITATIE-OVERZICHT NEDERLAND 3 LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	140.866	151.043	154.830	151.767	151.767	151.767	151.767	151.767
Versterking van de programmering	12.529	9.327	12.319	10.717	10.717	10.717	10.717	10.717
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	7.494	9.395	6.647	2.296	2.296	2.296	2.296	2.296
Overige wettelijke bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	160.889	169.765	173.796	164.780	164.780	164.780	164.780	164.780
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	793	772	422	715	715	715	715	715
Sponsorbijdragen	0	197	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	1.500	2.720	1.244	841	841	841	841	841
Niet-programmabebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	1.239	1.474	1.196	974	974	974	974	974
Netto opbrengst uit vermogen	488	-1.574	783	1.070	1.070	1.070	1.070	1.070
Netto opbrengst programmabladen	32	627	2.033	2.314	2.314	2.314	2.314	2.314
Overige netto-opbrengsten	0	593	-555	-151	-151	-151	-151	-151
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	2.485	1.217	1.569	1.098	1.098	1.098	1.098	1.098
Totaal eigen bijdragen	6.537	6.026	6.691	6.862	6.862	6.862	6.862	6.862
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	8.665	8.178	5.013	4.663	4.663	4.663	4.663	4.663
<i>Overheveling radio/televisie</i>	-5.315	-5.449	-5.527	-4.981	-4.981	-4.981	-4.981	-4.981
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-1.989	-2.298	-3.067	-3.255	-3.255	-3.255	-3.255	-3.255
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	-4.551	4.070	-257	1.925	1.925	1.925	1.925	1.925
TOTALE BATEN	164.237	180.292	176.649	169.994	169.994	169.994	169.994	169.994
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	33.422	38.657	38.253	37.886	37.886	37.886	37.886	37.886
- overige medewerkers	14.299	12.522	12.327	11.406	11.406	11.406	11.406	11.406
Facilitaire kosten	38.889	39.816	36.033	32.161	32.161	32.161	32.161	32.161
Overige programmakosten	50.223	59.565	59.040	59.031	59.031	59.031	59.031	59.031
Totaal	136.834	150.560	145.653	140.484	140.484	140.484	140.484	140.484
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	7.685	9.232	9.624	9.780	9.780	9.780	9.780	9.780
- overige medewerkers	588	485	407	351	351	351	351	351
Facilitaire kosten	857	681	1.193	1.171	1.171	1.171	1.171	1.171
Overige programmakosten	4.905	8.674	8.776	8.425	8.425	8.425	8.425	8.425
Totaal	14.035	19.072	20.001	19.727	19.727	19.727	19.727	19.727
Totaal directe kosten	150.869	169.632	165.655	160.211	160.211	160.211	160.211	160.211
BRUTO RESULTAAT	13.368	10.660	10.994	9.783	9.783	9.783	9.783	9.783
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	6.614	6.907	6.758	6.511	6.511	6.511	6.511	6.511
- overige medewerkers	369	376	401	349	349	349	349	349
Overige algemene kosten	7.691	3.532	3.836	2.924	2.924	2.924	2.924	2.924
Totaal indirecte kosten	14.674	10.815	10.994	9.783	9.783	9.783	9.783	9.783
TOTALE LASTEN	165.543	180.447	176.649	169.994	169.994	169.994	169.994	169.994
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-1.306	-155	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	1.334	171	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	28	16	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar</i>	756	737	762	747	747	747	747	747
<i>Uitzenduren werkelijk 16-24 uur</i>	3.027	3.148	2.846	2.901	2.901	2.901	2.901	2.901
<i>00-24 uur</i>	6.159	6.307	4.985	4.892	4.892	4.892	4.892	4.892

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-11 EXPLOITATIE-OVERZICHT TELEVISIE TOTAAL A-ZENDGEMACHTIGDEN INCL. BNN & NPS 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	290.613	297.715	305.105	289.339	289.339	289.339	289.339	289.339
Versterking van de programmering	32.478	33.286	33.743	32.055	32.055	32.055	32.055	32.055
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	19.334	16.409	11.328	4.306	4.306	4.306	4.306	4.306
Overige wettelijke bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	342.424	347.410	350.176	325.700	325.700	325.700	325.700	325.700
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	5.092	1.585	972	1.265	1.265	1.265	1.265	1.265
Sponsorbijdragen	0	45	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	8.705	7.979	6.384	4.597	4.597	4.597	4.597	4.597
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	2.311	2.895	1.345	1.194	1.194	1.194	1.194	1.194
Netto opbrengst uit vermogen	5.162	2.660	4.417	4.351	4.351	4.351	4.351	4.351
Netto opbrengst programmabladen	6.138	5.771	8.435	6.629	6.629	6.629	6.629	6.629
Overige netto-opbrengsten	0	0	-555	-151	-151	-151	-151	-151
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	1.773	6.333	-2.198	-722	-722	-722	-722	-722
Totaal eigen bijdragen	29.181	27.268	18.800	17.163	17.163	17.163	17.163	17.163
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	11.719	10.505	5.671	5.306	5.306	5.306	5.306	5.306
<i>Overheveling radio/televisie</i>	-6.746	-6.049	-7.641	-7.146	-7.146	-7.146	-7.146	-7.146
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-2.042	-1.694	-3.585	-4.115	-4.115	-4.115	-4.115	-4.115
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	-831	-5.794	5.269	8.648	8.648	8.648	8.648	8.648
TOTALE BATEN	373.705	371.646	368.690	345.557	345.557	345.557	345.557	345.557
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	63.964	67.100	68.189	66.929	66.929	66.929	66.929	66.929
- overige medewerkers	34.529	30.336	30.246	27.959	27.959	27.959	27.959	27.959
Facilitaire kosten	81.266	77.951	74.067	66.686	66.686	66.686	66.686	66.686
Overige programmakosten	136.387	139.072	137.049	129.174	129.174	129.174	129.174	129.174
Totaal	316.146	314.459	309.551	290.749	290.749	290.749	290.749	290.749
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	15.288	16.623	17.948	17.568	17.568	17.568	17.568	17.568
- overige medewerkers	1.151	1.331	1.480	1.409	1.409	1.409	1.409	1.409
Facilitaire kosten	2.437	2.171	1.816	1.771	1.771	1.771	1.771	1.771
Overige programmakosten	12.162	15.374	14.232	13.870	13.870	13.870	13.870	13.870
Totaal	31.038	35.499	35.475	34.618	34.618	34.618	34.618	34.618
Totaal directe kosten	347.185	349.958	345.026	325.367	325.367	325.367	325.367	325.367
BRUTO RESULTAAT	26.520	21.688	23.664	20.190	20.190	20.190	20.190	20.190
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	12.681	12.507	13.513	12.357	12.357	12.357	12.357	12.357
- overige medewerkers	1.912	1.654	1.745	1.549	1.549	1.549	1.549	1.549
Overige algemene kosten	14.255	8.023	8.406	6.284	6.284	6.284	6.284	6.284
Totaal indirecte kosten	28.848	22.184	23.664	20.190	20.190	20.190	20.190	20.190
TOTALE LASTEN	376.033	372.142	368.690	345.557	345.557	345.557	345.557	345.557
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-2.328	-496	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	3.030	630	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	702	134	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	1.537	1.442	1.489	1.419	1.419	1.419	1.419	1.419
Uitzenduren werkelijk 16-24 uur	6.496	6.264	6.425	6.517	6.517	6.517	6.517	6.517
00-24 uur	11.642	11.926	10.748	10.610	10.610	10.610	10.610	10.610

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-12 EXPLOITATIE-OVERZICHT TELEVISIE TOTAAL EDUCOM 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	24.550	25.138	25.759	25.054	25.054	25.054	25.054	25.054
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	446	429	654	0	0	0	0	0
Overige wettelijke bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	24.995	25.567	26.413	25.054	25.054	25.054	25.054	25.054
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	81	73	60	88	88	88	88	88
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	1.642	1.397	1.784	1.293	1.293	1.293	1.293	1.293
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	81	77	11	3	3	3	3	3
Netto opbrengst uit vermogen	39	-31	-46	-50	-50	-50	-50	-50
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	1.842	1.516	1.809	1.334	1.334	1.334	1.334	1.334
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	17	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	0	0	0	-130	-130	-130	-130	-130
Overheveling radio/televisie naar neventaken	-1.163	-1.414	-1.367	-1.260	-1.260	-1.260	-1.260	-1.260
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-1.421	659	859	11	11	11	11	11
TOTALE BATEN	24.253	26.345	27.714	25.009	25.009	25.009	25.009	25.009
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	4.998	5.466	5.635	5.176	5.176	5.176	5.176	5.176
- overige medewerkers	1.654	1.570	1.809	1.385	1.385	1.385	1.385	1.385
Facilitaire kosten	3.509	3.574	4.109	3.556	3.556	3.556	3.556	3.556
Overige programmakosten	6.051	7.017	7.420	6.447	6.447	6.447	6.447	6.447
Totaal	16.212	17.627	18.973	16.564	16.564	16.564	16.564	16.564
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	2.904	3.003	3.243	3.232	3.232	3.232	3.232	3.232
- overige medewerkers	358	431	273	70	70	70	70	70
Facilitaire kosten	180	301	442	438	438	438	438	438
Overige programmakosten	1.919	2.279	2.132	2.150	2.150	2.150	2.150	2.150
Totaal	5.361	6.014	6.091	5.889	5.889	5.889	5.889	5.889
Totaal directe kosten	21.574	23.641	25.064	22.454	22.454	22.454	22.454	22.454
BRUTO RESULTAAT	2.679	2.704	2.650	2.555	2.555	2.555	2.555	2.555
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.487	1.569	1.408	1.503	1.503	1.503	1.503	1.503
- overige medewerkers	147	126	209	13	13	13	13	13
Overige algemene kosten	1.394	1.183	1.034	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038
Totaal indirecte kosten	3.029	2.878	2.650	2.555	2.555	2.555	2.555	2.555
TOTALE LASTEN	24.602	26.519	27.714	25.009	25.009	25.009	25.009	25.009
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-349	-174	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	358	179	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	8	5	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	161	179	159	154	154	154	154	154
Uitzenduren werkelijk 16-24 uur	351	308	402	411	411	411	411	411
00-24 uur	962	915	945	918	918	918	918	918

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-13 EXPLOITATIE-OVERZICHT TELEVISIE TOTAAL 39f-ZENDGEMACHTIGDEN 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	21.345	22.287	22.589	22.046	22.046	22.046	22.046	22.046
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	144	209	324	0	0	0	0	0
Overige wettelijke bijdragen	-29	29	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	21.461	22.525	22.913	22.046	22.046	22.046	22.046	22.046
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	82	138	898	558	558	558	558	558
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	85	361	0	49	49	49	49	49
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	14	72	37	37	37	37	37	37
Netto opbrengst uit vermogen	53	87	-13	-18	-18	-18	-18	-18
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	34	16	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	13	16	19	20	20	20	20	20
Totaal eigen bijdragen	281	690	941	645	645	645	645	645
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	2.131	1.889	1.575	1.669	1.669	1.669	1.669	1.669
Overheveling radio/televisie	45	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	-10	-129	0	0	0	0	0	0
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-1.482	-739	1.010	958	958	958	958	958
TOTALE BATEN	22.426	24.236	26.439	25.318	25.318	25.318	25.318	25.318
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	3.831	4.213	5.416	5.172	5.172	5.172	5.172	5.172
- overige medewerkers	1.367	1.620	2.464	2.163	2.163	2.163	2.163	2.163
Facilitaire kosten	5.054	3.717	4.870	4.317	4.317	4.317	4.317	4.317
Overige programmakosten	7.663	9.544	8.646	8.818	8.818	8.818	8.818	8.818
Totaal	17.916	19.094	21.396	20.470	20.470	20.470	20.470	20.470
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.294	1.878	1.421	1.451	1.451	1.451	1.451	1.451
- overige medewerkers	158	117	159	112	112	112	112	112
Facilitaire kosten	141	53	381	330	330	330	330	330
Overige programmakosten	654	1.358	1.417	1.361	1.361	1.361	1.361	1.361
Totaal	2.247	3.406	3.378	3.254	3.254	3.254	3.254	3.254
Totaal directe kosten	20.163	22.500	24.774	23.724	23.724	23.724	23.724	23.724
BRUTO RESULTAAT	2.263	1.736	1.665	1.594	1.594	1.594	1.594	1.594
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.195	948	805	755	755	755	755	755
- overige medewerkers	33	44	34	31	31	31	31	31
Overige algemene kosten	1.194	746	826	808	808	808	808	808
Totaal indirecte kosten	2.422	1.738	1.665	1.594	1.594	1.594	1.594	1.594
TOTALE LASTEN	22.585	24.238	26.439	25.318	25.318	25.318	25.318	25.318
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-159	-2	0	0	0	0	0	0
Buitengewone baten	170	20	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	11	18	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	121	134	122	120	120	120	120	120
Uitzenduren werkelijk 16-24 uur	381	296	321	335	335	335	335	335
00-24 uur	633	657	605	573	573	573	573	573

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-14 EXPLOITATIE-OVERZICHT TELEVISIE TOTAAL NOS RTV 2002-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	113.865	117.454	122.756	122.620	122.620	122.620	122.620	122.620
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	4.629	21.675	2.551	20.990	20.990	20.990	20.990	20.990
Overige wettelijke bijdragen	449	998	454	227	227	227	227	227
Totaal vergoeding	118.944	140.127	125.761	143.837	143.837	143.837	143.837	143.837
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	149	10	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	2.038	1.817	1.249	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449
Overige bijdragen	2.795	1.424	1.236	1.282	1.282	1.282	1.282	1.282
Niet-programmabebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	27	0	2.018	1.437	1.437	1.437	1.437	1.437
Netto opbrengst uit vermogen	655	68	0	0	0	0	0	0
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	3.491	5.458	2.445	1.424	1.424	1.424	1.424	1.424
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	9.155	8.777	6.948	5.592	5.592	5.592	5.592	5.592
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Overheveling radio/televisie</i>	-80	0	-118	-120	-120	-120	-120	-120
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-674	-666	-479	-388	-388	-388	-388	-388
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	423	1.918	0	1.807	1.807	1.807	1.807	1.807
TOTALE BATEN	127.767	150.156	132.112	150.728	150.728	150.728	150.728	150.728
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	18.701	19.248	21.448	20.768	20.768	20.768	20.768	20.768
- overige medewerkers	3.317	2.898	2.611	2.591	2.591	2.591	2.591	2.591
Facilitaire kosten	29.220	31.820	25.484	31.120	31.120	31.120	31.120	31.120
Overige programmakosten	68.362	80.815	69.401	83.209	83.209	83.209	83.209	83.209
Totaal	119.600	134.781	118.944	137.688	137.688	137.688	137.688	137.688
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.613	2.285	1.449	1.443	1.443	1.443	1.443	1.443
- overige medewerkers	31	265	200	202	202	202	202	202
Facilitaire kosten	84	1.125	460	466	466	466	466	466
Overige programmakosten	1.926	2.272	5.084	4.940	4.940	4.940	4.940	4.940
Totaal	3.654	5.947	7.193	7.051	7.051	7.051	7.051	7.051
Totaal directe kosten	123.254	140.728	126.137	144.739	144.739	144.739	144.739	144.739
BRUTO RESULTAAT	4.514	9.428	5.975	5.989	5.989	5.989	5.989	5.989
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	2.360	2.474	3.217	3.143	3.143	3.143	3.143	3.143
- overige medewerkers	705	1.316	422	426	426	426	426	426
Overige algemene kosten	2.234	5.638	2.336	2.420	2.420	2.420	2.420	2.420
Totaal indirecte kosten	5.298	9.428	5.975	5.989	5.989	5.989	5.989	5.989
TOTALE LASTEN	128.552	150.156	132.112	150.728	150.728	150.728	150.728	150.728
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-785	0	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	785	0	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	418	418	418	418	418	418	418	418
Uitzenduren werkelijk 16-24 uur	1.521	1.475	1.284	1.524	1.524	1.524	1.524	1.524
00-24 uur	2.530	4.869	2.229	2.469	2.469	2.469	2.469	2.469

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-15 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO TOTAAL LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	78.591	80.606	82.700	79.374	79.374	79.374	79.374	79.374
Versterking van de programmering	5.513	5.646	5.782	5.443	5.443	5.443	5.443	5.443
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	1.056	1.312	1.649	970	970	970	970	970
Overige wettelijke bijdragen	188	10	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	85.348	87.574	90.131	85.787	85.787	85.787	85.787	85.787
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	17	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	1.972	1.982	952	247	247	247	247	247
Niet-programmagebonden								
Nevenactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto opbrengst nevenactiviteiten	316	264	763	785	785	785	785	785
Netto opbrengst uit vermogen	1.881	2.757	1.008	927	927	927	927	927
Netto opbrengst programmabladen	2.602	3.808	3.937	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498
Overige netto-opbrengsten	381	778	1.157	753	753	753	753	753
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	220	1.743	-271	-305	-305	-305	-305	-305
Totaal eigen bijdragen	7.390	11.332	7.546	5.905	5.905	5.905	5.905	5.905
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	869	622	1.071	961	961	961	961	961
<i>Overheveling radio/televisie</i>	6.781	6.049	7.759	7.396	7.396	7.396	7.396	7.396
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-192	-4	-104	-208	-208	-208	-208	-208
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	417	-647	2.636	1.233	1.233	1.233	1.233	1.233
TOTALE BATEN	100.612	104.926	109.040	101.074	101.074	101.074	101.074	101.074
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	37.996	40.441	44.240	40.556	40.556	40.556	40.556	40.556
- overige medewerkers	10.255	8.842	8.649	8.016	8.016	8.016	8.016	8.016
Facilitaire kosten	11.685	10.651	11.745	11.139	11.139	11.139	11.139	11.139
Overige programmakosten	14.086	15.178	16.062	14.091	14.091	14.091	14.091	14.091
Totaal	74.022	75.112	80.695	73.802	73.802	73.802	73.802	73.802
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	6.507	7.917	7.505	7.251	7.251	7.251	7.251	7.251
- overige medewerkers	573	778	537	533	533	533	533	533
Facilitaire kosten	658	1.326	948	911	911	911	911	911
Overige programmakosten	7.078	8.923	8.507	8.540	8.540	8.540	8.540	8.540
Totaal	14.816	18.944	17.498	17.235	17.235	17.235	17.235	17.235
Totaal directe kosten	88.839	94.056	98.193	91.037	91.037	91.037	91.037	91.037
BRUTO RESULTAAT	11.773	10.870	10.846	10.037	10.037	10.037	10.037	10.037
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	5.087	4.701	5.263	4.888	4.888	4.888	4.888	4.888
- overige medewerkers	786	719	690	624	624	624	624	624
Overige algemene kosten	6.346	5.578	4.893	4.525	4.525	4.525	4.525	4.525
Totaal indirecte kosten	12.219	10.998	10.846	10.037	10.037	10.037	10.037	10.037
TOTALE LASTEN	101.058	105.054	109.040	101.074	101.074	101.074	101.074	101.074
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	-446	-128	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	630	188	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	184	60	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	914	881	857	816	816	816	816	816
Uitzenduren werkelijk 00-24 uur	38.422	36.853	35.679	35.017	35.017	35.017	35.017	35.017

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-16 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO 1 LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	29.745	24.420	29.044	29.351	29.351	29.351	29.351	29.351
Versterking van de programmering	1.440	1.161	1.268	1.825	1.825	1.825	1.825	1.825
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	271	346	347	362	362	362	362	362
Overige wettelijke bijdragen	26	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	31.483	25.927	30.658	31.538	31.538	31.538	31.538	31.538
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	3	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	158	58	18	16	16	16	16	16
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	50	46	529	536	536	536	536	536
Netto opbrengst uit vermogen	488	774	294	284	284	284	284	284
Netto opbrengst programmabladen	541	1.008	902	789	789	789	789	789
Overige netto-opbrengsten	382	503	566	466	466	466	466	466
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	230	568	520	340	340	340	340	340
Totaal eigen bijdragen	1.851	2.957	2.830	2.431	2.431	2.431	2.431	2.431
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	97	41	122	117	117	117	117	117
<i>Overheveling radio/televisie</i>	2.242	1.461	1.963	1.666	1.666	1.666	1.666	1.666
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-32	0	-17	-48	-48	-48	-48	-48
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	715	343	646	193	193	193	193	193
TOTALE BATEN	36.355	30.729	36.202	35.897	35.897	35.897	35.897	35.897
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	14.842	13.442	15.789	15.470	15.470	15.470	15.470	15.470
- overige medewerkers	3.751	2.726	2.912	2.884	2.884	2.884	2.884	2.884
Facilitaire kosten	4.373	3.095	3.483	3.827	3.827	3.827	3.827	3.827
Overige programmakosten	5.536	4.219	5.381	5.181	5.181	5.181	5.181	5.181
Totaal	28.502	23.482	27.564	27.362	27.362	27.362	27.362	27.362
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.933	1.926	2.214	2.090	2.090	2.090	2.090	2.090
- overige medewerkers	86	177	138	128	128	128	128	128
Facilitaire kosten	254	459	375	364	364	364	364	364
Overige programmakosten	2.155	1.943	2.917	2.966	2.966	2.966	2.966	2.966
Totaal	4.429	4.505	5.643	5.548	5.548	5.548	5.548	5.548
Totaal directe kosten	32.930	27.987	33.207	32.910	32.910	32.910	32.910	32.910
BRUTO RESULTAAT	3.425	2.742	2.995	2.987	2.987	2.987	2.987	2.987
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.546	1.190	1.582	1.610	1.610	1.610	1.610	1.610
- overige medewerkers	293	153	195	184	184	184	184	184
Overige algemene kosten	1.775	1.429	1.219	1.193	1.193	1.193	1.193	1.193
Totaal indirecte kosten	3.614	2.772	2.995	2.987	2.987	2.987	2.987	2.987
TOTALE LASTEN	36.544	30.759	36.202	35.897	35.897	35.897	35.897	35.897
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-189	-30	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	241	40	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	52	10	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar</i>	368	311	308	307	307	307	307	307
<i>Uitzenduren werkelijk 00-24 uur</i>	8.333	7.781	7.853	7.889	7.889	7.889	7.889	7.889

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-17 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO 2 LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	11.116	11.428	12.410	13.185	13.185	13.185	13.185	13.185
Versterking van de programmering	858	894	1.002	1.221	1.221	1.221	1.221	1.221
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	49	153	110	115	115	115	115	115
Overige wettelijke bijdragen	30	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	12.053	12.475	13.523	14.521	14.521	14.521	14.521	14.521
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	5	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	146	92	14	13	13	13	13	13
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	118	78	87	97	97	97	97	97
Netto opbrengst uit vermogen	519	660	272	248	248	248	248	248
Netto opbrengst programmabladen	732	794	1.014	938	938	938	938	938
Overige netto-opbrengsten	0	46	178	128	128	128	128	128
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	-337	340	-520	-562	-562	-562	-562	-562
Totaal eigen bijdragen	1.182	2.010	1.046	861	861	861	861	861
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	39	23	50	50	50	50	50	50
Overheveling radio/televisie	615	470	1.171	878	878	878	878	878
Overheveling radio/televisie naar neventaken	-16	0	-8	-26	-26	-26	-26	-26
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	274	196	649	148	148	148	148	148
TOTALE BATEN	14.148	15.174	16.431	16.433	16.433	16.433	16.433	16.433
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	5.471	6.045	7.074	6.765	6.765	6.765	6.765	6.765
- overige medewerkers	1.195	839	1.123	1.262	1.262	1.262	1.262	1.262
Facilitaire kosten	1.561	1.277	1.663	1.623	1.623	1.623	1.623	1.623
Overige programmakosten	1.974	2.329	2.058	2.369	2.369	2.369	2.369	2.369
Totaal	10.201	10.490	11.917	12.020	12.020	12.020	12.020	12.020
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	855	1.231	1.319	1.360	1.360	1.360	1.360	1.360
- overige medewerkers	75	113	68	78	78	78	78	78
Facilitaire kosten	22	150	70	69	69	69	69	69
Overige programmakosten	1.259	1.520	1.272	1.259	1.259	1.259	1.259	1.259
Totaal	2.211	3.014	2.729	2.766	2.766	2.766	2.766	2.766
Totaal directe kosten	12.412	13.504	14.647	14.786	14.786	14.786	14.786	14.786
BRUTO RESULTAAT	1.736	1.670	1.784	1.647	1.647	1.647	1.647	1.647
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	783	755	933	859	859	859	859	859
- overige medewerkers	155	155	135	127	127	127	127	127
Overige algemene kosten	859	795	716	660	660	660	660	660
Totaal indirecte kosten	1.797	1.705	1.784	1.647	1.647	1.647	1.647	1.647
TOTALE LASTEN	14.209	15.209	16.431	16.433	16.433	16.433	16.433	16.433
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-60	-35	0	0	0	0	0	0
Buitengewone baten	96	51	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	35	16	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	125	118	130	124	124	124	124	124
Uitzenduren werkelijk 00-24 uur	7.816	7.069	7.753	8.091	8.091	8.091	8.091	8.091

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-18 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO 3FM LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	8.306	9.211	8.459	8.160	8.160	8.160	8.160	8.160
Versterking van de programmering	792	988	964	566	566	566	566	566
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	355	340	671	318	318	318	318	318
Overige wettelijke bijdragen	70	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	9.523	10.539	10.093	9.044	9.044	9.044	9.044	9.044
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	1	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	407	413	4	3	3	3	3	3
Niet-programmabebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	83	29	61	62	62	62	62	62
Netto opbrengst uit vermogen	243	276	112	101	101	101	101	101
Netto opbrengst programmabladen	267	336	400	252	252	252	252	252
Overige netto-opbrengsten	0	50	49	104	104	104	104	104
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	85	127	-167	-28	-28	-28	-28	-28
Totaal eigen bijdragen	1.087	1.231	458	494	494	494	494	494
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	69	42	79	74	74	74	74	74
<i>Overheveling radio/televisie</i>	588	521	579	702	702	702	702	702
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-28	0	-27	-48	-48	-48	-48	-48
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	-648	-580	435	484	484	484	484	484
TOTALE BATEN	10.591	11.753	11.616	10.750	10.750	10.750	10.750	10.750
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	3.966	4.017	4.470	4.200	4.200	4.200	4.200	4.200
- overige medewerkers	988	934	789	702	702	702	702	702
Facilitaire kosten	1.242	1.436	1.614	1.616	1.616	1.616	1.616	1.616
Overige programmakosten	1.491	1.910	1.946	1.505	1.505	1.505	1.505	1.505
Totaal	7.687	8.297	8.819	8.024	8.024	8.024	8.024	8.024
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	673	862	749	753	753	753	753	753
- overige medewerkers	55	99	28	25	25	25	25	25
Facilitaire kosten	68	248	87	83	83	83	83	83
Overige programmakosten	838	940	814	783	783	783	783	783
Totaal	1.634	2.149	1.677	1.645	1.645	1.645	1.645	1.645
Totaal directe kosten	9.321	10.446	10.496	9.668	9.668	9.668	9.668	9.668
BRUTO RESULTAAT	1.270	1.307	1.120	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	526	575	611	596	596	596	596	596
- overige medewerkers	101	146	42	40	40	40	40	40
Overige algemene kosten	652	605	467	446	446	446	446	446
Totaal indirecte kosten	1.279	1.326	1.120	1.082	1.082	1.082	1.082	1.082
TOTALE LASTEN	10.601	11.772	11.616	10.750	10.750	10.750	10.750	10.750
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-10	-19	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	64	22	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	54	3	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar</i>	91	81	76	76	76	76	76	76
<i>Uitzenduren werkelijk 00-24 uur</i>	7.843	8.199	6.571	6.382	6.382	6.382	6.382	6.382

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-19 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO 4 LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	10.582	12.405	13.548	11.460	11.460	11.460	11.460	11.460
Versterking van de programmering	1.545	1.616	1.808	1.233	1.233	1.233	1.233	1.233
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	349	339	453	91	91	91	91	91
Overige wettelijke bijdragen	53	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	12.528	14.360	15.809	12.784	12.784	12.784	12.784	12.784
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	4	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	1.123	1.285	853	170	170	170	170	170
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	57	54	27	31	31	31	31	31
Netto opbrengst uit vermogen	355	761	300	277	277	277	277	277
Netto opbrengst programmabladen	554	477	519	380	380	380	380	380
Overige netto-opbrengsten	0	17	202	22	22	22	22	22
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	-280	457	-24	36	36	36	36	36
Totaal eigen bijdragen	1.812	3.051	1.878	916	916	916	916	916
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	364	234	469	401	401	401	401	401
Overheveling radio/televisie	1.399	1.234	1.517	1.709	1.709	1.709	1.709	1.709
Overheveling radio/televisie naar neventaken	-34	0	0	-25	-25	-25	-25	-25
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	283	-458	398	-65	-65	-65	-65	-65
TOTALE BATEN	16.352	18.421	20.071	15.719	15.719	15.719	15.719	15.719
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	5.415	6.131	7.305	5.433	5.433	5.433	5.433	5.433
- overige medewerkers	1.757	1.500	1.503	1.419	1.419	1.419	1.419	1.419
Facilitaire kosten	2.159	2.156	2.378	1.863	1.863	1.863	1.863	1.863
Overige programmakosten	2.582	3.312	3.938	2.851	2.851	2.851	2.851	2.851
Totaal	11.913	13.099	15.123	11.565	11.565	11.565	11.565	11.565
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.022	1.226	1.147	1.012	1.012	1.012	1.012	1.012
- overige medewerkers	70	99	83	75	75	75	75	75
Facilitaire kosten	107	184	173	162	162	162	162	162
Overige programmakosten	1.244	1.893	1.324	1.089	1.089	1.089	1.089	1.089
Totaal	2.443	3.402	2.727	2.338	2.338	2.338	2.338	2.338
Totaal directe kosten	14.356	16.501	17.850	13.903	13.903	13.903	13.903	13.903
BRUTO RESULTAAT	1.996	1.920	2.221	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	753	752	932	714	714	714	714	714
- overige medewerkers	102	134	189	177	177	177	177	177
Overige algemene kosten	1.197	1.058	1.100	926	926	926	926	926
Totaal indirecte kosten	2.052	1.944	2.221	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816
TOTALE LASTEN	16.408	18.445	20.071	15.719	15.719	15.719	15.719	15.719
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-57	-24	0	0	0	0	0	0
Buitengewone baten	87	32	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	30	8	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	120	123	129	120	120	120	120	120
Uitzenduren werkelijk 00-24 uur	8.302	6.775	6.747	6.709	6.709	6.709	6.709	6.709

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-20 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO 747 AM LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	18.841	23.142	19.239	17.218	17.218	17.218	17.218	17.218
Versterking van de programmering	878	987	740	597	597	597	597	597
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	32	134	69	84	84	84	84	84
Overige wettelijke bijdragen	10	10	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	19.761	24.273	20.048	17.899	17.899	17.899	17.899	17.899
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	5	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	138	134	62	45	45	45	45	45
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	9	57	59	60	60	60	60	60
Netto opbrengst uit vermogen	277	286	30	17	17	17	17	17
Netto opbrengst programmabladen	508	1.193	1.102	1.140	1.140	1.140	1.140	1.140
Overige netto-opbrengsten	-1	162	162	33	33	33	33	33
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	522	251	-81	-92	-92	-92	-92	-92
Totaal eigen bijdragen	1.457	2.083	1.334	1.203	1.203	1.203	1.203	1.203
<i>Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	300	282	351	319	319	319	319	319
<i>Overheveling radio/televisie</i>	1.937	2.363	2.529	2.441	2.441	2.441	2.441	2.441
<i>Overheveling radio/televisie naar neventaken</i>	-82	-4	-52	-61	-61	-61	-61	-61
<i>Vrijval Reserve voor programmadoeleinden</i>	-207	-148	509	473	473	473	473	473
TOTALE BATEN	23.166	28.849	24.719	22.274	22.274	22.274	22.274	22.274
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	8.303	10.806	9.603	8.687	8.687	8.687	8.687	8.687
- overige medewerkers	2.562	2.843	2.322	1.748	1.748	1.748	1.748	1.748
Facilitaire kosten	2.350	2.687	2.607	2.209	2.209	2.209	2.209	2.209
Overige programmakosten	2.504	3.408	2.738	2.185	2.185	2.185	2.185	2.185
Totaal	15.719	19.744	17.271	14.830	14.830	14.830	14.830	14.830
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	2.024	2.672	2.077	2.037	2.037	2.037	2.037	2.037
- overige medewerkers	286	290	221	226	226	226	226	226
Facilitaire kosten	208	285	243	233	233	233	233	233
Overige programmakosten	1.582	2.627	2.180	2.443	2.443	2.443	2.443	2.443
Totaal	4.100	5.874	4.721	4.939	4.939	4.939	4.939	4.939
Totaal directe kosten	19.819	25.618	21.992	19.769	19.769	19.769	19.769	19.769
BRUTO RESULTAAT	3.347	3.231	2.727	2.505	2.505	2.505	2.505	2.505
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.479	1.429	1.206	1.109	1.109	1.109	1.109	1.109
- overige medewerkers	135	131	129	95	95	95	95	95
Overige algemene kosten	1.863	1.691	1.392	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
Totaal indirecte kosten	3.477	3.251	2.727	2.505	2.505	2.505	2.505	2.505
TOTALE LASTEN	23.296	28.869	24.719	22.274	22.274	22.274	22.274	22.274
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-131	-20	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	143	43	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	13	23	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar</i>	211	248	215	188	188	188	188	188
<i>Uitzenduren werkelijk 00-24 uur</i>	6.128	7.029	6.755	5.946	5.946	5.946	5.946	5.946

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-21 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO TOTAAL A-ZENDGEMACHTIGDEN INCL. BNN & NPS 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	49.576	50.762	52.022	49.133	49.133	49.133	49.133	49.133
Versterking van de programmering	5.513	5.646	5.782	5.443	5.443	5.443	5.443	5.443
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	511	680	915	970	970	970	970	970
Overige wettelijke bijdragen	198	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	55.799	57.088	58.720	55.546	55.546	55.546	55.546	55.546
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	17	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	1.926	1.936	940	247	247	247	247	247
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	306	251	95	120	120	120	120	120
Netto opbrengst uit vermogen	1.757	2.710	1.039	956	956	956	956	956
Netto opbrengst programmabladen	2.602	3.808	3.937	3.498	3.498	3.498	3.498	3.498
Overige netto-opbrengsten	0	0	555	151	151	151	151	151
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	227	1.741	-275	-309	-309	-309	-309	-309
Totaal eigen bijdragen	6.835	10.446	6.290	4.664	4.664	4.664	4.664	4.664
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	793	478	980	881	881	881	881	881
Overheveling radio/televisie	6.746	6.049	7.641	7.146	7.146	7.146	7.146	7.146
Overheveling radio/televisie naar neventaken	-118	0	-51	-146	-146	-146	-146	-146
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	324	-401	2.444	1.199	1.199	1.199	1.199	1.199
TOTALE BATEN	70.379	73.660	76.023	69.289	69.289	69.289	69.289	69.289
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	26.437	28.494	31.045	27.816	27.816	27.816	27.816	27.816
- overige medewerkers	7.208	5.749	5.515	5.110	5.110	5.110	5.110	5.110
Facilitaire kosten	8.274	7.243	8.311	7.361	7.361	7.361	7.361	7.361
Overige programmakosten	8.817	10.624	11.587	10.428	10.428	10.428	10.428	10.428
Totaal	50.736	52.110	56.458	50.715	50.715	50.715	50.715	50.715
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	4.535	5.191	5.012	4.930	4.930	4.930	4.930	4.930
- overige medewerkers	340	419	291	296	296	296	296	296
Facilitaire kosten	549	979	658	634	634	634	634	634
Overige programmakosten	5.630	7.160	5.176	5.125	5.125	5.125	5.125	5.125
Totaal	11.054	13.749	11.138	10.985	10.985	10.985	10.985	10.985
Totaal directe kosten	61.790	65.859	67.596	61.700	61.700	61.700	61.700	61.700
BRUTO RESULTAAT	8.590	7.801	8.428	7.589	7.589	7.589	7.589	7.589
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	3.550	3.356	3.984	3.559	3.559	3.559	3.559	3.559
- overige medewerkers	496	594	603	571	571	571	571	571
Overige algemene kosten	4.766	3.977	3.840	3.458	3.458	3.458	3.458	3.458
Totaal indirecte kosten	8.812	7.927	8.428	7.589	7.589	7.589	7.589	7.589
TOTALE LASTEN	70.602	73.786	76.023	69.289	69.289	69.289	69.289	69.289
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-223	-126	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	403	171	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	180	45	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	641	602	572	535	535	535	535	535
Uitzenduren werkelijk 00-24 uur	33.168	29.833	29.959	29.311	29.311	29.311	29.311	29.311

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-22 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO TOTAAL EDUCOM 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	3.075	3.148	3.227	2.994	2.994	2.994	2.994	2.994
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	0	33	35	0	0	0	0	0
Overige wettelijke bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	3.075	3.181	3.261	2.994	2.994	2.994	2.994	2.994
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	1	22	12	0	0	0	0	0
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	0	0	0	-3	-3	-3	-3	-3
Netto opbrengst uit vermogen	-21	-22	-21	-20	-20	-20	-20	-20
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	-20	0	-9	-23	-23	-23	-23	-23
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	20	73	61	50	50	50	50	50
Overheveling radio/televisie	0	0	0	130	130	130	130	130
Overheveling radio/televisie naar neventaken	-74	0	-11	-10	-10	-10	-10	-10
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-93	202	269	169	169	169	169	169
TOTALE BATEN	2.906	3.456	3.570	3.310	3.310	3.310	3.310	3.310
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.030	1.242	1.274	1.201	1.201	1.201	1.201	1.201
- overige medewerkers	295	397	409	267	267	267	267	267
Facilitaire kosten	254	274	358	256	256	256	256	256
Overige programmakosten	176	252	206	237	237	237	237	237
Totaal	1.756	2.165	2.247	1.961	1.961	1.961	1.961	1.961
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	370	444	529	571	571	571	571	571
- overige medewerkers	62	35	19	11	11	11	11	11
Facilitaire kosten	0	0	2	3	3	3	3	3
Overige programmakosten	316	359	359	355	355	355	355	355
Totaal	748	838	908	939	939	939	939	939
Totaal directe kosten	2.504	3.003	3.155	2.901	2.901	2.901	2.901	2.901
BRUTO RESULTAAT	403	453	416	409	409	409	409	409
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	211	260	235	261	261	261	261	261
- overige medewerkers	34	27	37	3	3	3	3	3
Overige algemene kosten	198	177	143	145	145	145	145	145
Totaal indirecte kosten	443	464	416	409	409	409	409	409
TOTALE LASTEN	2.947	3.467	3.570	3.310	3.310	3.310	3.310	3.310
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-41	-11	0	0	0	0	0	0
Buitengewone baten	41	11	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	28	32	31	31	31	31	31	31
Uitzenduren werkelijk 00-24 uur	614	583	525	511	511	511	511	511

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-23 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO TOTAAL 39f-ZENDGEMACHTIGDEN 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	5.783	6.056	6.301	6.205	6.205	6.205	6.205	6.205
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	0	54	35	0	0	0	0	0
Overige wettelijke bijdragen	-10	10	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	5.773	6.120	6.336	6.205	6.205	6.205	6.205	6.205
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	1	26	0	0	0	0	0	0
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	2	13	9	9	9	9	9	9
Netto opbrengst uit vermogen	31	44	-9	-9	-9	-9	-9	-9
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	-1	2	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	-7	2	4	4	4	4	4	4
Totaal eigen bijdragen	26	87	4	4	4	4	4	4
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	56	71	30	30	30	30	30	30
Overheveling radio/televisie	-45	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	0	-4	-42	-52	-52	-52	-52	-52
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	-409	-324	-76	-134	-134	-134	-134	-134
TOTALE BATEN	5.400	5.950	6.252	6.053	6.053	6.053	6.053	6.053
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.572	1.705	2.173	2.101	2.101	2.101	2.101	2.101
- overige medewerkers	634	515	661	634	634	634	634	634
Facilitaire kosten	562	628	735	644	644	644	644	644
Overige programmakosten	492	727	587	500	500	500	500	500
Totaal	3.261	3.575	4.156	3.879	3.879	3.879	3.879	3.879
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	693	898	639	645	645	645	645	645
- overige medewerkers	160	162	142	145	145	145	145	145
Facilitaire kosten	79	5	51	48	48	48	48	48
Overige programmakosten	230	512	665	734	734	734	734	734
Totaal	1.161	1.577	1.498	1.571	1.571	1.571	1.571	1.571
Totaal directe kosten	4.422	5.152	5.654	5.451	5.451	5.451	5.451	5.451
BRUTO RESULTAAT	978	798	598	602	602	602	602	602
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	506	404	287	284	284	284	284	284
- overige medewerkers	13	10	5	5	5	5	5	5
Overige algemene kosten	509	375	306	312	312	312	312	312
Totaal indirecte kosten	1.027	789	598	602	602	602	602	602
TOTALE LASTEN	5.449	5.941	6.252	6.053	6.053	6.053	6.053	6.053
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-49	9	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	53	6	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	4	15	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	45	50	53	50	50	50	50	50
Uitzenduren werkelijk 00-24 uur	984	1.089	1.049	1.049	1.049	1.049	1.049	1.049

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-24 EXPLOITATIE-OVERZICHT RADIO TOTAAL NOS RTV 2002-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. verst. pr.	20.157	20.640	21.151	21.042	21.042	21.042	21.042	21.042
Versterking van de programmering	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	545	545	665	0	0	0	0	0
Overige wettelijke bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vergoeding	20.702	21.185	21.816	21.042	21.042	21.042	21.042	21.042
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	44	-2	0	0	0	0	0	0
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	9	0	659	659	659	659	659	659
Netto opbrengst uit vermogen	114	25	0	0	0	0	0	0
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	382	776	602	602	602	602	602	602
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	549	799	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261	1.261
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	80	0	118	120	120	120	120	120
Overheveling radio/televisie naar neventaken	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	595	-124	0	0	0	0	0	0
TOTALE BATEN	21.926	21.860	23.195	22.423	22.423	22.423	22.423	22.423
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	8.957	9.000	9.748	9.438	9.438	9.438	9.438	9.438
- overige medewerkers	2.117	2.181	2.064	2.005	2.005	2.005	2.005	2.005
Facilitaire kosten	2.595	2.506	2.341	2.877	2.877	2.877	2.877	2.877
Overige programmakosten	4.602	3.575	3.683	2.926	2.926	2.926	2.926	2.926
Totaal	18.270	17.262	17.836	17.246	17.246	17.246	17.246	17.246
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	909	1.384	1.325	1.106	1.106	1.106	1.106	1.106
- overige medewerkers	11	162	85	81	81	81	81	81
Facilitaire kosten	30	342	237	226	226	226	226	226
Overige programmakosten	903	892	2.307	2.327	2.327	2.327	2.327	2.327
Totaal	1.853	2.780	3.954	3.740	3.740	3.740	3.740	3.740
Totaal directe kosten	20.123	20.042	21.790	20.986	20.986	20.986	20.986	20.986
BRUTO RESULTAAT	1.803	1.818	1.405	1.437	1.437	1.437	1.437	1.437
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	820	681	756	783	783	783	783	783
- overige medewerkers	243	88	45	45	45	45	45	45
Overige algemene kosten	873	1.049	604	609	609	609	609	609
Totaal indirecte kosten	1.936	1.818	1.405	1.437	1.437	1.437	1.437	1.437
TOTALE LASTEN	22.059	21.860	23.195	22.423	22.423	22.423	22.423	22.423
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING								
Buitengewone baten	133	0	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	201	197	201	201	201	201	201	201
Uitzenduren werkelijk 00-24 uur	5.237	5.383	4.146	4.146	4.146	4.146	4.146	4.146

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-25 EXPLOITATIE-OVERZICHT INTERNET LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEP 2001-2008 excl. Publieke Omroep (Bestuur)
Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	11.070	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage nieuwe media*	0	24.758	16.568	14.018	14.018	14.018	14.018	14.018
Totaal vergoeding	11.070	24.758	16.568	14.018	14.018	14.018	14.018	14.018
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmabebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	2	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	115	169	192	5	5	5	5	5
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	210	87	321	324	324	324	324	324
Netto opbrengst uit vermogen	154	157	126	113	113	113	113	113
Netto opbrengst programmabladen	1.080	1.212	600	348	348	348	348	348
Overige netto-opbrengsten	13	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	940	-474	939	462	462	462	462	462
Totaal eigen bijdragen	2.513	1.151	2.179	1.253	1.253	1.253	1.253	1.253
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	17	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	4.082	3.907	5.535	5.971	5.971	5.971	5.971	5.971
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	751	-6.492	1.788	1.627	1.627	1.627	1.627	1.627
TOTALE BATEN	18.415	23.341	26.070	22.869	22.869	22.869	22.869	22.869
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	6.638	8.931	10.380	9.852	9.852	9.852	9.852	9.852
- overige medewerkers	598	686	416	238	238	238	238	238
Facilitaire kosten	470	636	616	465	465	465	465	465
Overige programmakosten	3.549	3.590	4.938	4.209	4.209	4.209	4.209	4.209
Totaal	11.255	13.843	16.350	14.763	14.763	14.763	14.763	14.763
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	2.737	3.911	3.933	3.477	3.477	3.477	3.477	3.477
- overige medewerkers	886	778	594	224	224	224	224	224
Facilitaire kosten	393	390	374	387	387	387	387	387
Overige programmakosten	1.544	2.500	2.648	2.116	2.116	2.116	2.116	2.116
Totaal	5.560	7.579	7.549	6.205	6.205	6.205	6.205	6.205
Totaal directe kosten	16.814	21.422	23.899	20.968	20.968	20.968	20.968	20.968
BRUTO RESULTAAT	1.601	1.919	2.171	1.901	1.901	1.901	1.901	1.901
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	627	928	942	763	763	763	763	763
- overige medewerkers	87	87	102	69	69	69	69	69
Overige algemene kosten	889	907	1.127	1.069	1.069	1.069	1.069	1.069
Totaal indirecte kosten	1.602	1.922	2.171	1.901	1.901	1.901	1.901	1.901
TOTALE LASTEN	18.417	23.344	26.070	22.869	22.869	22.869	22.869	22.869
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING								
Buitengewone baten	-1	-3	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	24	3	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	195	262	276	252	252	252	252	252

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-26 EXPLOITATIE-OVERZICHT INTERNET A-ZENDGEMACHTIGDEN INCL. BNN & NPS 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	7.921	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage nieuwe media*	0	16.490	10.983	9.293	9.293	9.293	9.293	9.293
Totaal vergoeding	7.921	16.490	10.983	9.293	9.293	9.293	9.293	9.293
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	2	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	6	95	5	5	5	5	5	5
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	210	85	307	310	310	310	310	310
Netto opbrengst uit vermogen	141	151	125	112	112	112	112	112
Netto opbrengst programmabladen	1.080	1.212	600	348	348	348	348	348
Overige netto-opbrengsten	13	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	940	-475	939	462	462	462	462	462
Totaal eigen bijdragen	2.392	1.068	1.977	1.238	1.238	1.238	1.238	1.238
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	17	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	2.159	1.694	3.636	4.261	4.261	4.261	4.261	4.261
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	206	-4.281	524	398	398	398	398	398
TOTALE BATEN	12.678	14.988	17.120	15.189	15.189	15.189	15.189	15.189
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	3.509	5.220	5.975	6.246	6.246	6.246	6.246	6.246
- overige medewerkers	374	400	241	91	91	91	91	91
Facilitaire kosten	365	471	429	276	276	276	276	276
Overige programmakosten	2.110	1.625	2.757	2.180	2.180	2.180	2.180	2.180
Totaal	6.357	7.716	9.402	8.793	8.793	8.793	8.793	8.793
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	2.596	3.135	3.183	2.824	2.824	2.824	2.824	2.824
- overige medewerkers	857	511	417	127	127	127	127	127
Facilitaire kosten	302	386	351	364	364	364	364	364
Overige programmakosten	1.173	1.747	2.087	1.550	1.550	1.550	1.550	1.550
Totaal	4.929	5.779	6.038	4.866	4.866	4.866	4.866	4.866
<i>Totaal directe kosten</i>	11.286	13.495	15.440	13.659	13.659	13.659	13.659	13.659
BRUTO RESULTAAT	1.392	1.493	1.679	1.530	1.530	1.530	1.530	1.530
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	590	695	702	569	569	569	569	569
- overige medewerkers	67	65	66	66	66	66	66	66
Overige algemene kosten	734	735	911	894	894	894	894	894
Totaal indirecte kosten	1.391	1.495	1.679	1.530	1.530	1.530	1.530	1.530
TOTALE LASTEN	12.677	14.990	17.120	15.189	15.189	15.189	15.189	15.189
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING	1	-2	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone baten</i>	21	2	0	0	0	0	0	0
<i>Buitengewone lasten</i>	22	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	160	175	188	172	172	172	172	172

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-27 EXPLOITATIE-OVERZICHT INTERNET EDUCOM 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	579	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage nieuwe media*	0	1.206	802	679	679	679	679	679
Totaal vergoeding	579	1.206	802	679	679	679	679	679
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	84	64	187	0	0	0	0	0
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto opbrengst uit vermogen	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	84	64	187	0	0	0	0	0
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	1.238	1.414	1.378	1.270	1.270	1.270	1.270	1.270
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	103	0	0	0	0	0	0	0
TOTALE BATEN	2.004	2.684	2.368	1.949	1.949	1.949	1.949	1.949
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	847	768	725	683	683	683	683	683
- overige medewerkers	111	141	66	54	54	54	54	54
Facilitaire kosten	35	46	48	49	49	49	49	49
Overige programmakosten	568	278	246	186	186	186	186	186
Totaal	1.561	1.233	1.085	972	972	972	972	972
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	103	435	525	422	422	422	422	422
- overige medewerkers	0	167	88	5	5	5	5	5
Facilitaire kosten	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige programmakosten	308	503	273	275	275	275	275	275
Totaal	410	1.105	886	702	702	702	702	702
Totaal directe kosten	1.971	2.338	1.971	1.674	1.674	1.674	1.674	1.674
BRUTO RESULTAAT	34	346	397	275	275	275	275	275
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	0	202	201	154	154	154	154	154
- overige medewerkers	0	20	35	2	2	2	2	2
Overige algemene kosten	34	124	161	119	119	119	119	119
Totaal indirecte kosten	34	346	397	275	275	275	275	275
TOTALE LASTEN	2.004	2.684	2.368	1.949	1.949	1.949	1.949	1.949
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING								
Buitengewone baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	12	19	26	18	18	18	18	18

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-28 EXPLOITATIE-OVERZICHT INTERNET 39f-ZENDGEMACHTIGDEN 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	568	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage nieuwe media*	0	1.181	800	677	677	677	677	677
Totaal vergoeding	568	1.181	800	677	677	677	677	677
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	25	10	0	0	0	0	0	0
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	0	1	1	1	1	1	1	1
Netto opbrengst uit vermogen	2	5	1	1	1	1	1	1
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	1	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	26	17	2	2	2	2	2	2
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	10	133	42	52	52	52	52	52
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	427	-252	291	256	256	256	256	256
TOTALE BATEN	1.031	1.079	1.135	987	987	987	987	987
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	324	356	510	462	462	462	462	462
- overige medewerkers	22	15	0	8	8	8	8	8
Facilitaire kosten	66	1	17	17	17	17	17	17
Overige programmakosten	260	443	355	245	245	245	245	245
Totaal	671	815	882	732	732	732	732	732
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	37	89	42	42	42	42	42	42
- overige medewerkers	29	39	66	68	68	68	68	68
Facilitaire kosten	91	1	17	17	17	17	17	17
Overige programmakosten	63	86	68	68	68	68	68	68
Totaal	219	215	193	195	195	195	195	195
Totaal directe kosten	890	1.030	1.075	927	927	927	927	927
BRUTO RESULTAAT	141	49	60	60	60	60	60	60
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	21	19	25	24	24	24	24	24
- overige medewerkers	15	0	0	0	0	0	0	0
Overige algemene kosten	107	31	35	35	35	35	35	35
Totaal indirecte kosten	143	50	60	60	60	60	60	60
TOTALE LASTEN	1.034	1.080	1.135	987	987	987	987	987
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING								
Buitengewone baten	3	1	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	4	10	10	9	9	9	9	9

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

3-29 EXPLOITATIE-OVERZICHT INTERNET NOS RTV 2001-2008

Functionele indeling

BATEN (€ x 1.000)	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
<i>Vergoeding door RvB NOS</i>								
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	2.002	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage nieuwe media*	0	5.881	3.983	3.370	3.370	3.370	3.370	3.370
Totaal vergoeding	2.002	5.881	3.983	3.370	3.370	3.370	3.370	3.370
<i>Eigen bijdragen programma's</i>								
Programmagebonden								
Bijdragen CoBO-fonds	0	0	0	0	0	0	0	0
Sponsorbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet-programmagebonden								
<i>Nevenactiviteiten</i>								
Netto opbrengst nevenactiviteiten	0	1	13	13	13	13	13	13
Netto opbrengst uit vermogen	11	1	0	0	0	0	0	0
Netto opbrengst programmabladen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige netto-opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Verenigingsactiviteiten</i>								
Netto resultaat verenigingsactiviteiten ¹	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen bijdragen	11	2	13	13	13	13	13	13
Overige baten progr.s. (Stifo/Filmfonds CoBO)	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling radio/televisie naar neventaken	674	666	479	388	388	388	388	388
Vrijval Reserve voor programmadoeleinden	14	-1.959	973	973	973	973	973	973
TOTALE BATEN	2.701	4.590	5.448	4.744	4.744	4.744	4.744	4.744
LASTEN (€ x 1.000)								
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1.959	2.587	3.170	2.461	2.461	2.461	2.461	2.461
- overige medewerkers	91	130	109	85	85	85	85	85
Facilitaire kosten	4	118	122	123	123	123	123	123
Overige programmakosten	612	1.244	1.580	1.597	1.597	1.597	1.597	1.597
Totaal	2.666	4.079	4.981	4.266	4.266	4.266	4.266	4.266
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	1	252	183	189	189	189	189	189
- overige medewerkers	0	61	23	24	24	24	24	24
Facilitaire kosten	0	3	6	6	6	6	6	6
Overige programmakosten	0	164	220	223	223	223	223	223
Totaal	2	480	432	442	442	442	442	442
Totaal directe kosten	2.667	4.559	5.413	4.708	4.708	4.708	4.708	4.708
BRUTO RESULTAAT	34	31	35	36	36	36	36	36
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>								
Personele kosten: - eigen medewerkers	15	12	14	15	15	15	15	15
- overige medewerkers	5	2	1	1	1	1	1	1
Overige algemene kosten	14	17	20	20	20	20	20	20
Totaal indirecte kosten	34	31	35	36	36	36	36	36
TOTALE LASTEN	2.701	4.590	5.448	4.744	4.744	4.744	4.744	4.744
NETTO RESULTAAT UIT								
GEWONE BEDRIJFSVOERING								
Buitengewone baten	0	0	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
EXPLOITATIERESULTAAT	0	0	0	0	0	0	0	0
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	19	58	53	53	53	53	53	53

¹ In tegenstelling tot het Handboek Financiële Verantwoording is hier WEL een eventueel negatief resultaat vermeld.

Financieel Jaarverslag 2002

Publieke Omroep

Onderdeel van het verantwoordingsbeleid van de Publieke Omroep is het afleggen van publieke verantwoording over de besteding van de financiële middelen.

Elk jaar leggen de publieke omroepen afzonderlijk middels een jaarverslag en additionele informatie verantwoording af over de besteding van de middelen. Teneinde meer inzicht te geven in de bestedingen van de Publieke Omroep als geheel wordt jaarlijks een financieel jaarverslag van de Publieke Omroep opgesteld. In dit financieel jaarverslag zijn de exploitatiecijfers van de afzonderlijke omroepen samengevoegd.

Het financieel jaarverslag van de Publieke Omroep geeft inzicht in de totale baten en lasten van de Publieke Omroep in het kalenderjaar 2002, met als vergelijkend jaar 2001. De exploitatiecijfers in de jaarverslagen 2002 van de individuele omroepen vormen de basis voor het financieel jaarverslag. De cijfers zijn vervolgens onder verantwoordelijkheid van Publieke Omroep samengevoegd. Waar het inzicht of het Handboek Financiële Verantwoording dit vereist, heeft Publieke Omroep enige correcties aangebracht.

Dit financieel jaarverslag bevat twee verschillende exploitatie-overzichten:

- 1) een exploitatie-overzicht volgens de functionele indeling. Dit overzicht geeft met name inzicht in baten en lasten verband houdende met radio, televisie en internetactiviteiten en baten en lasten verband houdende met neven- en verenigingsactiviteiten.
- 2) een exploitatie-overzicht volgens de categoriale indeling. Dit overzicht geeft inzicht in de baten en lasten, niet ver-
bijzonderd naar verschillende activiteiten van de Publieke Omroep.

Grondslagen exploitatieoverzichten

Als basis voor de exploitatie-overzichten hebben de volgende gegevens van de omroepen gediend:

- de jaarverslagen 2002;
- de additionele informatie ten behoeve van het Commissariaat voor de Media;
- aanvullende informatie.

De gegevens in de jaarverslagen van de omroepen dienen onder andere te voldoen aan algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving alsmede aan de eisen zoals gesteld in het Handboek Financiële Verantwoording Media.

De samengevoegde exploitatie-overzichten zijn in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en het Handboek Financiële Verantwoording Media opgesteld. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in het gespecificeerde exploitatieoverzicht volgens de functionele indeling de exploitatie van Publieke Omroep afzonderlijk is weergegeven.

Met de omroepen zijn in het najaar 2002 afspraken gemaakt over de toerekening van directe en indirecte kosten. Deze afspraken zijn een verduidelijking van hetgeen in het Handboek Financiële Verantwoording is opgenomen. Met deze afspraken zijn de regels in het Handboek strikter toegepast en is de harmonisatie bevorderd. In de jaarrekeningen 2002 zijn deze afspraken verwerkt; een aantal omroepen heeft ook de vergelijkende cijfers 2001 conform deze afspraken gewijzigd. In het financieel jaarverslag van de Publieke Omroep zijn de vergelijkende cijfers 2001 vanwege de vergelijkingsdoeleinden niet aangepast.

De baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL PUBLIEKE OMROEP ***Functionele indeling**

€ x 1.000	2002	2001
Baten		
<i>Vergoeding door RvB Publieke Omroep</i>		
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. versterking progr.	617.431	603.524
Versterking van de programmering	38.932	37.991
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	45.279	42.794
Bijdrage nieuwe media	29.128	0
Overige (wettelijke) bijdragen	1.037	608
Totaal vergoeding	731.807	684.917
<i>Eigen bijdragen programma's</i>		
Programmagebonden		
Bijdragen CoBO-fonds	1.806	5.420
Sponsorbijdragen	1.862	2.040
Overige bijdragen	16.715	17.934
Niet-programmagebonden		
<i>Nevenactiviteiten</i>		
Netto opbrengst nevenactiviteiten	3.395	2.958
Netto opbrengst uit vermogen	9.143	11.655
Netto opbrengst programmabladen	10.791	9.820
Overige netto-opbrengsten	13.655	12.255
Verenigingsactiviteiten	0	0
Netto resultaat verenigingsactiviteiten	7.618	2.946
Totaal eigen bijdragen	64.985	65.028
<i>Overige baten programma's (Stifo/Filmfonds CoBO)</i>	13.050	14.719
<i>Overheveling radio/televisie</i>	0	0
<i>Overheveling naar neventaken</i>	0	0
TOTALE BATEN	809.842	764.664
Lasten		
<i>Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>		
Personele kosten:		
- eigen medewerkers	145.399	136.130
- overige medewerkers	45.952	51.719
Facilitaire kosten	128.349	131.231
Overige programmakosten	255.216	236.071
Totaal	574.916	555.151
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>		
Personele kosten:		
- eigen medewerkers	36.594	30.343
- overige medewerkers	2.723	3.158
Facilitaire kosten	5.366	3.892
Overige programmakosten	88.256	79.150
Totaal	132.939	116.543
<i>Totaal directe kosten</i>	707.855	671.694
BRUTO RESULTAAT	101.987	92.970
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>		
Personele kosten:		
- eigen medewerkers	43.163	38.781
- overige medewerkers	4.853	6.426
Overige algemene kosten	46.024	48.996
Totaal indirecte kosten	94.040	94.203
TOTALE LASTEN	801.895	765.897
NETTO RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	7.947	-1.233
<i>Buitengewone baten</i>	1.248	5.245
<i>Buitengewone lasten</i>	217	928
EXPLOITATIERESULTAAT	8.978	3.084
Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar	3.801	3.631
Uitzenduren radio en televisie (werkelijk) 00-24 uur	55.255	55.874
* Exclusief RVD		

SPECIFICATIE EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL PUBLIEKE OMROEP *
Functionele indeling

Baten € x 1.000	2002					2001				
	Radio	Televisie	Internet	PO	Totaal	Radio	Televisie	Internet	PO	Totaal
<i>Vergoeding door RvB Publieke Omroep</i>										
Bijdragen ex art.101 Mw e.v., excl. versterking progr.	80.606	462.594	0	74.231	617.431	78.591	450.373	0	74.560	603.524
Versterking van de programmering	5.646	33.286	0	0	38.932	5.513	32.478	0	0	37.991
Bijdragen uit Fonds Omroepreserve	1.312	38.722	0	5.245	45.279	1.056	24.553	11.070	6.116	42.794
Bijdrage nieuwe media	0	0	24.758	4.370	29.128	0	0	0	0	0
Overige (wettelijke) bijdragen	10	1.027	0	0	1.037	188	420	0	0	608
Totaal vergoeding	87.574	535.629	24.758	83.846	731.807	85.348	507.823	11.070	80.676	684.917
<i>Eigen bijdragen programma's</i>										
Programmabonden										
Bijdragen CoBO-fonds	0	1.806	0	0	1.806	17	5.403	0	0	5.420
Sponsorbijdragen	0	1.862	0	0	1.862	0	2.038	2	0	2.040
Overige bijdragen	1.982	11.161	169	3.403	16.715	1.972	13.227	115	2.619	17.934
Niet-programmabonden										
<i>Nevenactiviteiten</i>										
Netto opbrengst nevenactiviteiten	264	3.044	87	0	3.395	316	2.432	210	0	2.958
Netto opbrengst uit vermogen	2.757	2.784	157	3.445	9.143	1.881	5.910	154	3.711	11.655
Netto opbrengst programmabladen	3.808	5.771	1.212	0	10.791	2.602	6.138	1.080	0	9.820
Overige netto-opbrengsten	778	5.474	0	7.403	13.655	381	3.526	13	8.335	12.255
Verenigingsactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto resultaat verenigingsactiviteiten	1.743	6.349	-474	0	7.618	220	1.787	940	0	2.946
Totaal eigen bijdragen	11.332	38.251	1.151	14.251	64.985	7.390	40.460	2.513	14.665	65.028
<i>Overige baten programma's</i>										
(Stifo/Filmfonds CoBO)	622	12.411	17	0	13.050	869	13.850	0	0	14.719
Overheveling radio/televisie	6.049	-6.049	0	0	0	6.781	-6.781	0	0	0
Overheveling naar neventaken	-4	-3.903	3.907	0	0	-192	-3.890	4.082	0	0
TOTALE BATEN	105.573	576.339	29.833	98.097	809.842	100.195	551.463	17.665	95.341	764.664
Lasten										
Directe kosten die aan individuele programma's kunnen worden toegerekend										
Personele kosten:										
- eigen medewerkers	40.441	96.027	8.931	0	145.399	37.996	91.495	6.638	0	136.130
- overige medewerkers	8.842	36.424	686	0	45.952	10.255	40.867	598	0	51.719
Facilitaire kosten	10.651	117.062	636	0	128.349	11.713	119.049	470	0	131.231
Overige programmakosten	15.178	236.448	3.590	0	255.216	14.059	218.463	3.549	0	236.071
Totaal	75.112	485.961	13.843	0	574.916	74.022	469.874	11.255	0	555.151
<i>Directe kosten die niet aan individuele programma's kunnen worden toegerekend</i>										
Personele kosten:										
- eigen medewerkers	8.109	24.560	3.925	0	36.594	6.507	21.099	2.737	0	30.343
- overige medewerkers	586	1.373	764	0	2.723	573	1.699	886	0	3.158
Facilitaire kosten	1.326	3.650	390	0	5.366	658	2.842	393	0	3.892
Overige programmakosten	8.923	21.283	2.500	55.550	88.256	7.078	16.662	1.544	53.866	79.150
Totaal	18.944	50.866	7.579	55.550	132.939	14.816	42.300	5.560	53.866	116.543
Totaal directe kosten	94.056	536.827	21.422	55.550	707.855	88.839	512.174	16.814	53.866	671.694
BRUTO RESULTAAT	11.517	39.512	8.411	42.547	101.987	11.357	39.288	850	41.475	92.970
<i>Algemene beheerkosten (indirecte kosten)</i>										
Personele kosten:										
- eigen medewerkers	5.048	18.680	975	18.460	43.163	5.087	17.723	627	15.344	38.781
- overige medewerkers	372	1.958	40	2.483	4.853	786	2.798	87	2.756	6.426
Overige algemene kosten	5.578	15.590	907	23.949	46.024	6.346	19.076	889	22.685	48.996
Totaal indirecte kosten	10.998	36.228	1.922	44.892	94.040	12.219	39.597	1.602	40.784	94.203
TOTALE LASTEN	105.054	573.055	23.344	100.442	801.895	101.058	551.772	18.417	94.650	765.897
NETTO RESULTAAT UIT										
GEWONE BEDRIJFSVOERING	519	3.284	6.489	-2.345	7.947	-863	-309	-752	691	-1.233
Buitengewone baten	188	829	3	228	1.248	630	4.343	24	249	5.245
Buitengewone lasten	60	157	0	0	217	184	722	23	0	928
EXPLOITATIERESULTAAT	647	3.956	6.492	-2.117	8.978	-417	3.312	-751	939	3.084
<i>Aanwezige bezetting in fte ultimo boekjaar</i>										
ultimo boekjaar	922	2.307	267	306	3.801	917	2.237	195	282	3.631
Uitzenduren (werkelijk) 00-24 uur	36.888	18.367	0	0	55.255	40.107	15.767	0	0	55.874
* Exclusief RVD										

Toelichting op het exploitatie-overzicht volgens de functionele indeling

Baten

De baten voor de Publieke Omroep bestaan uit ontvangen omroepmiddelen, eigen bijdragen en overige baten van de omroepen.

Ontvangen omroepmiddelen

(vergoedingen door RvB Publieke Omroep)

Voor 2002 is door het Ministerie van OCW een budget ad € 676,2 miljoen beschikbaar gesteld ten behoeve van de landelijke publieke omroep. Als gevolg van onderstaande mutaties bedraagt het reguliere budget 2002 voor de Publieke Omroep (exclusief de Rijksvoorlichtingsdienst) uiteindelijk € 685,5 miljoen.

(bedragen x € 1.000)

Budget OCW	676.241
Af: budget Rijksvoorlichtingsdienst	-1.114
Bij: bijdrage nieuwe media 2001	9.639
Bij: zendtjduitbreiding en inhaaluren BOS	561
Bij: programmaversterking uitzendjaar 2003 *	167
Af: afronding	-3
Regulier budget 2002 van de Publieke Omroep	685.491

* In verband met afstemming van uitzendjaar op kalenderjaar.

Het regulier budget 2002 voor de Publieke Omroep ad € 685,5 miljoen is als volgt onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000)

Basisbudget (bijdrage ex art. 101 Mw e.v.)	617.431
Versterking van de programmering	38.932
Bijdrage nieuwe media	29.128
Regulier budget 2002 van de Publieke Omroep	685.491

Naast het reguliere budget is in 2002 een bedrag ad € 45,3 miljoen onttrokken aan het *Fonds Omroepreserve* ten behoeve van de versterking van de programmering op de televisienetten en radiozenders alsmede ten behoeve van digitale media. Een specificatie van de onttrekkingen aan het fonds in 2002 is opgenomen in het hoofdstuk Financieel Beleid in deze Meerjarenbegroting.

Onder de *overige (wettelijke) bijdragen* zijn onder andere de bijdragen uit het Fonds Versterking Programmering opgenomen. Het betreft hier bijdragen ten behoeve van de prioriteitenlijst/late jaarnaal en een bijdrage voor onder-titeling.

Eigen bijdragen programma's

De eigen bijdragen programma's ad € 65 miljoen zijn onder te verdelen in:

- *Programmagebonden bijdragen* zoals bijdragen uit het CoBO-fonds en van sponsors.
De bijdragen uit het CoBO-fonds zijn gedaald van € 5,4

miljoen in 2001 naar € 1,8 miljoen in 2002. Omroepen verantwoordt programmabijdragen in het jaar van uitzending. De fluctuatie in de verantwoorde CoBo-bijdragen is derhalve een gevolg van het moment van uitzending. De daling houdt onder andere verband met het feit dat in 2002 minder Telefilms, die mede worden gefinancierd door het CoBO-fonds, zijn uitgezonden.

De sponsorbijdragen in 2002 zijn evenals in 2001 nage-noeg geheel gegenereerd door NOS RTV.

De overige bijdragen betreffen onder andere opbrengsten uit kaartverkoop en overige programmaopbrengsten (waaronder bijdragen van ideële organisaties).

Ook hier houdt de jaarlijkse fluctuatie verband met het moment van uitzenden.

- *Niet-programmagebonden bijdragen* zoals netto opbrengst uit programmabladen en netto resultaat uit verenigingsactiviteiten.

De lidmaatschapsgelden van de vereniging zijn afzonderlijk toegerekend aan de vereniging (de zogenoemde ont koppeling) en zijn daarmee verwerkt in het netto-resultaat uit verenigingsactiviteiten. De stijging van het verenigingsresultaat is met name het gevolg van een aantal omvangrijke giften en legaten.

Overige baten programma's

De overige baten zijn gedaald van € 14,7 miljoen in 2001 naar € 13,1 miljoen in 2002 en betreffen met name bijdragen uit het Stimuleringsfonds voor culturele omroepproducties (Stifo). Ook hier is de fluctuatie te verklaren door het feit dat omroepen de Stifo-bijdragen verantwoordt in het jaar van uitzending.

Overheveling radio/televisie/neventaken

Publieke omroepen mogen jaarlijks - na goedkeuring door de Raad van Bestuur van Publieke Omroep - maximaal 10% van hun reguliere budget voor televisie respectievelijk radio overhevelen naar radio respectievelijk televisie. In 2002 is een bedrag ad € 6,0 miljoen (zijnde circa 1,2% van het reguliere budget televisie) overgeheveld van televisie naar radio.

Internetactiviteiten worden op basis van de Mediawet beschouwd als een neventaak van een omroep. Het is omroepen toegestaan een deel van het budget van radio en/of televisie over te hevelen naar de neventaak internet. In 2002 is een bedrag ad € 3,9 miljoen overgeheveld van radio en televisie naar internet.

Lasten

Directe kosten

In 2002 is van de totale directe kosten ad € 707,9 miljoen een bedrag ad € 652,3 miljoen besteed aan de programmering op radio en televisie alsmede aan internetactiviteiten. De onderverdeling van deze besteding is als volgt:

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>
Radio	94.056
Televisie	536.827
Internet	21.422
	652.305

Het restant (€ 55,6 miljoen) van de directe kosten betreft de directe kosten bij Publieke Omroep. Deze directe kosten hebben met name betrekking op de kosten van rechten en distributie.

De totale directe kosten exclusief Publieke Omroep zijn onderverdeeld in:

- kosten die direct zijn toe te rekenen aan individuele programma's. In 2002 bedroegen deze kosten circa 88% van de totale directe kosten.
- kosten die wel direct met programma's te maken hebben, maar die niet aan een individueel programma zijn toe te rekenen. In 2002 bedroegen deze kosten circa 12% van de totale directe kosten.

De stijging van de directe kosten bij radio en televisie in 2002 houdt onder andere verband met een stijging van de uitzendingen, een aantal dure producties, een verbetering van de kwaliteit van de programmering en inflatie. In de exploitatierekening zijn de uitzendingen Radio 2001 te hoog weergegeven als gevolg van een aantal dubbeltellingen. Zoals in de inleiding is vermeld zijn de vergelijkende cijfers 2001 niet aangepast. De kostenstijging is gefinancierd door extra bijdragen uit het FOR en een verhoging van het reguliere budget met een accres.

Als gevolg van een uitbreiding van de activiteiten op internet zijn de directe kosten bij internet met € 4,6 miljoen gestegen naar € 21,4 miljoen in 2002. De internetkosten worden gefinancierd uit de bijdrage nieuwe media en de eigen bijdragen van de omroepen alsmede door overheveling van radio- en televisiebudget. In 2002 zijn geen bijdragen uit het FOR ontvangen ter financiering van internet-activiteiten.

Indirecte kosten

De totale indirecte kosten zijn ten opzichte van 2001 nagevoeg gelijk gebleven. Exclusief Publieke Omroep zijn de indirecte kosten echter gedaald van € 53,4 miljoen in 2001 naar € 49,1 miljoen in 2002. Dit is een daling van 8% die mede wordt veroorzaakt door de afspraken omtrent de toerekening van kosten (zie grondslagen exploitatieoverzichten).

In verhouding tot de totale kosten bedragen de indirecte kosten circa 12%. Exclusief Publieke Omroep bedraagt dit percentage circa 7%.

Personele kosten eigen medewerkers

De personele kosten eigen medewerkers zijn met circa 9,7% gestegen, van € 205,3 miljoen in 2001 naar € 225,2 miljoen

in 2002. Deze stijging is veroorzaakt door een CAO-stijging en individuele salarisverhogingen.

Buitengewone baten en lasten

De buitengewone baten 2002 ad € 1,2 miljoen hebben voornamelijk betrekking op een liquidatie-uitkering van de Stichting Omroep Woningbouw aan de omroepen en Publieke Omroep.

Exploitatieresultaat/reserve voor programmadoeleinden

De reserve voor programmadoeleinden dient voor het opvangen van jaarlijkse schommelingen in de inkomsten en uitgaven van de omroepen. Exploitatieoverschotten c.q. exploitatieverliezen van de omroepen worden toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve voor programmadoeleinden. Indien een exploitatieverlies structureel omvangrijker is dan de omvang van de reserve voor programmadoeleinden dient het resterende negatieve exploitatieresultaat te worden afgeboekt van het eigen vermogen van de omroepen.

Het exploitatieresultaat van de totale Publieke Omroep bedraagt in 2002 € 9,0 miljoen ten opzichte van € 3,0 miljoen in 2001; exclusief Publieke Omroep bedraagt het resultaat € 11,1 miljoen ten opzichte van € 2,1 miljoen in 2001. De stijging van het resultaat wordt onder andere veroorzaakt door incidenteel hogere verenigingsresultaten alsmede door de uitkering van zowel het internetbudget 2001 als het internetbudget 2002 in het najaar van 2002.

Publieke Omroep heeft geen reserve voor programmadoeleinden, omdat Publieke Omroep geen programma's maakt. Het negatieve exploitatieresultaat 2002 van Publieke Omroep ad € 2,1 miljoen is als volgt bestemd:

	<i>(bedragen x € 1.000)</i>
Toevoeging aan Fonds Versterking Programmering	56
Onttrekking aan exploitatiereserve	-2.173
	-2.117

Vergoeding bestuurders en directieleden

Met ingang van 2000 nemen de omroepverenigingen, NPS en Publieke Omroep het totaal van de vergoedingen van de bestuurders en directieleden op in hun jaarrekening.

Onder de totale vergoeding wordt verstaan: salaris inclusief sociale lasten, pensioenlasten, vaste kostenvergoedingen, vacatiegelden, kosten lease-auto en die vergoedingen die worden ontvangen uit nevenfuncties die de personen qualitate qua vervullen.

In 2002 bedraagt de totale vergoeding van de bestuurders en directieleden van de omroepverenigingen, NPS en Publieke Omroep circa € 4,8 miljoen. Het betreft hier totaal 112 bestuurders en directieleden. Voornoemd bedrag en aantal bestuurders is exclusief Educom en 39f-omroepen.

Exploitatie-overzicht volgens de categoriale indeling

Hieronder is het exploitatie-overzicht volgens de categoriale indeling opgenomen.

EXPLOITATIE-OVERZICHT TOTAAL PUBLIEKE OMROEP * Categoriale indeling

BATEN (€ x 1.000)	2002	2001
Radio en televisie	764.979	724.940
Opbrengst programmabladen	101.593	97.119
Overige bedrijfsopbrengsten	29.479	25.828
Opbrengst verenigingsactiviteiten	28.571	26.314
Som der bedrijfsopbrengsten	924.622	874.201
LASTEN (€ x 1.000)		
Lonen en salarissen	185.438	170.795
Sociale lasten	51.907	46.744
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	15.668	11.994
Bijzondere waardeverminderingen vlottende activa	0	0
Directe productiekosten	585.390	573.072
Overige bedrijfslasten	84.769	83.191
Som der bedrijfslasten	923.172	885.796
BEDRIJFSRESULTAAT	1.450	-11.596
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	259	251
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	11.047	14.385
Afwaardering op vorderingen die tot de vaste activa behoren (-)	-56	0
Afwaardering op beleggingen resp. effecten (-)	0	0
Rentelasten en soortgelijke kosten (-)	-4.759	-4.273
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING	7.941	-1.233
Buitengewone baten	1.254	5.245
Buitengewone lasten (-)	-217	-928
EXPLOITATIESALDO	8.978	3.084

* Exclusief RVD

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben het in deze Meerjarenbegroting onder bijlage 4 opgenomen financieel jaarverslag 2002 Publieke Omroep, gecontroleerd. Op het financieel jaarverslag 2001 Publieke Omroep is geen accountantscontrole toegepast. Derhalve zijn de in het financieel jaarverslag 2002 Publieke Omroep ter vergelijking opgenomen bedragen niet gecontroleerd. Het financieel jaarverslag Publieke Omroep is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Omroep Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake het financieel jaarverslag Publieke Omroep te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel jaarverslag Publieke Omroep geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in het financieel jaarverslag Publieke Omroep. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van het financieel jaarverslag Publieke Omroep zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de Raad van Bestuur van de Nederlandse Omroep Stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het financieel jaarverslag Publieke Omroep. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat het financieel jaarverslag 2002 Publieke Omroep voldoet aan de voor het doel eraan te stellen eisen.

Amersfoort, 26 september 2003

Ernst & Young Accountants